

**COMMENTAAR EN OPMERKINGEN BIJ
HET ONTWERP VAN STAATSBEGROTING VOOR
HET BEGROTINGSJAAR 2006**

Verslag goedgekeurd in de algemene
vergadering van het Rekenhof van
16 november 2005

INHOUDSOPGAVE

Blz.

INLEIDING	4
DEEL I – Algemene Toelichting	5
1. Kwaliteit van de verantwoording	6
2. Begrotingssaldi	6
3. Overgang van het begrotingssaldo naar het vorderingensaldo	7
4. Structureel karakter van het begrotingsevenwicht	8
5. Toepassing van het voorzichtigheidsbeginsel	9
6. De aanpak van de vergrijzingsproblematiek	10
DEEL II – Ontwerp van Rijksmiddelenbegroting	12
1. Fiscale ontvangsten	13
2. Aan de Gemeenschappen en de Gewesten toe te kennen belastinggedeelten	14
3. Inventaris van de fiscale uitgaven en verslag over de belangrijkste verrichtingen inzake de vervreemding van onroerende goederen van de Staat	17
4. Verantwoording van het ontwerp van rijksmiddelenbegroting	17
DEEL III – Ontwerp van algemene uitgavenbegroting	18
Hoofdstuk I – Algemeenheden	19
1. Aantasting van de principes van toepassing op begrotingsfondsen	19
2. Aantasting van het principe van de begrotingsspecialiteit	19
3. Evolutie van de personeelsuitgaven	19
Hoofdstuk II - Secties van de algemene uitgavenbegroting	21
Sectie 02 – FOD Kanselarij van de Eerste Minister	21
Sectie 03 – FOD Budget en Beheerscontrole	22
Sectie 04 – FOD Personeel en Organisatie	23
Sectie 05 – FOD Informatie- en Communicatietechnologie	24
Sectie 12 – FOD Justitie	25
Sectie 13 – FOD Binnenlandse Zaken	28
Sectie 14 – FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	30
Sectie 16 – Ministerie van Landsverdediging	32
Sectie 17 – Federale Politie en Geïntegreerde Werking	37
Sectie 18 – FOD Financiën	39
Sectie 19 – Regie der Gebouwen	42

Sectie 21 – Pensioenen	46
Sectie 24 – FOD Sociale Zekerheid	51
Sectie 25 – FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu	52
Sectie 32 – FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie	57
Sectie 33 – FOD Mobiliteit en Vervoer.....	58
Sectie 44 – POD Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie	59
Sectie 46 – POD Wetenschapsbeleid	61
Sectie 51 – Rijksschuld	64
Hoofdstuk III - Terugbetalings- en toewijzingsfondsen	66
DEEL IV – Sociale Zekerheid	67
1. Inleiding	68
2. Globaal Beheer van de werknemers	68
3. Globaal Beheer van de zelfstandigen	74
4. Specifieke prestaties	79

INLEIDING

Krachtens de bepalingen van artikel 16 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit deelt het Rekenhof de Kamer van Volksvertegenwoordigers in het kader van zijn informatieopdracht inzake begrotingsaangelegenheden zijn commentaar en opmerkingen mede waartoe het onderzoek van de ontwerpen houdende de begroting van de Staat voor het begrotingsjaar 2006 aanleiding geeft ¹.

Het ontwerp van staatsbegroting dient bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers te worden ingediend uiterlijk op 31 oktober van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat². Voor de documenten van het begrotingsjaar 2006 gebeurde dit voor de algemene uitgavenbegroting op 28 oktober 2005, voor de algemene toelichting op 31 oktober 2005 en voor de rijksmiddelenbegroting op 3 november 2005. De verantwoording bij de algemene uitgavenbegroting werd tot op heden niet ingediend³.

De beleidsnota's dienen eveneens uiterlijk op 31 oktober bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers te worden ingediend.⁴ Het Rekenhof stelt vast dat slechts enkele beleidsnota's⁵ tijdig zijn ingediend. Het wijst er op dat deze documenten essentieel zijn om de kredieten te kunnen beoordelen in functie van de gemaakte beleidskeuzes.

---

¹ Parl. St., Kamer, DOC 51 2042/001 (algemene toelichting), DOC 51 2043/001 (rijksmiddelenbegroting), DOC 51 2044/001 (algemene uitgavenbegroting).

² Artikel 9 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit.

³ Het begrotingsonderzoek kon evenwel op basis van de drukproeven worden uitgevoerd.

⁴ Artikel 10bis van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit.

⁵ De beleidsnota's van de Minister van Justitie, de Minister van Defensie, de Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid en de Staatssecretaris van Duurzame ontwikkeling en Sociale economie werden vóór 1 november ingediend.

DEEL I - ALGEMENE TOELICHTING

1. Kwaliteit van de verantwoording ('accountability')

Hoewel de algemene toelichting sinds enkele jaren steeds meer informatie bevat, dient te worden vastgesteld dat de verstrekte informatie onevenwichtig is. Het grootste hiaat wordt gevormd door de afwezigheid van informatie over de inkomsten genererende maatregelen. Inzonderheid de nieuwe fiscale maatregelen worden noch in de algemene toelichting noch in de rijksmiddelenbegroting nader toegelicht. De precieze aard, de toepassingsmodaliteiten en de berekeningswijze van de geraamde inkomsten (gehanteerde parameters) worden nergens beschreven.⁶ Dit vormt een ernstige tekortkoming aangezien de regering het vooropgestelde begrotingsevenwicht in belangrijke mate wenst te realiseren door het creëren van bijkomende inkomsten. Het Rekenhof vraagt derhalve dat de algemene toelichting in de toekomst meer aandacht zou besteden aan de inkomstenzijde en specifiek aan de nieuwe maatregelen die de begrotingsdoelstellingen mede moeten realiseren.

2. Begrotingssaldi

Zoals voorzien in het regeerakkoord en in het stabiliteitsprogramma voor de jaren 2005-2008 wordt voor het jaar 2006 uitgegaan van een begrotingsevenwicht voor de gezamenlijke overheid. Dit globaal evenwicht wordt bereikt door een klein overschot op de begroting van de federale overheid en van de Gemeenschappen en Gewesten. Het saldo van de lokale overheden vertoont een tekort, terwijl voor de sociale zekerheid een evenwicht wordt vooropgesteld.

Tabel – vorderingensaldo (in % van het BBP⁷)

	2004	2005⁸	2006⁹
Federale overheid	- 0,1	- 0,1	0,1
Sociale Zekerheid	0,0	0,0	0,0
Gemeenschappen en Gewesten	0,2	0,2	0,1
Lokale Overheden	-0,1	- 0,2	- 0,3
Globaal	0,0	0,0	0,0

Bron: algemene toelichting

Hoewel het vorderingensaldo reeds meerdere jaren vrijwel ongewijzigd blijft, valt er een belangrijke evolutie waar te nemen in de evolutie van zijn verschillende componenten. Een opvallende vaststelling daarbij is dat het primair saldo, dat wordt gevormd door het saldo van de totale ontvangsten en de totale uitgaven, exclusief rentelasten, sinds 2002 onafgebroken daalt.

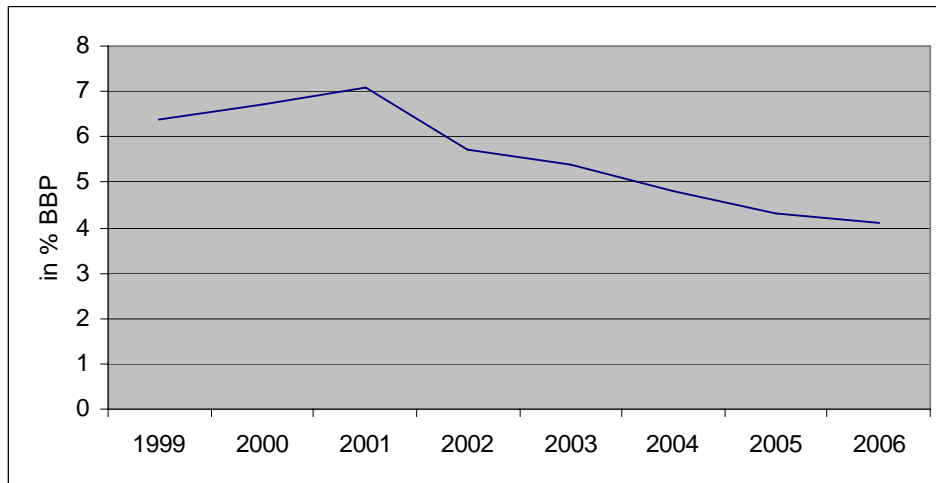
⁶ Opvallend is dat de algemene toelichting wel uitgebreid aandacht besteedt aan maatregelen uit het verleden. Zo wordt bijvoorbeeld de evolutie van de fiscale wetgeving tussen 1 juli 2004 en 30 juni 2005 uitgebreid toegelicht.

⁷ Bruto Binnenlands Produkt.

⁸ Ramingen.

⁹ Idem.

Figuur – Evolutie van het primair saldo (1999-2006)

Deze verslechtering van het primair saldo wordt evenwel gecompenseerd door een daling van de rentelasten, zowel te verklaren door de schuldafbouw gedurende de voorbije jaren als door het historisch lage rentepeil.

De realisatie van een begrotingsevenwicht zal de schuldgraad, die in 2005 slechts licht was gedaald tengevolge van de overname van een deel van de NMBS-schuld, verder doen dalen tot 90,7 % van het Bruto Binnenlands Product.²

3. Overgang van het begrotingssaldo naar het vorderingensaldo

Voor de bepaling van het vorderingensaldo, dat geldt als internationale referentie voor de begrotingscijfers, worden op het primair saldo een aantal correcties toegepast. Deze correcties vloeien onder meer voort uit de verschillen in de gehanteerde perimeter voor de overheidssector, verschillen in het moment van registratie en correcties voor de financiële en niet- financiële transacties.¹⁰ De belangrijkste correctie wordt traditioneel uitgevoerd voor de BNP-bijdrage aan de Europese Unie die niet wordt meegerekend als primaire uitgave doch wel in rekening wordt genomen voor de bepaling van het vorderingensaldo.

Voor het jaar 2006 wenst het Rekenhof de aandacht te vestigen op de correcties die worden uitgevoerd tengevolge van de onderbenutting van kredieten en vanwege diverse in het vooruitzicht gestelde vastgoedoperaties.

Voor de begroting van het jaar 2006 gaat de regering uit van een onderbenutting van 0,64 miljard euro, wat het vorderingensaldo in belangrijke mate gunstig beïnvloedt. Dit bedrag ligt hoger dan de onderbenutting voorzien in de aangepaste begroting voor het jaar 2005, waar werd uitgegaan van een onderbenutting ten belope van 0,54 miljard euro. Bij de beoordeling van de haalbaarheid van deze doelstelling dient rekening te worden gehouden met het feit dat de primaire uitgaven door het toegepaste enveloppe-systeem tijdens het begrotingsconclaf reeds sterk beperkt zijn geworden en dat voor enkele belangrijke te verwachten uitgaven nog geen kredieten zijn voorzien.¹¹ In dit verband dient ook te worden vermeld dat de toepassing van het zogenaamde ankerprincipe, waarbij een globale onderbenutting werd opgelegd, de

¹⁰ Een samenvattend overzicht hiervan is opgenomen in de algemene toelichting (blz. 113-115).

¹¹ Cf. de commentaar bij de individuele secties (inzonderheid sectie 25) van de algemene uitgavenbegroting.

voorbijge jaren in verschillende departementen heeft geleid tot het uitstellen van verschuldigde betalingen met soms verwijlinteressen tot gevolg.

Een andere belangrijke correctie, die in de algemene toelichting niet verder wordt geëxpliciteerd, heeft betrekking op geplande vastgoedoperaties. Het betreft hier enerzijds de vooropgestelde opbrengst van 500 miljoen euro van de publiek-private samenwerking waarbij een aantal overheidsgebouwen worden ondergebracht in een BEVAK en anderzijds de opbrengst ten belope van 140 miljoen euro ingevolge de vastgoedoperatie met betrekking tot de ambassade te Tokio.¹² Deze maatregelen dienen evenwel nog verder te worden geconcretiseerd. Zo dienen bijvoorbeeld de gebouwen die in aanmerking zullen komen voor de eerste operatie nog te worden bepaald. Het Rekenhof merkt in dit verband nog op dat de eventuele positieve weerslag van deze operatie op het vorderingensaldo nog dient te worden beoordeeld door de Europese instanties.¹³

4. Structureel karakter van het begrotingsevenwicht

Het vooropgestelde begrotingsevenwicht wordt in belangrijke mate mede bereikt door een aantal niet-structurele (éénmalige) maatregelen. De belangrijkste zijn:

- De fiscale regularisatie: de begroting voorziet een opbrengst van 400 miljoen euro, waarvan 300 miljoen euro als éénmalig en 100 miljoen euro als recurrent wordt bestempeld, afkomstig van de fiscale regularisatie van roerende inkomsten en van beroepsinkomsten van bedrijven en particulieren.
- De “effectisering” van de belastingschulden: analoog met de effectiseringsoperatie inzake directe belastingen wordt in 2006 eenzelfde operatie opgezet voor de invordering van achterstallige indirecte belastingen. De opbrengst wordt geraamd op 600 miljoen euro, waarvan 200 miljoen euro éénmalig en 400 miljoen euro recurrent.
- De operaties in verband met de gebouwen (cf. supra): in 2006 zal worden overgegaan tot een publiek-private samenwerking die tot doel heeft de federale overheidsgebouwen rationeel en duurzaam te beheren. Deze operatie zou 560 miljoen euro opleveren, waarvan 60 miljoen euro zou worden gestort aan de Regie der Gebouwen (verhoging van de dotatie tot 660 miljoen euro). De voorziene opbrengsten van deze operatie, aangevuld met de inkomsten van de voorziene vastgoedtransactie betreffende de ambassade te Tokyo, belopen in totaal 640 miljoen euro, waarvan 580 miljoen euro éénmalig en 60 miljoen recurrent.
- De dotatie aan de NMBS: deze dotatie voor de exploitatie van de spoorweginfrastructuur stijgt met 300 miljoen euro. In de begroting voor het jaar 2006 is daarvan evenwel slechts 200 miljoen euro ingeschreven; 100 miljoen euro wordt doorgeschoven naar het begrotingsjaar 2007. Dit is een gevolg van een maatregel van 1997 waardoor bepaalde bijdragen van de Staat aan de NMBS werden betaald in de loop van het begrotingsjaar tegen een pro rata van de eerste acht maanden, terwijl het saldo (zijnde één derde van de bijdrage) sedertdien wordt ingeschreven in de Staatsbegroting van het volgende jaar. Deze

---

¹² De denkpiste die daarbij wordt bewandeld, bestaat er in een constructie naar Japans recht, vergelijkbaar met een erfpacht, op touw te zetten.

¹³ In het verleden herzag Eurostat de economische classificatie van een gelijkaardige constructie met betrekking tot de NV SOPIMA.

techniek leidt aldus tot een “besparing” van 100 miljoen euro in de begroting voor het jaar 2006.

- De inspanning (niet-uitgave) van de Gemeenschappen en de Gewesten: aan de deelstaten is gevraagd een bijkomende inspanning ten belope van 244,3 miljoen euro te doen om de federale begroting in evenwicht te houden. De deelstaten zullen een gedeelte van het extra geld dat ze in 2006 ontvangen door de Lambermontakkoorden niet uitgeven maar sparen. In ruil daarvoor mogen ze in 2007 en 2008 meer uitgeven.

Voor de eerste drie van de hierboven vermelde maatregelen dient te worden vastgesteld dat ze in dit stadium nog onvoldoende concreet zijn om de precieze opbrengst ervan op accurate wijze te kunnen ramen. Voor geen van deze maatregelen werd overigens een kosten-batenanalyse uitgevoerd die de toekomstige effecten van deze maatregelen becijfert. Naast de inkomsten op korte termijn veroorzaken deze maatregelen in de toekomst immers ook belangrijke bijkomende uitgaven (b.v. huuruitgaven voor de gebouwen) of minderinkomsten (voor sommige fiscale maatregelen¹⁴).

In verband met het gedeeltelijk “recurrent effect” van sommige maatregelen wordt vastgesteld dat deze in de algemene toelichting niet nader gedefinieerde term verschillend dient te worden geïnterpreteerd al naargelang de maatregel. Voor de overheidsgebouwen wordt uitgegaan van een blijvende besparing van 60 miljoen euro ingevolge een beter beheer. Voor de fiscale opbrengsten daarentegen is deze recurrentie beperkt tot hooguit enkele jaren.

Behalve deze éénmalige of niet-structurele maatregelen wordt in de algemene toelichting ook gewag gemaakt van éénmalige tegenvallers. Het betreft hier:

- de verslechtering van de financiële situatie van de lokale besturen;
- de toename van de overdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten

Het niet-recurrente karakter van deze factoren staat evenwel niet buiten kijf. In het bijzonder voor de ontvangsten en uitgaven van de lokale overheden kan worden opgemerkt dat de herberekening uitgevoerd door het Instituut voor Nationale Rekeningen¹⁵, ook gevolgen zal hebben voor de toekomstige begrotingen.

Naast deze niet-structurele maatregelen bevat de begroting ook een aantal nieuwe structurele maatregelen. De belangrijkste zijn de verbreding van de fiscale basis (onder meer met het oog op de herfinanciering van de sociale zekerheid) en de kostenbeheersing binnen de sociale zekerheid.

5. Toepassing van het voorzichtigheidsbeginsel

Eén van de belangrijkste macro-economische parameters die worden gehanteerd bij de opstelling van de begroting wordt gevormd door de economische groei. Voor de opstelling van de begroting voor het jaar 2006 is de regering uitgegaan van een reële BBP-groei van 2,2 % in 2006. De regering volgt daarmee de prognose die het Federaal Planbureau heeft

---

¹⁴ Door zowel de effectisering van de belastingschulden als de fiscale regularisatie vallen toekomstige ontvangsten weg. Daartegenover staat wel dat een deel van de opbrengsten van deze operaties zal worden aangewend ter verhoging van de werkingsmiddelen van de fiscale administratie, wat een positief effect kan hebben op de toekomstig geïnde bedragen.

¹⁵ Cf. blz. 97 van de Algemene Toelichting.

uitgevoerd. De voorspelling van het Planbureau ligt daarmee net iets hoger dan het gemiddelde van de voorspellingen van de financiële instellingen (2,1 %).

Vorig jaar legde de regering – het voorzichtigheidsbeginsel indachtig – nog een zogenaamde “conjunctuurbuffer” aan ten einde een eventuele overschatting van de economische groei enigszins te kunnen opvangen. Dit is voor de begroting 2006 niet het geval. De voorliggende begroting is bijgevolg bijzonder kwetsbaar voor een eventuele tegenvallende economische groei.

Een andere belangrijke factor vormt de evolutie van het rentepeil. De bij de begrotingsopmaak gebruikte interestvoeten voor de raming van de interestlasten zijn zogenaamde forwardinterestvoeten. Deze forwardinterestvoeten zijn theoretische interestvoeten, die worden afgeleid uit de huidige rentecurve. Vermits de bij de begrotingsopmaak gebruikte forwardinterestvoeten voor 2006¹⁶ en de latere jaren (in de meerjarenbegroting) in lichte mate boven de huidige contantinterestvoeten liggen, wordt bij de raming van de interestlasten wel in enige mate rekening gehouden met het voorzichtigheidsbeginsel. Of deze (kleine) veiligheidsmarge zal volstaan dient te worden afgewacht aangezien:

- de huidige interestvoeten zowel voor de korte als de lange termijn op een historisch zeer laag niveau liggen (met reële interestvoeten die een quasi-zeropeil hebben bereikt), waardoor het algemene interestniveau naar alle waarschijnlijkheid eerder een opwaartse dan een (verder) neerwaartse trend zal vertonen;
- de versnellende inflatie en de algemene verwachting dat de monetaire autoriteiten (ECB) deze versnelling zullen willen afremmen door de interestvoeten op korte termijn te verhogen eveneens in de richting van een toekomstige opwaartse trend van het algemene interestniveau wijzen.

Tot slot onderstreept het Rekenhof dat het niet verschijnen in 2005 van het jaarverslag van de afdeling « Financieringsbehoeften van de overheid » van de Hoge Raad van Financiën (de eerste maal sedert de Hoge Raad werd opgericht) het niet mogelijk maakt de houdbaarheid van het begrotingsbeleid op middellange en lange termijn correct te beoordelen. Een dergelijke situatie is in strijd met de bepalingen van de bijzondere wet van 16 januari 1989 en heeft inzonderheid als gevolg dat geen enkele aanbeveling werd geformuleerd betreffende het financieringssaldo en de schuldgraad die de verschillende overheden in acht moeten nemen om de goede uitvoering van het convergentieplan van België mogelijk te maken.

6. De aanpak van de vergrijzingsproblematiek

De voorbije jaren werd op de toekomstige vergrijzingsproblematiek op begrotingsniveau geanticipeerd door de toewijzing van éénmalige niet-fiscale ontvangsten aan een parastatale instelling, het Zilverfonds, die dit geld belegde in speciaal hiervoor gecreëerde effecten van de federale staatsschuld en die deze effecten vanaf 2010 bij de federale Schatkist zelf zal moeten verzilveren met het oog op de betaling van pensioenen. Met dit Zilverfonds worden in de toekomst beschikbare thesauriemiddelen anticipatief toegewezen aan de toekomstige betaling

---

¹⁶ Op korte termijn (schatkistcertificaten met een looptijd van 3 maanden) wordt een rentevoet van 2,26 % verwacht. De rentevoet op lange termijn (OLO's met een looptijd van 10 jaar) wordt geschat op 3,36 %.

van pensioenen. Krachtens een aanpassing van de organieke wet van het fonds¹⁷ zou in de toekomst worden geopteerd voor een meer structurele financiering van het Zilverfonds. Daarbij is voor de periode 2007-2012 een financieringspad uitgetekend dat samenvalt met de geplande opbouw van vorderingsoverschotten. De regering heeft evenwel besloten deze structurele financiering van het Zilverfonds door algemene in plaats van punctuele ontvangsten reeds in 2006 van start te laten gaan. Zo wordt in 2006 een bedrag ten belope van 0,2 % van het BBP of 616 miljoen euro aan het Zilverfonds toegewezen. Dit bedrag zal als begrotingsuitgave worden ingeschreven op een niet-gesplitst krediet in sectie 51 – Rijksschuld.¹⁸

Tenslotte merkt het Rekenhof op dat, ingevolge de organieke wet van het fonds, de reserves enkel mogen worden gebruikt om de extra-uitgaven verbonden aan de vergrijzing te financieren op voorwaarde dat de verhouding tussen de overheidsschuld en het BBP kleiner is dan 60 %¹⁹. Aangezien eind 2005 de schuld 94,3 % van het BBP bedraagt²⁰ en het voor eind 2008 geraamde percentage in het Belgische stabiliteitspact 2005-2008 84,2%, is het niet zeker dat die verhouding in 2010 zal zijn bereikt, zoals initieel voorzien.

---

¹⁷ Wet van 5 september 2001 tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds.

¹⁸ Basisallocatie 45.30.41.01 – Zilverfonds : begrotingsopbrengsten over te dragen naar het Zilverfonds.

¹⁹ Artikel 30 van voornoemde wet van 5 september 2001.

²⁰ Algemene toelichting bij de begroting van de Staat voor 2006, blz. 95, Parl. St., Kamer, DOC 51 2042/001.

DEEL II - ONTWERP VAN
RIJKSMIDDELENBEGROTING

1. Fiscale Ontvangsten

De begroting voor het jaar 2006 bevat een aantal nieuwe en belangrijke fiscale maatregelen. De voornaamste zijn:

- een heffing op obligatiefondsen en fondsen die voor meer dan 40 % beleggen in vastrentende effecten: met ingang van 1 januari 2006 worden in hoofde van de Belgische inwoners de opbrengsten met betrekking tot kapitalisatiebeleggingsfondsen (obligatie-BEVEKS), die voor minstens 40 % in vastrentende waarden beleggen, onderworpen aan een voorheffing van 15 %. De opbrengst van deze maatregel wordt geraamd op 235 miljoen euro;
- een jaarlijkse taks op levensverzekeringscontracten: vanaf 1 januari 2006 worden de premies voor individuele levensverzekeringen van tak 21 (gewaARBorgde rentevoet) en van tak 23 (beleggingsfondsen) onderworpen aan een jaarlijkse taks van 1,1 %. De opbrengst hiervan wordt geraamd op 220 miljoen euro;
- een nieuwe fiscale regularisatie: deze fiscale regularisatie geldt zowel voor particulieren als ondernemingen. Ondernemingen die geld willen repatriëren kunnen dit doen mits betaling van de normaal verschuldigde belasting maar met strafrechtelijke immunititeit. Ook particulieren kunnen buitenlands geld fiscaal regulariseren mits betaling van 15 % belastingen. Na 1 juli 2006 wordt daarbovenop een extra boete van 5% geheven en vanaf 1 januari 2007 wordt dit tarief met 10 % verhoogd. In de begroting werd hiervoor een opbrengst van 400 miljoen euro ingeschreven;
- de effectisering van de fiscale invorderingsachterstand op het vlak van BTW: na de vorige effectiseringsoperatie inzake directe belastingen wenst de regering thans eenzelfde maatregel in te voeren voor de BTW-schulden. De opbrengst hiervan wordt geraamd op 600 miljoen euro;
- de invoering van een anti-misbruikmaatregel inzake BTW: inzake BTW wordt een anti-misbruikmaatregel opgenomen in de programmawet, zodat constructies die enkel een BTW-voordeel beogen, geen recht geven op een aftrek of vrijstelling inzake BTW. De opbrengst wordt geraamd op 100 miljoen euro.

Noch de algemene toelichting noch de rijksmiddelenbegroting verstrekt enige toelichting bij de precieze draagwijdte, de toepassingsmodaliteiten en de berekeningswijze van de opbrengst van deze maatregelen.

Bij gebrek aan informatie dienaangaande in de parlementaire documenten heeft het Rekenhof de berekeningswijze van de geraamde inkomsten opgevraagd bij de FOD Financiën en de beleidscel van de Minister van Financiën. De FOD heeft evenwel geen enkele informatie dienaangaande vrijgegeven. De budgettaire technische fiches van de beleidscel worden beschouwd als “voor intern gebruik”.

Bij gebrek aan concrete informatie inzonderheid met betrekking tot de parameters die werden gehanteerd ter berekening van de inkomsten, kan het Rekenhof zich niet uitspreken over de betrouwbaarheid van de door de regering opgemaakte ramingen. Op algemene wijze kan wel worden vastgesteld dat voor sommige maatregelen (zoals de nieuwe taks op de obligatie-BEVEKS en de belastingen op de tak 21 en tak 23 producten) de precieze

toepassingsmodaliteiten nog niet volledig vaststaan. De geraamde opbrengsten van deze maatregel lijken dan ook veeleer te worden beschouwd als een objectief dat de regering zich stelt (weliswaar op basis van bepaalde hypothesen) dan als het resultaat van een nauwkeurige berekening. De concrete modaliteiten van deze maatregel zullen bijgevolg bepalend zijn voor de uiteindelijke opbrengst.

Voor de fiscale regularisatie, waarvan de voorwaarden voor particulieren minder gunstig uitvallen dan bij de éénmalig bevrijdende aangifte, lijkt de uiteindelijke opbrengst in elk geval moeilijk voorspelbaar.

Voorts rijst de vraag in welke mate de ramingen van de regering rekening houden met de mogelijke interactie tussen sommige maatregelen (bijvoorbeeld de fiscale regularisatie enerzijds en de invoering van nieuwe (deels retroactieve) belastingen anderzijds).

2. Aan de Gemeenschappen en de Gewesten toe te kennen belastinggedeelten

De bedragen van de aan de Gemeenschappen en de Gewesten toe te kennen belastinggedeelten worden bepaald op basis van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Voor de berekening ervan wordt rekening gehouden met de bedragen die voor het jaar 2006 verschuldigd zullen zijn en met het « waarschijnlijke verschil » 2005. Dat waarschijnlijk verschil is het verschil tussen de bedragen die in aanmerking komen voor 2005 in de aangepaste rijksmiddelenbegroting 2005 en de bedragen die thans volgens de nieuwe parameters zijn herberekend voor 2005.

De nieuwe parameters zijn:

- het schommelingspercentage van het gemiddeld indexcijfer van de consumptieprijzen dat door het Planbureau in de economische begroting van 30 september 2005 wordt geraamd op 3 % voor het jaar 2005 en op 2,9 % voor het jaar 2006;
- de werkelijke groei²¹ van het bruto nationaal inkomen (BNI) geraamd op 0,9 % voor 2005 in de economische begroting van 30 september 2005. Ondanks de bepalingen van de bijzondere wet²² werkt de regering voor 2006 met de werkelijke groei van het bruto binnenlands product (BBP), die op 2,2 % geraamd wordt, in plaats van met die van het BNI, geraamd op 1,7 % (ramingen van het Planbureau voor de economische begroting van 30 september 2005). Deze wijziging, uitgevoerd in strijd met de bijzondere wet, is niet zonder gevolg. Zo brengt ze een vermeerdering teweeg van 44,85 miljoen euro van de middelen overgedragen aan het Vlaams Gewest, van 13,01 miljoen euro aan het Waals Gewest, van 8,94 miljoen euro aan de Franse Gemeenschap en van 3,28 miljoen euro aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

²¹ Met toepassing van beslissingen van het Overlegcomité federale regering/Gemeenschaps- en Gewestregeringen, werd de werkelijke groei voor de voorgaande jaren definitief vastgelegd, terwijl deze parameter blijft evolueren op basis van de wijzigingen van de nationale rekeningen.

²² De bijzondere financieringswet bepaalt uitdrukkelijk dat de toegewezen middelen worden berekend op basis van de werkelijke groei van het bruto nationaal inkomen : artikelen 33, § 2, 33, § 2bis, 33bis, § 1, 35ter, § 2, 35quinquies, 35sexies, 35septies, 47, § 2 en 65bis, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

- de in aanmerking genomen ontvangsten van de personenbelasting, gelokaliseerd op de plaats waar de belastingplichtige zijn woonplaats heeft, zijn de bedragen van de globale belasting van de Staat voor het aanslagjaar 2004 vastgesteld bij het verstrijken van de aanslagtermijn, d.w.z. 30 juni 2005;
- de aanpassingsfactor die gekoppeld is aan de evolutie van het aantal inwoners jonger dan 18 jaar, die respectievelijk tot de Franse en de Vlaamse Gemeenschap behoren op 30 juni van de jaren 2004 en 2005, door de administratie geteld op 31 augustus 2005;
- de verdeling van het aantal leerlingen voor het schooljaar 2004-2005;
- het aantal inwoners op 1 januari 2004.

Daar het gemiddelde van de groeipercentages van het BNI van 1993 tot 2004 lager ligt dan 2 % en daar het verschil tussen de herberekende middelen op basis van een jaarlijkse groei van het BNI van 2 % en de toe te kennen middelen zonder rekening te houden met dat specifiek mechanisme, hoger ligt dan 0,25 % van de normaal voor 2004 bepaalde middelen, wordt het gedeelte van de personenbelasting toegekend aan de Gemeenschappen en de Gewesten voor 2005 met toepassing van de artikelen 33, § 2bis, en 47, § 2bis, van de bijzondere wet²³ vermeerderd met 0,25 % van de normaal voor 2004 vastgestelde middelen. Deze vermeerdering wordt geïntegreerd in de voor 2005 toegekende kredieten en dient als basis voor de berekening van de voor 2006 en latere jaren toegekende middelen.

De globale stijging met 70,2 miljoen euro van de aan de gefedereerde entiteiten toegewezen middelen vloeit voort uit de verwijzing naar de werkelijke groeivoet van het BBP in plaats van naar de werkelijke groeivoet van het BNI, zoals blijkt uit de hiernavolgende tabel. De koppeling aan de werkelijke groei van het BNI geldt thans enkel voor de toegewezen gedeelten van de personenbelasting (PB).

---

²³ Artikelen 33, § 2bis, en 47, § 2bis, van de bijzondere wet: « Indien het rekenkundig gemiddelde van de jaarlijkse reële groei van het bruto nationaal produkt tijdens de periode 1993 tot en met 2004 lager is dan 2 pct., wordt het in § 2 voor het begrotingsjaar 2005 bepaalde bedrag opnieuw bepaald, doch op basis van een uniforme reële groei van 2 pct. tijdens de begrotingsjaren 1993 tot en met 2005. Indien het verschil tussen het in vorig lid en het in § 2 voor het begrotingsjaar 2005 bepaalde bedrag meer dan 0,25 pct. bedraagt van het voor het begrotingsjaar 2004 op basis van § 2 bepaalde bedrag, dan wordt voor het begrotingsjaar 2005 een bedrag in aanmerking genomen gelijk aan het op basis van § 2 voor het begrotingsjaar 2005 verkregen bedrag, vermeerderd met 0,25 pct. van het voor het begrotingsjaar 2004 op basis van § 2 verkregen bedrag. Indien het verschil tussen het in het eerste lid en het in § 2 voor het begrotingsjaar 2005 bepaalde bedrag minder dan 0,25 pct. bedraagt van het voor het begrotingsjaar 2004 op basis van § 2 bepaalde bedrag, dan wordt voor het begrotingsjaar 2005 het in het eerste lid bepaalde bedrag in aanmerking genomen. ».

Tabel – Toegewezen middelen aan de gefedereerde entiteiten²⁴

		(in duizend euro)							
		2005 waarschijnlijk	2005 aangepast	Waarschijn- lijk verschil	2006 initieel (BBP)	Bedrag ingeschreven in de begroting 2006	2006 initieel(BNP)	In te schrijven bedrag	verschil
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
				(1) - (2)		(3) + (4)		(3) + (6)	(5) - (7)
PB									
Vlaams Gewest	(1)	4.817.618	4.852.566	-34.949	5.080.947	5.045.998	5.052.852	5.017.903	28.095
Waals Gewest	(2)	2.987.321	3.003.351	-16.030	3.131.201	3.115.171	3.118.190	3.102.160	13.011
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	(3)	687.481	674.100	13.381	721.231	734.612	718.092	731.473	3.139
Totaal	(4) (1)+(2)+(3)	8.492.420	8.530.017	-37.598	8.933.379	8.895.781	8.889.134	8.851.536	44.245
BTW									
Vlaamse Gemeenschap	(5)	6.521.274	6.449.218	72.056	6.805.459	6.877.515	6.805.459	6.877.515	0
Franse Gemeenschap	(6)	4.873.949	4.823.251	50.698	5.070.083	5.120.781	5.070.083	5.120.781	0
Totaal	(7) (5)+(6)	11.395.224	11.272.470	122.754	11.875.541	11.998.295	11.875.541	11.998.295	0
PB									
Vlaamse Gemeenschap	(8)	3.745.020	3.758.572	-13.552	3.927.349	3.913.797	3.910.593	3.897.041	16.755
Franse Gemeenschap	(9)	2.009.234	2.013.291	-4.057	2.106.855	2.102.798	2.097.911	2.093.854	8.944
Duitstalige Gemeenschap	(10)	5.241	5.190	51	5.393	5.444	5.393	5.444	0
Totaal	(11) (8)+(9)+(10)	5.759.495	5.777.052	-17.558	6.039.596	6.022.038	6.013.897	5.996.339	25.699
PB									
Vlaamse Gemeenschapscommissie	(12)	5.490	5.517	-28	5.773	5.746	5.745	5.717	28
Franse Gemeenschapscommissie	(13)	21.959	22.069	-110	23.093	22.983	22.980	22.870	113
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	(14)	27.448	27.586	-138	28.866	28.728	28.725	28.587	141
Totaal	(15)	54.897	55.172	-275	57.732	57.456	57.449	57.174	282
Vlaams Gewest	(16) (1)+(5)+(8)	15.083.912	15.060.356	23.556	15.813.754	15.837.310	15.768.904	15.792.459	44.850
Waals Gewest	(17) (2)	2.987.321	3.003.351	-16.030	3.131.201	3.115.171	3.118.190	3.102.160	13.011
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	(18) (3)+(14)	714.929	701.686	13.244	750.097	763.340	746.816	760.060	3.281
Franse Gemeenschap	(19) (6)+(9)	6.883.183	6.836.542	46.641	7.176.937	7.223.579	7.167.994	7.214.635	8.944
Duitstalige Gemeenschap	(20) (10)	5.241	5.190	51	5.393	5.444	5.393	5.444	0
Vlaamse Gemeenschapscommissie	(21) (12)	5.490	5.517	-28	5.773	5.746	5.745	5.717	28
Franse Gemeenschapscommissie	(22) (13)	21.959	22.069	-110	23.093	22.983	22.980	22.870	113
Totaal	(23) (16) tot (22)	25.702.035	25.634.711	67.324	26.906.248	26.973.571	26.836.021	26.903.345	70.227

²⁴ De bovenstaande tabel is uitgedrukt in duizend euro om de verschillen tussen de bedragen ingeschreven in het ontwerp van begroting 2006 en deze berekend volgens de parameters vermeld in de bijzondere financieringswet tot uiting te laten komen.

3. Inventaris van de fiscale uitgaven en verslag over de belangrijkste verrichtingen inzake de vervreemding van onroerende goederen van de Staat

Artikel 11 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit bepaalt dat bij het ontwerp van rijksmiddelenbegroting een inventaris van alle fiscale uitgaven wordt gevoegd. Onder fiscale uitgaven moeten worden verstaan alle vrijstellingen, verminderingen en uitzonderingen ten aanzien van het algemene belastingstelsel die in de loop van het begrotingsjaar gelden voor belastingplichtigen of voor activiteiten van economische, sociale of culturele aard. De onderliggende bedoeling van die verplichting tot openbaarheid is de wetgever in staat te stellen kennis te nemen van de kwantitatieve weerslag van de fiscale maatregelen die de regering ten gunste van de belastingplichtigen neemt.

Bovendien bepaalt artikel 90 van diezelfde wetten dat een verslag over de belangrijkste verrichtingen inzake de vervreemding van onroerende goederen van de Staat aan het Parlement wordt meegedeeld naar aanleiding van de indiening van de rijksmiddelenbegroting.

Het Rekenhof stelt vast dat de voorliggende rijksmiddelenbegroting geen van deze twee verplichtingen nakomt. Het herinnert er in dat verband aan dat die documenten in het verleden meestal met een zekere vertraging aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers werden toegezonden. Sedert enkele jaren worden echter die documenten ook niet meer achteraf overgezonden. Het dringt erop aan dat die twee wetsbepalingen beter zouden worden nageleefd zodat er voldoende openbaarheid is voor de twee materies waarop de bepalingen in kwestie betrekking hebben.

4. Verantwoording van het ontwerp van rijksmiddelenbegroting

In tegenstelling tot wat is vermeld in de verantwoording opgenomen in het ontwerp van rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2006²⁵, heeft de toewijzing van een deel van de personenbelasting betrekking op de Franse en de Vlaamse gemeenschapscommissie en niet op de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie.

---

²⁵ Parl. St., Kamer, DOC 51 2043/001, blz. 240.

DEEL III – ONTWERP VAN ALGEMENE
UITGAVENBEGROTING

HOOFDSTUK I – ALGEMEENHEDEN

1. Aantasting van de principes van toepassing op de begrotingsfondsen

Het Rekenhof heeft naar aanleiding van zijn onderzoek van het ontwerp van uitgavenbegroting voor 2006 vastgesteld dat de stijving van de twee begrotingsfondsen, ingeschreven op respectievelijk de secties 13²⁶ en 18²⁷ van deze begroting, ingaat tegen de wet van 27 december 1990 op de begrotingsfondsen en tegen artikel 45 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit.

Het verwijst hier naar de bijzondere commentaar met betrekking tot de secties 13 en 18.

2. Aantasting van het principe van de begrotingsspecialiteit

Artikel 1.01.3, § 3, van de onderhavige ontwerpbegroting machtigt de regering ertoe, in afwijking van artikel 15 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, over te gaan tot herverdelingen tussen de basisallocaties voor werkingskosten (economische code 12), investeringen (economische code 74) en allerhande uitgaven voor sociaal dienstbetoon (basisallocaties 11.05).

Het Rekenhof heeft reeds vroeger gewezen op de aantasting van het principe van de begrotingsspecialiteit die een dergelijke afwijking²⁸ vormt. Die aantasting neemt nog grotere proporties aan door de mogelijkheid om de kredieten opgenomen onder de basisallocaties 11.05 te herverdelen.

Een dergelijke bepaling leidt ertoe dat de regering in staat wordt gesteld in nog belangrijker mate het niveau van de wettelijke kredieten te wijzigen die per programma door de Kamer van Volksvertegenwoordigers werden toegekend.

3. Evolutie van de personeelsuitgaven

Overeenkomstig de richtlijnen van de Minister van Begroting bij de opmaak van de begroting 2006 werd de budgettaire personeelsenveloppe van de departementen bepaald door op de personeelsenveloppe zoals vastgesteld bij de begrotingscontrole 2005, een indexeringscoëfficiënt toe te passen. Anders dan de voorbije jaren werd geen correctiecoëfficiënt toegepast die rekening houdt met de in- en uitstroom en met de automatische baremieke verhogingen.

---

²⁶ Bijzonder fonds voor de geïntegreerde centra van dringende oproepen. (Centra 112). Dit fonds is ingeschreven op programma 13.63.0 – Geïntegreerde centra voor dringende oproepen van de algemene uitgavenbegroting voor 2006.

²⁷ Fonds betreffende de betaling van de voorschotten inzake de alimentatievordering. Dit fonds is ingeschreven op programma 18.70.0 – Patrimoniumdocumentatie van de algemene uitgavenbegroting voor 2006.

²⁸ Commentaar en opmerkingen van het Rekenhof over het ontwerp van staatsbegroting voor het jaar 2005 (Parl. St., Kamer, DOC 51 1370/002 ,blz. 55).

De opmaak van de personeelsplannen²⁹, die per functie het aantal statutaire en contractuele personeelsleden bepalen uitgedrukt in voltijdse equivalenten verloopt overigens met een aanzienlijke vertraging. Zo werden heel wat personeelsplannen voor het jaar 2005 pas tijdens de tweede jaarhelft voor akkoord voorgelegd aan de Minister van Ambtenarenzaken en de Minister van Begroting. De personeelsplannen vormen voorlopig dus nog geen werkinstrument bij de opmaak van de begroting.

Bijgevolg werden de personeelsenveloppes vastgelegd volgens het model van een klassieke aanwasbegroting, zonder dat een verband wordt gelegd met de personeelsbewegingen of personeelsbehoeften.

---

²⁹ Deze zijn verplicht ingevolge het koninklijk besluit van 16 januari 2003 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 november 2000 houdende oprichting en samenstelling van de organen die gemeenschappelijk zijn aan iedere federale overheidsdienst.

HOOFDSTUK II – SECTIES VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

SECTIE 02-FOD KANSELARIJ VAN DE EERSTE MINISTER

1. Verantwoording van de kredieten

De verantwoording besteedt relatief veel aandacht aan de strategische en operationele doelstellingen, maar bevat weinig of geen informatie aangaande de verantwoording van de kredieten. Deze vaststelling geldt niet alleen voor de bestaansmiddelen, doch tevens voor de projecten van de Algemene Directie Externe Communicatie³⁰ en van de Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging. Inzake administratieve vereenvoudiging wordt bijvoorbeeld geen overzicht gegeven van het aandeel van de 12 vereenvoudigingsprojecten in de globale kostprijs. Ook een inzicht in de termijnen van uitvoering en een projectie van de uitgaven gedurende de volgende jaren ontbreken volledig.

Het Rekenhof is van oordeel dat, gelet op de budgettaire omvang van de vermelde kredieten, het aangewezen is in de verantwoording een (meerjaren)planning op te nemen die een inzicht biedt in de timing van de uit te voeren projecten, hun prioriteit en de geraamde kostprijselementen .

2. Programma 02.32.3 - Sociale tussenkomsten

Het programma 02.32.3 – Sociale tussenkomsten bevat de dotatie voor de uitbetaling van de vakbondspremies³¹. Op basis van de verstrekte verantwoording is het niet duidelijk welk gedeelte van het globaal ingeschreven bedrag van 27 miljoen euro bestemd is voor de vakbondspremie van het jaar 2005 en welke bedragen nodig zijn voor de betaling van de verschuldigde saldi voor de jaren 2003 en 2004. Evenmin is het duidelijk wat het aandeel is van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Plaatselijke en Provinciale Overheidsdiensten die de geïnde bijdragen thans rechtstreeks aan de vakorganisaties uitbetaalt.³²

---

³⁰ Programma 02.31.1 – Externe communicatie met een krediet ten belope van 7,3 miljoen euro.

³¹ Basisallocatie 32.31.11.01.

³² Cf. artikel 5, §2, van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector, gewijzigd door artikel 64 van de programmawet van 11 juli 2005.

SECTIE 03 – FOD BUDGET EN BEHEERSCONTROLE

1. Programma 03.31.1 – Opstart van het project FEDCOM

De verantwoording bevat nagenoeg geen informatie met betrekking tot het project FEDCOM en de kredieten die hiervoor bestemd zijn. Dit project heeft als doel de invoering van een nieuwe openbare comptabiliteit in de federale overheid te ondersteunen.

Volgens het vooropgestelde tijdschema was het de bedoeling de overheidsopdracht onder de vorm van een onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking te gunnen in de eerste helft van 2005. In de begroting 2005 was hiervoor een bedrag van 31,3 miljoen euro aan vastleggingskredieten ingeschreven³³. De uitvoering van de opdracht zou drie jaar duren en starten in september 2005. De eerste betalingen in het kader van dit project zouden worden uitgevoerd in het begin van 2006.

De realisatie van dit project verloopt evenwel met enige vertraging. Op dit ogenblik is de opdracht nog niet gegund. De onderhandelingen met de overblijvende inschrijvers op basis van de ingediende offertes dienen nog te starten, waardoor de vastlegging ten vroegste eind 2005 zal kunnen gebeuren. Deze vertraging impliceert ook dat de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat niet in werking zal kunnen treden op 1 januari 2006, te meer daar de objectieven van het FEDCOM-project duidelijk minder ver gaan dan de principes uitgevaardigd door deze wet. De programmawet van 27 december 2004 machtigt de Koning evenwel de inwerkingtreding van deze wet uit te stellen tot 1 januari 2007.

2. Programma 03.41.1 – Provisionele kredieten

Zoals de vorige jaren werd op dit programma een provisie ingeschreven ter dekking van allerhande uitgaven. Het betreft volgens de verantwoording de uitgaven die voortvloeien uit de hervorming van de loopbanen, de financiering van de Belgische bijdrage tot de nieuwe zetel van de NATO, de uitvoering van het plan inzake de startbanen in de FOD's en het Belgisch Interventie en Restitutiebureau (BIRB), de indexaanpassing, de Belgische participatie aan ruimtevaartprojecten en de modernisering van de federale boekhouding en andere.

In 2006 wordt hiervoor 51,1 miljoen euro voorzien tegenover 155,3 miljoen euro in 2005. De verantwoording bevat geen enkele informatie betreffende de kostprijs of de precieze aard van de verschillende beoogde uitgaven. Het is derhalve niet mogelijk de toereikendheid van het hiervoor ingeschreven bedrag te beoordelen.

---

³³ Oorspronkelijk werd de kostprijs van het project geraamd op 57,7 miljoen euro.

SECTIE 04 – FOD PERSONEEL EN ORGANISATIE

1. Verantwoording van de kredieten

De verantwoording die wordt verstrekt bij de krediettabellen is ontoereikend en weinig transparant. De geplande projecten worden weergegeven per directoraat-generaal, veelal zonder specificatie van de basisallocatie waarop de uitgaven zullen worden aangerekend. Voor heel wat projecten bevat de verantwoording daarenboven geen informatie aangaande de kostprijs. Derhalve is het niet mogelijk een aansluiting te maken tussen de bedragen vermeld in de verantwoording en deze voorkomend in de krediettabellen. Het is om deze reden evenmin mogelijk de toereikendheid van de kredieten te beoordelen.

2. Programma 04.21.0 - Beheersorganen

Het krediet ingeschreven voor de schadevergoeding aan derden³⁴ is vrijwel ongewijzigd ten opzichte van dit van vorig jaar (761.000 euro in 2006 tegenover 750.000 euro in 2005).

Nochtans wordt in 2006 in enkele belangrijke rechtszaken een eindoordeel verwacht (inzonderheid vanwege de onregelmatige gunning van een overheidsopdracht) waardoor het voorziene bedrag wellicht ontoereikend zal zijn³⁵.

In plaats van de benodigde kredieten te voorzien op de geëigende basisallocatie³⁶ of eventueel in de vorm van een provisioneel krediet, werd de wetsbepaling 2.04.5 ingelast die de Koning machtigt het saldo van het speciaal fonds van de FOD Personeel en Organisatie (P&O), opgenomen in artikel 63.01.A³⁷, aan te wenden voor de betaling van sommen die voortvloeien uit veroordelingen en dadingen in het kader van geschillendossiers inzake overheidsopdrachten afgesloten door de FOD P&O ten gunste van de federale overheidsdiensten.

Het Rekenhof wijst er op dat hierdoor ten onrechte een deel van de uitgaven niet in de algemene uitgavenbegroting wordt voorzien. Bovendien is het geenszins zeker of dit saldo³⁸ zal volstaan om alle verplichtingen na te komen.

---

³⁴ Basisallocatie 21.01.34.01.

³⁵ Het mogelijk verschuldigd bedrag werd door het departement geraamd op 5,6 miljoen euro.

³⁶ Basisallocatie 21.01.34.01.

³⁷ Speciaal fonds bestemd tot dekking van de uitgaven aan te gaan door de FOD P&O met het oog op de bevoorrading in drukwerken, bureaubenodigheden, brandstoffen, meubilair, kledingsstukken enz. van de verschillende ministeriële departementen en andere openbare diensten (wet van 14 juli 1951 houdende de buitengewone begroting van 1950). Het betreft een Staatsdienst met afzonderlijk beheer (oud regime).

³⁸ Het saldo van dit fonds wordt geraamd op 4,3 miljoen euro per 31 december 2005.

SECTIE 05 – FOD INFORMATIE– EN COMMUNICATIETECHNOLOGIE

Programma 05.31.1 – Informatie en communicatietechnologie

In zijn commentaar bij het ontwerp van staatsbegroting voor het jaar 2005 had het Rekenhof er op gewezen dat de kredieten opgenomen voor de projecten inzake e-government onvoldoende werden verantwoord.³⁹ Het Rekenhof was van oordeel dat een meerjarenplanning dient te worden opgemaakt die een inzicht biedt in de planning van de uit te voeren projecten, hun prioriteit, de geraamde kostprijs en de verdeling van de financiële lasten over de gesplitste en niet-gesplitste kredieten.

De verantwoording voor het jaar 2006 komt hier reeds gedeeltelijk aan tegemoet. Zo wordt alvast een overzicht gegeven van de verschillende (deel)projecten met opgave van hun geraamde kostprijs. Een beter inzicht in de stand van uitvoering van de verschillende projecten, die vaak over meerdere jaren lopen en in de verdere planning wordt nog niet geboden. Zonder deze concrete informatie is het niet mogelijk de benodigde vastleggings- en ordonnanceringskredieten op precieze wijze te ramen.

De FOD Informatie- en Communicatietechnologie voorziet dat de verdere operationalisering van deze projecten tegen het einde van dit jaar zal gerealiseerd zijn. Luidens de verantwoording zal naar aanleiding van het eerste aanpassingsblad van de begroting 2006 een overzicht worden gegeven van de realisaties gedurende het jaar 2005 en van de concrete projecten voor het jaar 2006.

---

³⁹ Parl. St., Kamer, DOC 51 1370/002, blz. 62 – 63.

SECTIE 12 – FOD JUSTITIE

1. Wetsbepaling 2.12.10. Machtiging tot dading

Een geschil tussen de Staat en een aantal balies over de omvang van de verplichtingen die de Staat heeft met betrekking tot het dekken van de kosten gemaakt voor de organisatie van de bureaus voor juridische bijstand, heeft aanleiding gegeven tot een vonnis dat op 3 maart 2005 door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel werd gewezen ; daarin werd de Staat veroordeeld tot de betaling aan de veertien balies van een bedrag van 2,6 miljoen euro. Het krediet dat vereist is voor de betaling van dat bedrag werd afgenomen van het interdepartementaal provisioneel krediet ingeschreven in de begroting 2005 (programma 03.41.1).

Krachtens wetsbepaling 2.12.10 van de onderhavige ontwerpbegroting is de Minister van Justitie ertoe gemachtigd in het raam van hetzelfde geschil met de andere balies over een dading te onderhandelen.

De onderhavige ontwerpbegroting bevat echter geen enkel krediet (noch in sectie 12, noch in het interdepartementaal provisioneel krediet) dat het mogelijk maakt het hoofd te bieden aan de waarschijnlijke financiële gevolgen van de maatregelen waartoe de bovenvermelde dading aanleiding zou geven.

2. Betaling van de Copernicuspremie aan de magistraten

Op 31 mei 2005 heeft de rechtbank van eerste aanleg van Brussel een gunstig gevolg gegeven aan het verzoekschrift dat 861 magistraten hadden ingediend met het oog op het bekomen van een “Copernicuspremie”.

Deze premie, waartoe in 2002 beslist werd, heeft het bedrag van het vakantiegeld (dat tot dan toe forfaitair was) opgetrokken tot 80 % (in 2003 en 2004) en vervolgens tot 92 % (vanaf 2005) van het twaalfde van de jaarwedde van de ambtenaren⁴⁰. De rechtbank was van oordeel dat de wedden en voordelen die de magistraten ontvangen, op dezelfde lijn moeten worden geplaatst als die van de andere ambtenaren⁴¹. De FOD Justitie heeft beroep aangetekend tegen dat vonnis.

Voor de jaren 2003 en 2004 en voor de 861 magistraten die een beroepschrift hebben ingediend, zal de storting van de premie, die globaal op nagenoeg 4,4 miljoen euro wordt geraamd, worden aangerekend op de personeelskredieten van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2005 zonder dat dit een stijging met zich zal brengen van de voordien door de wetgever goedgekeurde kredieten.

Hoewel er nieuwe beroepschriften werden ingediend is er daarentegen noch op de uitgavenbegroting van 2005 noch op deze van 2006 een krediet ter dekking van de Copernicuspremies voor 2003 en 2004 van de andere magistraten⁴².

---

⁴⁰ Artikel 2 van het koninklijk besluit van 7 mei 2003 tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 juli 2002 tot toekenning van een Copernicuspremie aan sommige personeelsleden van de rijksbesturen.

⁴¹ Cf. artikel 363 van het Gerechtelijk Wetboek.

⁴² De magistraten van de rechterlijke orde vertegenwoordigen in totaal 2.428 personen.

De kredieten waarin is voorzien voor 2005 en 2006 houden van hun kant wel rekening met de Copernicuspremie voor alle magistraten, doch ten belope van slechts 80 in plaats van 92 % van het twaalfde van de jaarwedde.

3. Programma 12.51.3 – Medische en paramedische zorgen aan gedetineerden

In de Ministerraad van 11 oktober 2005 werd beslist dat de facturen in verband met de hospitalisatie van gedetineerden vanaf 1 januari 2006 zouden worden betaald door het RIZIV in de plaats van door de FOD Justitie⁴³. Daartoe werd beslist de alternatieve financiering van de sociale zekerheid met een overeenstemmend bedrag te verhogen.

Het Rekenhof maakt in dat verband de volgende opmerkingen :

- vanuit strikt begrotingsoogpunt leidt een dergelijke beslissing tot een vermindering van de primaire uitgaven van de Algemene Uitgavenbegroting aangezien het bedrag dat voortaan rechtstreeks voor de sociale zekerheid wordt bestemd zonder te transiteren langs de algemene uitgavenbegroting, ongeveer 9,3 miljoen euro vertegenwoordigt⁴⁴. In dat verband blijkt niet duidelijk uit de algemene toelichting dat die beslissing effectief als gevolg heeft dat de alternatieve financiering van de sociale zekerheid met een overeenstemmend bedrag wordt verhoogd ;
- voorts waren de kredieten die in de loop van de voorgaande jaren in de algemene uitgavenbegroting waren ingeschreven, ontoereikend om integraal de medische kosten te dekken die effectief door de FOD Justitie werden gedragen. Hierdoor is geleidelijk een betalingsachterstand ontstaan die thans ongeveer 3,2 miljoen euro bedraagt. Zelfs in de hypothese van een effectieve verhoging met een overeenstemmend bedrag van de alternatieve financiering van de sociale zekerheid, zou een dergelijk probleem van ontoereikende middelen zich dan ook in de toekomst kunnen herhalen. Dat zou als gevolg hebben dat een gedeelte van de medische kosten van de gedetineerden in fine zou moeten worden gedragen door de globale middelen van het RIZIV in de plaats van door de Staat.

4. Gerechtskosten

Een krediet van 84,6 miljoen euro is ingeschreven in programma 16.56.0 – Gewone rechtsmachten (bestaansmiddelenprogramma) ter dekking van verschillende kosten met betrekking tot de gerechtelijke procedure en meer bijzonder de gerechtskosten in criminele, correctionele en politiezaken. Dit krediet ligt 4,9 miljoen euro hoger dan dit voor het jaar 2005.

De notie gerechtskosten werd onlangs uitgebreid ten opzichte van haar oorspronkelijke betekenis (het zoeken naar de waarheid in een strafproces mogelijk maken). Zo heeft artikel 4 van de wet van 21 februari 2005 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek in verband met de bemiddeling, de inhoud van de gerechtskosten uitgebreid en er de erelonen en de kosten van de bemiddelaar in familiezaken in opgenomen.

---

⁴³ Tevoren waren die kredieten ingeschreven op basisallocatie 51.32.12.31.

⁴⁴ Het globale bedrag van de medische zorgen voor gedetineerden kan in 2006 op 12,5 miljoen euro worden geraamd, waarvan 3,2 miljoen euro aan achterstallen.

Het Rekenhof is van oordeel dat het behoud binnen eenzelfde basisallocatie van kosten die met steeds meer gediversifieerde finaliteiten overeenstemmen, de informatieversterving aan het parlement schaadt. De betiteling zelf van de basisallocatie in kwestie toont dat trouwens aan⁴⁵. Het suggereert dat de gerechtskosten in de toekomst zouden worden verdeeld over afzonderlijke basisallocaties op grond van de nagestreefde finaliteiten.

5. Programma 13.62.7. – Nationale Commissie voor de rechten van het kind

Sedert 2003 zijn in de algemene uitgavenbegroting kredieten ingeschreven voor de werking van een Nationale Commissie voor de rechten van het kind⁴⁶. Dat initiatief is een gevolg van een internationale verplichting die in 2002 is ontstaan naar aanleiding van een bijzondere zitting van de Verenigde Naties gewijd aan het kind. De sedertdien in de algemene uitgavenbegroting ingeschreven kredieten werden echter slechts beperkt aangewend⁴⁷. De regering heeft in de Ministerraad van 24 juni 2005 opnieuw haar intentie bevestigd die commissie spoedig te zullen oprichten. Om die wil concrete vorm te geven is evenwel de goedkeuring van samenwerkingsakkoorden met de gefedereerde entiteiten vereist.

---

⁴⁵ Basisallocatie 56.03.12.40 – Gerechtskosten in criminele, correctionele en politiezaken (de kosten voor vervoer der naar de grens gebrachte vreemdelingen worden met de gerechtskosten gelijkgesteld en volgens dezelfde tarieven vereffend). Kosten van betekening der uitzettingsbesluiten. Vergoedingen in de bij artikel 447 van het Wetboek van strafvordering en in de wet op de voorlopige hechtenis voorziene gevallen. Vergoeding van schade bij een gerechtelijk onderzoek geleden. Kosten voortvloeiend uit de toepassing der wet betreffende de gerechtelijke bijstand en de toelating om kosteloos te procederen (wet van 10 oktober 1967). Kosten voortvloeiend uit de rogatoire commissies.

⁴⁶ Programma 12.62.7 – Nationale Commissie voor de rechten van het kind.

⁴⁷ 2003 : ingeschreven kredieten : 35.000 euro, geordonnanceerde kredieten : 0 ; 2004 : ingeschreven kredieten : 70.000 euro, geordonnanceerde kredieten : 0 ; 2005 : ingeschreven kredieten : 111.000 euro ; geordonnanceerde kredieten (per 6 november 2005) : 18.300 euro.

SECTIE 13 – FOD BINNENLANDSE ZAKEN

1. Wetsbepaling 2.13.11

De onderhavige wetsbepaling moet de stijving van het “Bijzonder Fonds voor de geïntegreerde centra van dringende oproepen (centra 112)”⁴⁸ mogelijk maken via een niet-gesplitst begrotingskrediet⁴⁹.

Die centra werken met « Call takers » die zijn gerecrueteerd bij het overheidsbedrijf Belgacom en die op termijn zullen worden gegroepeerd binnen het Agentschap voor de oproepen tot de hulpdiensten⁵⁰.

De stijving van dat fonds was in 2004 en 2005 voorzien door een geaffecteerde ontvangst ingeschreven in de rijksmiddelenbegroting⁵¹. In de ontwerpbegroting voor 2006 werd dienaangaande geen bedrag ingeschreven. Wetsbepaling 2.13.11 is volgens het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor 2006 genomen om het uitgavensaldo te financieren dat niet wordt gedekt door de ontvangsten voortkomend uit de betaling door overheidsbedrijven van hun personeel dat wordt ingezet voor de verwezenlijking van die opdrachten. Daar er geen toegewezen ontvangst is, wordt de stijving door begrotingskredieten de enige bron van ontvangsten voor dat fonds in 2006.

Het Rekenhof benadrukt dat een begrotingsfonds enkel kan worden gestijfd door een toegewezen ontvangst, niet door een begrotingskrediet. De onderhavige wetsbepaling is in strijd met het stelsel van de begrotingsfondsen ingericht door artikel 45 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit en ten uitvoer gelegd door de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van de begrotingsfondsen.

De goedkeuring van een dergelijke bepaling zou betekenen dat wordt teruggekeerd naar het bekritiseerde systeem van de vroegere afzonderlijke sectie van de begroting, waar de wetgever is van af gestapt bij de hervorming van de begroting bekrachtigd door de wet van 29 juni 1989. In een dergelijk systeem zou de stijving van een begrotingsfonds door kredieten ingeschreven in de begroting, gekoppeld aan de overdracht naar het volgend jaar van de niet-aangewende middelen, het principe van de annaliteit van de begroting ondergraven en de latere aanrekening van uitgaven mogelijk maken zonder dat het nodig is de machtiging van de wetgever te vragen.

Het Rekenhof vraagt zich tot slot af of het in dergelijke omstandigheden gegrond is dit fonds te handhaven op de algemene uitgavenbegroting.

---

⁴⁸ Dat fonds is ingeschreven op programma 13.63.0 van sectie 13 – FOD Binnenlandse Zaken, van het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor 2006.

⁴⁹ Basisallocatie (nieuw) 63.01.33.01-Dotatie aan de geïntegreerde centra voor dringende oproepen, ten belope van 3,6 miljoen euro. In de begrotingstabel in verband met het fonds komt die stijving echter niet voor.

⁵⁰ Koninklijk besluit van 13 september 2004.

⁵¹ Hoofdstuk 13 – FOD Binnenlandse Zaken, Artikel 11.01 : opbrengsten voortvloeiend uit de terugbetaling uitgevoerd door de openbare bedrijven voor het personeel ter beschikking gesteld van de call takers centra (lopende niet-fiscale ontvangst toegewezen aan programma 13-63-0).

2. Programma 13.40.4 – Financiering van de provincies en de gemeenten: dotatie ten voordele van de stad Brussel

Het krediet ingeschreven binnen programma 13.40.4 – Financiering van de provincies en de gemeenten bij wijze van dotatie ten voordele van de stad Brussel (90,7 miljoen euro)⁵², houdt geen rekening met het effect van een recente actualisering van de macro-economische gegevens die aan de vastlegging ervan ten grondslag liggen⁵³. Dat leidt tot een onderschatting van het krediet ten belope van 2,5 miljoen euro.

3. Programma 13.56.1 – Algemene administratieve politie : Opleiding, preventie en uitrusting Toelage aan de naamloze vennootschap ASTRID

De Staat kent sedert 1998 aan de NV ASTRID een jaarlijkse toelage toe voor de dekking van de werkingskosten van haar infrastructuur. Het bedrag van die toelage werd door artikel 26 van de tweede beheersovereenkomst (2003-2007) tussen de Staat en ASTRID (goedgekeurd door het koninklijk besluit van 8 april 2003) vanaf 2005 op jaarbasis vastgesteld op 31,8 miljoen euro (bedrag aan te passen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen). In het onderhavige wetsontwerp vertegenwoordigt het daartoe ingeschreven krediet echter slechts een bedrag van 22,7 miljoen euro⁵⁴, d.i. een verschil van 9,3 miljoen euro in vergelijking met het (geïndexeerd) contractueel bedrag voor 2006. De Ministerraad heeft beslist dat die ontoereikendheid van kredieten zal worden gecompenseerd door de machtiging die de vennootschap ASTRID krijgt om leningen aan te gaan. De bovenvermelde beheersovereenkomst zou eerstdaags dienovereenkomstig moeten worden aangepast.

Daar thans de modaliteiten voor de terugbetaling van die lening nog niet zijn bepaald, kan het Rekenhof bijgevolg niet uitsluiten dat het hier gaat om een overdracht van lasten door middel van een prefinanciering van uitgaven die het begrotingsaldo op kunstmatige wijze verbetert.

---

⁵² Basisallocatie 40.40.43.08 – Dotatie ten voordele van de stad Brussel.

⁵³ Overeenkomstig artikel 64 van de bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten. De economische begroting van 30 september 2005 heeft de schommeling van het gemiddeld indexcijfer van de consumptieprijzen voor 2006 op 2,9 % geraamd.

⁵⁴ Basisallocatie 56.10.31.01 – Toelage aan de NV Astrid ter dekking van de werkingskosten van de gemeenschappelijke infrastructuur.

SECTIE 14 – FOD BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

1. Structuur van de begroting

Het Rekenhof stelt vast dat de structuur van de begroting van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking niet volledig beantwoordt aan de principes van een programmabegroting.

Eenzijds zijn in de organisatieafdeling 14.54 Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking kredieten opgenomen die niet uitsluitend ontwikkelingssamenwerking beogen. Dit is onder meer het geval met de kredieten voor rentebonificaties⁵⁵ en de kredieten voor de operatie van de Verenigde Naties in Congo⁵⁶.

Anderzijds hebben sommige andere kredieten ingeschreven in de overige programma's dan wel weer voor een groot deel ontwikkelingssamenwerking als finaliteit. Dit is inzonderheid het geval met de kredieten voor conflictpreventie, vredesopbouw en mensenrechten⁵⁷, voor preventie, noodhulp, hulp voor rehabilitatie op korte termijn en humanitaire actie⁵⁸.

2. Groeipad van de uitgaven inzake ontwikkelingssamenwerking

Artikel 458 van de Programmawet van 24 december 2002 bepaalt dat de middelen die worden ingezet voor de Belgische officiële ontwikkelingshulp (Official Development Aid – ODA) in overeenstemming met de richtsnoeren van het Comité voor ontwikkelingshulp van de OESO uiterlijk vanaf 2010 ten minste 0,7% van het Bruto Nationaal Inkomen (BNI) bedragen. Voor het begrotingsjaar 2006 moet overeenkomstig het voorziene groeipad⁵⁹ 0,50% van het BNI worden besteed aan ODA-aanrekenbare uitgaven.

Het bedrag van 901 miljoen euro dat is ingeschreven op organisatieafdeling 14.54 – Ontwikkelingssamenwerking lijkt evenwel onvoldoende om deze doelstelling te halen. Op basis van de raming van het BNI voor het jaar 2006⁶⁰ dient in totaal een bedrag van 1,57 miljard euro aan ODA-aanrekenbare uitgaven te worden voorzien. Rekening houdend met het aandeel van organisatieafdeling 14.54 in het totaal van de ODA-aanrekenbare uitgaven, dat traditioneel circa 60% bedraagt, zou op deze organisatieafdeling een bedrag van ongeveer 942 miljoen euro dienen te worden ingeschreven ten einde de vooropgestelde doelstelling te halen.

---

⁵⁵ Basisallocatie 54.46.31.01.

⁵⁶ Basisallocatie 54.34.35.20.

⁵⁷ Basisallocatie 53.41.35.24.

⁵⁸ Basisallocatie 53.41.35.80.

⁵⁹ Zie algemene toelichting voor het begrotingsjaar 2006, solidariteitsnota, Parl. St., Kamer, DOC 51 2042/001, blz. 206.

⁶⁰ Het federaal Planbureau raamde het BNI voor 2006 op 315,38 miljard euro.

De ODA-aanrekenbare uitgaven, die zijn ingeschreven op andere organisatieafdelingen of in de begrotingen van andere instanties, zijn evenmin van aard om dit tekort te compenseren.⁶¹

3. Wetsbepaling 2.14.15

De wetsbepaling 2.14.15 geeft de machtiging om het provisioneel krediet⁶² ingeschreven in het programma 14.21.0 – Directie en Beheer te verdelen over de passende programma's en basisallocaties van de begroting van het departement en dit door middel van een koninklijk besluit en met het akkoord van de Minister van Begroting.

Het Rekenhof is van oordeel dat het aangewezen is de programma's en basisallocaties waarover het provisionele krediet kan worden verdeeld hier expliciet te vermelden.

---

⁶¹ De twee belangrijkste componenten van de overige financieringsbronnen, zijnde de staatsgarantie via de nationale delcredereerdienst en de Belgische bijdrage aan de Europese commissie, stijgen onvoldoende om dit tekort te compenseren. De overige componenten (b.v. bijdragen gemeenten...) zijn nog niet allemaal gekend doch het aandeel hiervan in de totale financiering is zeer beperkt.

⁶² Basisallocatie 21.01.01.01 – Provisioneel krediet voor allerlei uitgaven die verband houden met het Belgische voorzitterschap van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.

SECTIE 16 – MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING

1. Wetsbepaling 2.16.13

In de verantwoording bij deze wetsbepaling wordt een nieuwe, derde alinea opgenomen die toelaat de uitstaande tegoeden in het kader van bevoorrading van wisselstukken, het onderhoud en de gebruikname van materieel ook aan te wenden voor de vernietiging of demilitarisatie van grote hoeveelheden overtollig en onverkoopbaar materieel of munitie die veel opslagcapaciteit in beslag nemen.

In de tekst van de wetsbepaling zelf is deze derde alinea echter niet opgenomen.

2. Algemene tendens van de begroting Defensie

De enveloppe voor het Ministerie van Landsverdediging voor het jaar 2006 bedraagt in totaal 2.737 miljoen euro, waarvan 56,6 miljoen euro aan variabele kredieten, bestemd voor werkings⁶³- en investeringsuitgaven⁶⁴. De enveloppe omvat tevens 0,7 miljoen euro interesten van het F-16 programma die kunnen worden aangewend voor uitgaven in het kader van dit programma (wetsbepaling 2.16.13).

De kredieten voor de personeels-, werkings- en investeringsuitgaven, exclusief de variabele kredieten, bedragen respectievelijk 1.653,3 miljoen euro (61,67%), 667,7 miljoen euro (24,91 %) en 359,8 miljoen euro (13,42 %).

De begroting evolueert daarmee zeer geleidelijk terug in de richting van de doelstellingen van het Strategisch Plan 2000-2015 en het Stuurplan Defensie, waarin is bepaald dat het aandeel personeels-, werkings- en investeringsuitgaven tegen 2015 respectievelijk 50%, 25% en 25% dient te bedragen.

Tabel – Verhouding personeelskredieten, werkingskredieten en investeringskredieten⁶⁵

	2002 ⁶⁶	2003 ⁶⁷	2004 ⁶⁸	2005 (initiële begroting)	2005 (aangepaste begroting)	2006 (initiële begroting)
Personeel	58,7 %	59,8 %	60,93 %	62,23 %	61,73 %	61,67 %
Werking	26,5 %	28,4 %	26,89 %	24,53 %	25,38 %	24,91 %
Investerings	14,8 %	11,9 %	12,18 %	13,24 %	12,89 %	13,42 %

bron: Ministerie van Landsverdediging

Om de vooropgestelde doelstellingen tegen 2015 te halen, dient deze evolutie evenwel beduidend sneller te verlopen en dienen de personeelskredieten vanaf 2006 met ruim één

⁶³ 35,5 miljoen euro.

⁶⁴ 21,1 miljoen euro.

⁶⁵ Variabele kredieten niet inbegrepen; activiteitsgebonden personeelskosten (aangerekend op basisallocaties 1103) zijn begrepen in de rubriek “werking”.

⁶⁶ Werkelijke uitgaven.

⁶⁷ Werkelijke uitgaven.

⁶⁸ Aangepaste begroting.

procent per jaar af te nemen, terwijl de investeringskredieten jaarlijks ruim één procent dienen te stijgen.

3. Personeelsluit

In het regeerakkoord 2003⁶⁹ en het Stuurplan wordt bepaald dat de getalsterkte van het Ministerie van Landsverdediging moet worden teruggebracht tot 35.000 militairen en 2.725 burgers (voltijdse functies) tegen 1 januari 2015, dit gekoppeld aan de hoger vermelde doelstelling om de personeelskosten tegen 2015 terug te brengen tot 50% van de begrotingsenveloppe.

Om deze doelstelling te bereiken voorziet het Ministerie van Landsverdediging een lineaire afname van het personeel vanaf 1 januari 2004, een doelstelling die ook werd vooropgesteld in de voorbereidende werken van de wet tot vaststelling van het legercontingent voor het jaar 2005⁷⁰.

Uit de hierna volgende tabel blijkt dat zowel ten opzichte van het Stuurplan 2003 als ten opzichte van de aangepaste begroting 2005, de personeelsaantallen (in VTE) gunstig evolueren in de vooropgestelde richting. Ook het Gemiddeld Budgettair Effectief (GBE)⁷¹ daalt met 65 eenheden ten opzichte van 2005.

Volgens de ramingen in de verantwoording van de initiële begroting blijkt dat in de loop van 2006 het GBE verder zal afnemen met 560 eenheden. Deze daling is mede het gevolg van het vertrek van 100 militairen naar de FOD Binnenlandse Zaken in het kader van de uitreiking van de elektronische identiteitskaarten (project e-ID)⁷².

---

⁶⁹ Parl. St., Kamer, DOC 510020/001, blz. 73.

⁷⁰ Wet van 23 december 2004, Belgisch Staatsblad van 7 februari 2005; Parl. St., Kamer, DOC 51 1491/001, blz. 4.

⁷¹ Dit is het personeelsaantal, rekening houdend met de aanwervingen en vertrekken op jaarbasis.

⁷² Ook voor de nog op te starten projecten “calltaker 112” (nieuw nummer voor Europa voor noodoproepen) en “helpdesk e-ID” (helpdesk ten behoeve van de gemeentelijke diensten in het kader van e-ID) kunnen mogelijk militairen worden ingezet, waardoor de personeelsaantallen bij Defensie verder kunnen afnemen.

Tabel – Personeelsaantal in de initiële begroting 2006 in vergelijking met het Stuurplan 2003 en de aangepaste begroting 2005

VTE op 1 januari	2003- 2006		Verschil	2005 - 2006		Verschil	2006 - 2007	Verschil
	Stuurplan 2003	2006 (initiële begroting)		2005 (aangepaste begroting)	2006 (initiële begroting)		op basis van de initiële begroting 2006	
militair personeel	39.650	39.550	-100	39.650	39.550	-100	39.033	-517
burgerpersoneel	2.522	2.489	-33	2.462	2.489	27	2.550	61
totaal	42.172	42.039	-133	42.112	42.039	-73	41.583	-456
GBE 2006								
militair personeel	39.363	39.291	-72	39.400	39.291	-109	38.731	-560
burgerpersoneel	2.455	2.558	103	2.514	2.558	44	2.581	23
totaal	41.818	41.849	31	41.914	41.849	-65	41.312	-537

(bron: Ministerie van Landsverdediging)

De personeelskosten evolueren echter niet in dezelfde richting als de personeelsaantallen, hetgeen te verklaren is door de veroudering van het personeel en het effect van een aantal nieuwe pecuniaire maatregelen (“Carmen”⁷³) die effect zullen sorteren in 2006.

Tabel – Evolutie van de personeelsmiddelen ten opzichte van de aangepaste begroting 2005⁷⁴

Omschrijving	2005 (aangepaste begroting)	2006 (initiële begroting)	verschil	verschil in %
Kabinet	1,9	1,9	-	-
Burgerpersoneel	97,0	105,2	8,2	8,5
Militairen	1.604,2	1.635,1	30,9	1,9
Totaal	1.703,1	1.742,2	39,1	2,3

(bron: Ministerie van Landsverdediging)

De personeelskosten nemen ondanks de vermindering van het personeelseffectief toe met 39,1 miljoen euro of 2,3 % ten opzichte van 2005. Voor de militairen wordt de totale personeelskost geraamd op 1.635,1 miljoen euro, waarvan 1.546,2 miljoen euro wedden en

⁷³ Herziening van de bezoldigingsregeling van de militairen van alle rangen en van het stelsel van de dienstprestaties van de militairen van het actief kader beneden de rang van officier (koninklijk besluit van 18 maart 2003; Belgisch Staatsblad van 2 april 2004).

⁷⁴ In deze tabel zijn naast de gewone personeelskredieten ook de zogenaamde “activiteitsgebonden personeelsuitgaven” (op de begroting aangerekend op de werkingskredieten) opgenomen.

vaste toelagen en 88,9 miljoen euro activiteitsgebonden uitgaven en vergoedingen voor militaire operaties in het buitenland.

4. Vernieuwing van uitrusting en infrastructuur

De ordonnanceringskredieten voor de vernieuwing van de uitrusting en de infrastructuur (programma's 16.50.2, 16.50.3⁷⁵ en 16.50.4⁷⁶), bedragen circa één derde van de vastleggingskredieten (323,7 miljoen euro tegenover 922,2 miljoen euro). Dit is opmerkelijk daar luidens de verantwoording bij het programma 16.50.2 de juridische schuld (de te vereffenen schuld voor aangepaste contracten) 2.355,6 miljoen euro bedraagt (2.279,1 miljoen euro voor uitrusting en 76,5 miljoen euro voor infrastructuur).

Bijgevolg zullen de ordonnanceringskredieten de volgende jaren aanzienlijk moeten worden verhoogd ter aanzuivering van het vastleggingsencours van het jaar 2006 en de voorgaande jaren. Ook zullen de opbrengsten uit de verkoop van overtollig materieel, waren en munitie⁷⁷ moeten worden gemaximaliseerd en met de nodige snelheid worden geïnd, teneinde voldoende ondersteuning te bieden aan het investeringsprogramma.

Voor basisallocatie 50.21.13.74⁷⁸ nemen de vastleggingskredieten (825,1 miljoen euro) met 194 miljoen euro af ten opzichte van de aangepaste begroting 2005 (1.019,2 miljoen euro). Ondanks deze daling met 19% is de raming voor deze basisallocatie aan vastleggingszijde nog steeds hoog, gelet op de significante onderbenutting van deze kredieten de laatste jaren. Zo werd in de periode 2002-2004 slechts respectievelijk 21,7%, 51,6% en 26,5% van deze vastleggingskredieten benut. Ook in 2005 zal er wellicht sprake zijn van een sterke onderbenutting van deze vastleggingskredieten⁷⁹.

Inzake de verantwoording van de programma's voor de vernieuwing van de uitrusting en de infrastructuur verdient het voorts aanbeveling de relatie tussen het Plan voor Investerings in Defensie en Veiligheid, dat het meerjarig investeringsluik vormt van het Strategisch Plan 2000-2015 en het Stuurplan 2003 enerzijds en de jaarlijkse begroting anderzijds, beter tot uiting te laten komen.

5. Programma 16.50.5 – Inzet (buitenlandse operaties)

Voor dit programma bedragen de kredieten voor 2006 55,5 miljoen euro, hetgeen nagenoeg overeenstemt met het bedrag dat in de initiële begrotingen 2004 en 2005 werd ingeschreven. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het regeerakkoord van 2003, waarin bepaald is dat de kredieten voor dit programma dienen te verdubbelen in vergelijking met het oorspronkelijke bedrag (initiële begroting 2003)⁸⁰.

⁷⁵ Bijkomende vernieuwing van infrastructuur, op basis van de ontvangsten voortvloeiend uit de verkoop van onroerende goederen (basisallocatie 50.31.13.82).

⁷⁶ Internationale verplichtingen inzake investeringen.

⁷⁷ Artikel 17.01 van de Rijksmiddelenbegroting.

⁷⁸ Aankoop, vernieuwing en modernisering van specifiek militaire middelen (gesplitst krediet).

⁷⁹ Op datum van 14 oktober 2005 werd er slechts voor een bedrag van 133,7 miljoen euro vastgelegd op een totaalbedrag aan vastleggingskredieten van 1.019,2 miljoen euro (13,1%).

⁸⁰ In de initiële begroting 2003 werd voor programma 16.50.5 een bedrag van 25,8 miljoen euro ingeschreven; in de initiële begroting 2004 werd dit verhoogd tot 52,8 miljoen euro; in de initiële begroting 2005 was dit 53,9 miljoen euro.

Op dit programma worden enkel de bijkomende specifieke kosten (de zogenaamde nettokosten), eigen aan buitenlandse operaties, aangerekend⁸¹, terwijl de andere (“vaste”) kosten worden beschouwd als noodzakelijke kosten in het kader van training en bijgevolg worden aangerekend op de programma’s 16-50-0 (Bestaansmiddelen) en 16-50-1 (Training).

Het Rekenhof wijst er op dat de kosten voor de buitenlandse operaties de laatste jaren zijn opgelopen en dat het initieel ingeschreven krediet steevast ontoereikend bleek te zijn. Zo dienden zowel in 2003, in 2004 als in 2005 de kredieten van programma 16-50-5 ter gelegenheid van de begrotingscontrole te worden verhoogd (in 2003 met 19 miljoen euro; in 2004 met 25,2 miljoen euro en in 2005 met 6,3 miljoen euro)⁸².

De verantwoording geeft voorts onvoldoende informatie in verband met de globale geraamde kostprijs en de verdeling van de uitgaven over de verschillende operaties. Indien ervoor wordt geopteerd de kosten in verband met buitenlandse operaties verder aan te rekenen op verschillende programma’s, dient met het oog op de transparantie van de begroting in elk geval de verantwoording inzicht te verschaffen in de globale kostprijs van de buitenlandse operaties en de (totale) kosten van elke operatie.

---

⁸¹ Wat personeelsuitgaven betreft gaat het om toelagen en vergoedingen in het kader van buitenlandse operaties; wat werkingsuitgaven betreft gaat het om huur van transportmiddelen, voeding, medisch materieel, onderhoud en brandstof voor rollend en vliegend materieel.

⁸² In 2004 werd bovendien een kredietoverdracht ten belope van 19,4 miljoen euro (opbrengst Bierzet) doorgevoerd van de programma’s 16.50.2 (Vernieuwing van de uitrusting en de infrastructuur) en 16.50.4 (Internationale verplichtingen) naar programma 16.50.5.

SECTIE 17 – FEDERALE POLITIE EN GEINTEGREERDE WERKING

1. Vernieuwing van het personeel van de Federale Politie

In de loop van de komende jaren zou de federale politie te kampen kunnen krijgen met een belangrijk tekort aan personeelseffectieven. Dat personeelstekort zou zich vooral in de lagere graden voordoen. De oorzaken daarvan zijn de volgende :

- a) Bij de hervorming van de politiediensten in 2001 kon het personeel van de vroegere rijkswacht dankzij een overgangsmaatregel met pensioen gaan vóór de leeftijd die in het nieuwe statuut is bepaald. Een uitzonderlijk hoog aantal personeelsleden zullen blijkbaar hun pensionering aanvragen in de loop van het jaar 2006, waarbij de verwachte uitstroom voor dat jaar alleen al 1.565 mensen bedraagt.
- b) Bovendien verleent één van de bepalingen van het nieuwe statuut aan een aantal eerstaanwezend inspecteurs het recht op eenvoudig verzoek te worden bevorderd in het officierenkader. Op jaarbasis gaat het om de bevordering van 300 personeelsleden.
- c) De Ministerraad van 5 april 2005 heeft beslist dat tussen 2005 tot en met 2007, 100 aspirant-inspecteurs zouden worden gedetacheerd bij het communicatienetwerk ASTRID.
- d) Tot slot worden er vanaf 2010 ook heel wat pensioneringen verwacht ingevolge de onevenwichtige structuur van de leeftijds piramide van het personeel.

De diensten van de Federale Politie hebben een aanwervingsplan op middellange en langere termijn (2003-2012) uitgewerkt om zowel op dat globale tekort als op het tekort aan eerstaanwezend inspecteurs te anticiperen. Op basis hiervan en volgens de meest realistische hypothese is gebleken dat het aanvankelijke aanwervingsplan dat door de regering was goedgekeurd (900 aspirant-inspecteurs per jaar) ontoereikend is om de impact van de pensioneringen en bevorderingen te compenseren. In dat perspectief was de Federale Politie van oordeel dat er nagenoeg 250 aspirant-inspecteurs per jaar meer moesten worden aangeworven om deze twee effecten te ondervangen.

De kredieten die daarvoor in 2006 zijn uitgetrokken, zullen echter slechts de mogelijkheid bieden om ongeveer 150 extra aspirant-inspecteurs aan te werven, dus in totaal 1.050 personen.

Dit zou verschillende gevolgen kunnen hebben :

- een personeelstekort bij de federale politie (en inzonderheid in de lagere kaders) ;
- een overdracht van lasten naar de komende jaren : er zouden in 2006 nagenoeg 3,5 miljoen euro kredieten te kort zijn in vergelijking met de middelen die de Federale Politie noodzakelijk acht om 250 aspirant-inspecteurs aan te kunnen werven ;
- toenemende omkaderingsmoeilijkheden in de opleidingsscholen ingevolge de risico's op overbelasting door een uitzonderlijke toevloed van aspirant-inspecteurs door inhaalmaatregelen.

Tot slot werden de kredieten voor de betoelaging van de politiescholen⁸³ (9,5 miljoen euro) voor 2006 slechts verhoogd met 1,5 % ten opzichte van de voor 2005 goedgekeurde kredieten. Dat heeft voor gevolg dat die toelagen in reële termen minder groot zijn dan het voorgaande jaar ondanks de bovenvermelde extra aanwerving van 150 aspirant-inspecteurs.

2. Programma 17.90.2. Federale steun en geïntegreerde werking

Dit begrotingsprogramma groepeerde de middelen die noodzakelijk zijn om de uitgaven te dekken met betrekking tot een zeker aantal steunactiviteiten die door de federale politie ten voordele van de politiezones worden georganiseerd en die tot doel hebben de werking van de geïntegreerde politie te bevorderen.

Op basis van de verantwoording van dat programma is het niet mogelijk, zelfs niet op summiere wijze, te bepalen hoe de kredieten effectief zullen worden verdeeld tussen de hoofdprojecten die in de loop van 2006 dienen te worden gerealiseerd. Dat geldt in het bijzonder voor wat de projecten betreft die betrekking hebben op de informaticatechnologie. Er wordt ongeveer 17 miljoen euro aan kredieten voor die projecten toegekend⁸⁴.

Deze leemte op documentair vlak zou kunnen worden verholpen door het opmaken van een benaderend overzicht van de verdeling van de geraamde kredieten voor elk van de informaticaprojecten die in de verantwoordingsnota's⁸⁵ worden opgesomd. Bij ontstentenis hiervan is het niet mogelijk zich er van te vergewissen dat die projecten, waarvan de krachtlijnen voor sommige door de buitengewone Ministerraad van 30 en 31 maart 2004 reeds werden goedgekeurd, effectief zullen kunnen worden geconcretiseerd in 2006.

---

⁸³ Basisallocatie 90.22.33.03 – Toelagen aan de erkende politiescholen of aan andere instellingen voor de organisatie van selectieproeven en beroepsopleidingen ten voordele van het personeel van de geïntegreerde politie.

⁸⁴ Basisallocaties 90.22.12.04, 90.22.74.02 en 90.22.74.04.

⁸⁵ Meer in het bijzonder: Centra voor geïntegreerde communicatie (CIC) in het raam van het ASTRID-systeem, oprichting van een uniek informaticaplatform (ISLP, HILDE), project operationele informatie (POI-PIO), beheerssysteem voor HRM (EPIS), arrondissementele informatiekruispunten (AIK).

SECTIE 18 – FOD FINANCIEN

1. Programma 18.70.0 – Patrimoniumdocumentatie

Organiek Fonds betreffende de betaling van de voorschotten inzake de alimentatievorderingen

Om ervoor te zorgen dat voorschotten op alimentatievorderingen worden toegekend overeenkomstig de wet van 21 februari 2003⁸⁶, is door de programmawet van 11 juli 2005⁸⁷ een organiek fonds opgericht. Dit fonds is op 1 oktober 2005 operationeel geworden⁸⁸. De financiering van het fonds gebeurt via dotaties, schenkingen en legaten, een bijdrage in de werkingskosten ten laste van de onderhoudsgerechtigde en de onderhoudsplichtige, intresten op de ingevorderde voorschotten en de recuperatie van alimentatievorderingen⁸⁹. Hoewel ze nog niet effectief is, is de stijving van dat begrotingsfonds met dotaties, m.a.w. met kredieten die in de begroting zijn ingeschreven, strijdig met de principes die aan de grondslag hebben gelegen van de oprichting van de begrotingsfondsen, inzonderheid artikel 45, §1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, krachtens hetwelk begrotingsfondsen niet mogen worden gestijfd door kredieten uit de algemene uitgavenbegroting.

Een variabel krediet van 5 miljoen euro, dat een deel van het jaar 2005 moet dekken, is voor de eerste maal ingeschreven in de aangepaste algemene uitgavenbegroting voor 2005⁹⁰ met het oog op de toekenning van voorschotten op alimentatiegelden⁹¹. Een zelfde bedrag is ingeschreven in het ontwerp van algemene uitgavenbegroting 2006⁹², zonder dat in de verantwoordingen meer gedetailleerde berekeningsparameters voorkomen dan in de aangepaste begroting voor 2005. Volgens de verantwoording van de ontwerpbegroting moet dit krediet echter als voorlopig worden beschouwd aangezien de toestand zal moeten worden herbekeken naar aanleiding van de begrotingscontrole 2006 in het licht van een eerste rapport dat moet worden opgesteld door de commissie voor de evaluatie van voornoemde wet van 21 februari 2003.

De raming van de ontvangst die voor het jaar 2006 bestemd is voor dat fonds⁹³, bedraagt 1,1 miljoen euro, namelijk 1 miljoen euro afkomstig van de recuperatie van voorschotten in de strikte zin van het woord en 100.000 euro afkomstig van de bijdrage in de kosten vanwege de onderhoudsplichtigen. In vergelijking met het variabel krediet van 5 miljoen euro dat is

---

⁸⁶ Zoals gewijzigd door de programmawet van 22 augustus 2003.

⁸⁷ Artikel 45 van de wet.

⁸⁸ Koninklijk besluit van 10 augustus 2005 tot bepaling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 3, § 2, 4 en 30, van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2005).

⁸⁹ Waarvoor voorschotten zijn toegekend. Het gaat om voorschotten die toegekend en gerecupereerd zijn door de Dienst voor alimentatievorderingen, alsmede om de ingevorderde bedragen die overeenstemmen met de door het OCMW toegekende voorschotten.

⁹⁰ Basisallocatie 80.53.8302 – Voorschotten inzake de alimentatievorderingen (variabel krediet). In het ontwerp van algemene uitgavenbegroting 2006 is die basisallocatie overgeheveld van programma 18.80.5 «Kadaster, Registratie en Domeinen» naar het nieuwe programma 18.70.0 – Patrimoniumdocumentatie.

⁹¹ Eind oktober 2005 was dat krediet ten bedrage van 670.000 euro aangewend.

⁹² Op basisallocatie 70.03.8302 – Voorschotten inzake alimentatievorderingen (variabel krediet).

⁹³ Hoofdstuk 18, § 2, artikel 06.01 van het ontwerp van rijksmiddelenbegroting – Terugvordering van alimentatiegelden (lopende niet-fiscale ontvangst).

ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting, veronderstelt deze ontvangst dat 20% wordt gerecupereerd van de voorschotten die zijn toegekend op de alimentatievorderingen. In de verantwoording van de ontwerpbegroting komen hieromtrent evenwel geen preciseringen voor.

Een bijzondere wetsbepaling ten slotte, die aanvankelijk was ingevoerd ter gelegenheid van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor 2005 en die het fonds ertoe machtigde een debetpositie van 5 miljoen euro te vertonen⁹⁴, verhoogt die machtiging tot 10 miljoen euro in het ontwerp van algemene uitgavenbegroting 2006⁹⁵. De machtiging tot een dergelijke hoge debetpositie waarvoor geen technische redenen kunnen worden aangevoerd, druist in tegen de principes in verband met de stijving van de begrotingsfondsen en de uitgaven die erop worden verricht : die fondsen moeten worden gestijfd met ontvangsten die in het bijzonder worden geaffecteerd om hun werking te verzekeren en de uitgaven erop mogen niet hoger liggen dan die ontvangsten.

2. Financiering van de Nationale Kas voor Rampenschade

In het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor 2006 is geen enkel krediet ingeschreven voor de dotatie aan de Nationale Kas voor Rampenschade⁹⁶. De middelen bestemd voor de financiering van de Nationale Kas voor Rampenschade zouden worden verstrekt uit een toewijzingsfonds, op te richten door de volgende programmawet ingevolge een beslissing van de Ministerraad van 11 oktober 2005. Dat fonds, waarover de Minister van Financiën de verantwoordelijkheid zou dragen, zou zijn middelen betrekken uit ontvangsten afkomstig van de taks op de verzekeringscontracten⁹⁷. Luidens de Ministerraad zou het bedrag dat op dat fonds moet worden afgenomen, in 2006 vastgesteld worden op 26,7 miljoen euro. Dat bedrag zou echter alleen maar volstaan om tegemoet te komen aan bestaande verplichtingen en zou dus ontoereikend zijn om eventuele nieuwe erkende rampen te vergoeden.

Er dient te worden onderstreept dat de wet van 17 september 2005⁹⁸ voortaan voorziet in de verplichte dekking van natuurrampen voor alle houders van een brandpolisverzekering. De toepassing van deze wet op de lopende contracten is evenwel uitgesteld tot de eerstkomende vervaldag van de polissen⁹⁹, behoudens wanneer die bijzondere bepalingen bevatten. De tussenkomst van de Nationale Kas voor Rampenschade zou dus nog nodig kunnen zijn.

De financiering van de Nationale Kas voor Rampenschade geschiedt overigens sedert verschillende jaren via een kredietlijn bij de Schatkist. De terugbetaling van die lening en de betaling van de erop verschuldigde intrest die in de loop van het jaar 2006 moeten gebeuren, zijn opgenomen in het bedrag dat zal worden afgenomen van het op te richten

---

⁹⁴ Wetsbepaling 2.18.3.

⁹⁵ Wetsbepaling 2.18.7

⁹⁶ Basisallocatie 61.08.61.01 (p.m.) – Dotatie aan de Kas voor Rampenschade.

⁹⁷ Taks op de verzekeringscontracten, voorzien in het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen, is als ontvangst ingeschreven onder artikel 36.01 van de rijksmiddelenbegroting – Belasting op de toegevoegde waarde, zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde rechten (lopende fiscale ontvangsten).

⁹⁸ Wet van 17 september 2005 tot wijziging, wat natuurrampen betreft, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen (Belgisch Staatsblad van 11 oktober 2005) en koninklijk besluit van 6 oktober 2005 tot aanwijzing van de voorzitter en de leden van het Tarifieringsbureau inzake natuurrampen (Belgisch Staatsblad van 14 oktober 2005).

⁹⁹ Artikel 18 van voornoemde wet.

toewijzingsfonds. Wat die financiering betreft, wordt verwezen naar de commentaar die wordt geformuleerd in sectie 51 – Rijksschuld.

SECTIE 19 – REGIE DER GEBOUWEN

1. Wetsbepalingen

De wetsbepalingen bij sectie 19 bevatten een aantal bepalingen waarmee de statutaire opdracht van de Regie der Gebouwen, hierna Regie genoemd, wordt uitgebreid en die ieder jaar worden herhaald. In het begrotingsvoorstel 2006 gaat het om volgende wetsbepalingen:

- 2.19.4 waarmee de Regie wordt gemachtigd uitgaven met betrekking tot het water- en elektriciteitsverbruik en de verwarming van de koninklijke paleizen van Brussel en Laken ten laste te nemen;
- 2.19.5 dat bepalingen bevat met betrekking tot de eerste inrichtingskosten van gebouwen;
- 2.19.6 dat de Regie toelaat uitgaven te financieren met betrekking tot het onderhoud van gebouwen waar meerdere overheidsdiensten zijn gevestigd;
- 2.19.7 waarmee de Regie in staat wordt gesteld uitgaven ten laste te nemen van de persoonlijke secretariaten en de beleidsorganen van de ministers en de staatssecretarissen;
- 2.19.8 dat de Regie toelaat de ontvangsten gegenereerd door de verkoop van onroerende goederen in een financieringsfonds te storten;
- 2.19.10 waarmee de Regie wordt gemachtigd onderhoudsuitgaven te betalen voor gebouwen die geen eigendom zijn van de Staat, voor zover deze uitgaven contractueel ten laste van de instelling worden gelegd;
- 2.19.12 waarmee de Regie wordt belast met de huisvesting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV).

Deze bepalingen worden ondertussen reeds meerdere jaren telkens opnieuw opgenomen in de wetsbepalingen bij sectie 19. De uitbreiding van de opdracht van de Regie is niet beperkt tot het begrotingsjaar, maar heeft een permanent karakter.

Vanuit legistiek oogpunt is het bijgevolg aangewezen de wet van 1 april 1971, waarmee de Regie werd opgericht en waarin de statutaire opdracht van de instelling gedefinieerd wordt, aan te passen.

In verband met wetsbepaling 2.19.7 dient er wel op te worden gewezen dat de aanrekening van lasten, die normaal ten laste zijn van de bezetter van het gebouw, op de begroting van de Regie¹⁰⁰ de transparantie van de begroting niet ten goede komt.

2. De effectisering van de gebouwen beheerd door de Regie der Gebouwen

De zogenaamde effectisering van de gebouwen wordt in de verantwoording onvoldoende toegelicht.

De regering besliste een ‘Vastgoedbeleggingsmaatschappij met vast kapitaal’ (BEVAK) op te richten. Het geheel of een gedeelte van het gebouwenpatrimonium, eigendom van de federale Staat, zal in deze BEVAK worden ondergebracht. De overheid neemt een participatie van maximaal 49% van de aandelen. Voor de overige aandelen wordt een privé-partner gezocht

---

¹⁰⁰ Basisallocatie 55.22.41.09 – Dotatie bestemd voor de bezettingslasten van sommige secretariaten en beleidsorganen van Ministers en Staatssecretarissen die ten laste vallen van de Regie der Gebouwen.

conform de reglementering op de overheidsopdrachten. De opbrengst van deze operatie wordt geraamd op 560 miljoen euro.

De verantwoording bevat weinig details over deze budgettair belangrijke operatie. Zo is het niet duidelijk welke gebouwen in de BEVAK zullen worden ondergebracht. Hoewel de waarde van de portefeuille van de Regie geraamd werd op 3,4 miljard euro, dient er in dit verband op te worden gewezen dat heel wat door de Regie beheerde gebouwen behoren tot het openbaar domein (musea, gevangenissen, koninklijke paleizen en kastelen) en daardoor niet vatbaar zijn voor verkoop, zodat ze ook niet in een BEVAK kunnen worden ondergebracht. Bovendien bevat de portefeuille ook heel wat gebouwen die leegstaan of in renovatie zijn. De meeste grote, moderne kantoorcomplexen die door de Regie werden beheerd, zijn reeds verkocht in de periode 2001-2004. Bij gebrek aan verdere specificaties kunnen de vooropgestelde ontvangsten dan ook in vraag worden gesteld.

De verantwoording bij de begroting bevat evenmin een kosten-batenanalyse. De budgettaire meeruitgaven die deze operatie in de toekomst zal teweegbrengen in de vorm van huuruitgaven worden nergens toegelicht. Uit de verantwoording van de begroting valt evenmin af te leiden of onderzocht werd of er bij de privé sector enige interesse bestaat om aan een dergelijke operatie mee te werken.

3. De gerechtsgebouwen in Antwerpen en Gent

In uitvoering van het tweede meerjarenplan Justitie wordt een gerechtsgebouw in Antwerpen gebouwd. De grond waarop wordt gebouwd, is eigendom van de Staat doch werd in huur gegeven aan een privé-promotor die er een gebouw op opricht. De Regie sloot met de promotor een erfpachtovereenkomst af.

Bij de begrotingscontrole 2005 werd evenwel beslist dat de Regie een onderneming moet zoeken die de bestaande overeenkomst met de promotor overneemt en die eigenaar van het gebouw wordt. Het gebouw zou vervolgens door de Regie worden gehuurd.

Op de begroting van het jaar 2006 is voor het krediet dat de dotatie bevat ter dekking van de uitgaven met betrekking tot de alternatieve financiering¹⁰¹ geen bedrag ingeschreven voor het gerechtshof te Antwerpen.

Op het krediet met de dotatie toegekend aan de Regie in het raam van het “Meerjarenplan Justitie” (om de huurkosten te dekken van de gebouwen ingehuurd met het oog op een betere rechtsbedeling)¹⁰² is wel een bedrag van 16,3 miljoen euro ingeschreven dat als huur verschuldigd zou zijn voor het gerechtsgebouw te Antwerpen.

Het plan om de promotieovereenkomst te laten overnemen en van de nieuwe eigenaar van het gebouw te huren blijkt ondertussen evenwel verlaten te zijn. De Regie probeert thans een maatschappij te vinden die de rechten en verplichtingen van de Regie zou overnemen. Het gebouw zou vervolgens door de Regie worden gehuurd van deze nieuwe maatschappij.

Op basis van de bij de Regie beschikbare informatie dient echter te worden besloten dat het nog niet absoluut zeker is dat deze geplande operatie ook effectief zal kunnen worden uitgevoerd. Zo dient de Regie nog het akkoord van de promotor die het gerechtsgebouw

---

¹⁰¹ Basisallocatie 55.22.41.04.

¹⁰² Basisallocatie 55.26.41.09.

optrok te bekomen. De operatie houdt ook in dat de grond waar het gerechtsgebouw op staat – en die eigendom is van de Staat en in huur wordt gegeven aan de promotor – moet worden overgedragen aan de nieuwe maatschappij. De Regie zou een dergelijke overdracht momenteel nog niet kunnen realiseren omdat ze nog geen eigenaar is van het volledige terrein¹⁰³.

Indien de bovenvermelde operatie niet zou doorgaan, dient de begroting voor het jaar 2006 aangepast te worden ten einde de vergoeding aan de promotor alsnog te betalen.

In het kader van het begrotingsoverleg besliste de regering dat voor het gerechtsgebouw in Gent eenzelfde operatie moet worden opgezet. Momenteel zijn de precieze modaliteiten van deze operatie nog niet bekend. Ondertussen lopen de kosten voor dit gerechtsgebouw verder op. De oorspronkelijke raming van de kostprijs van dit project, rekening houdend met alle investeringskosten (studies, projectbeheer, veiligheidscoördinatie, intercalaire interesten, etc.) bedroeg 97,7 miljoen euro. Deze raming werd verhoogd tot 100 miljoen euro in 2002 en tot 115 miljoen euro in 2004. In het begrotingsontwerp 2006 wordt de raming nogmaals verhoogd, ditmaal tot 130 miljoen euro. Deze stijging is niettemin minder sterk dan deze van het gerechtsgebouw te Antwerpen waarvan de kostprijs steeg van 150,2 miljoen euro tot 252,3 miljoen euro tussen 2001 en 2005¹⁰⁴.

Ook in verband met deze in het vooruitzicht gestelde operaties, die het vorderingensaldo gunstig beïnvloeden, dient het Rekenhof vast te stellen dat geen enkele informatie verstrekt wordt in verband met de toekomstige kosten.

4. Alternatieve financiering

In de begroting van de Regie is een dotatie¹⁰⁵ ingeschreven voor de betalingen van de kapitaalsaflossingen en de interesten van de zogenaamde “alternatieve financieringen”. Onder “alternatieve financieringen” worden verstaan alle investeringsprojecten die worden gerealiseerd met andere dan begrotingskredieten, die onder de vorm van dotaties aan de Regie worden toegekend. Het gaat om leningen, huurkoop, onroerende leasing, promotieopdrachten, e.d.

Uit de verantwoording kan worden afgeleid dat het ingeschreven bedrag geen rekening houdt met alle op stapel staande projecten. Voor volgende projecten kon het precieze in 2006 te betalen bedrag nog niet worden vastgesteld:

---

¹⁰³ Bijkomende veiligheidseisen van Justitie hadden tot gevolg dat een aantal ingangen van het gebouw moesten worden aangepast en dat een dubbele haag en een veiligheidsomheining moest worden voorzien. Hiervoor was een bijkomend terrein noodzakelijk. De eigendomsoverdracht voor dit terrein is nog niet afgerond. Een mogelijke eigendomsoverdracht wordt bovendien gecompliceerd door het feit dat de ingangstrap van het gebouw op grond staat die momenteel nog eigendom is van het Vlaams Gewest, maar die waarschijnlijk aan de Stad Antwerpen zal worden overgedragen. Op dit terrein zal een plein worden aangelegd. Dit betekent dat dit terrein zal behoren tot het publiek openbaar domein en als dusdanig niet vatbaar is voor verkoop of verhuur. De nieuwe eigenaar zou aldus met het Vlaams Gewest of met de Stad Antwerpen een concessieovereenkomst moeten afsluiten voor het gedeelte van het terrein dat door zijn trap in beslag wordt genomen. Er blijkt echter nog geen formele toezegging te zijn van het Vlaams Gewest of de Stad Antwerpen om een dergelijke domeinconcessie toe te staan.

¹⁰⁴ Cf. commentaar bij de aangepaste begroting 2005, Parl. St., Kamer, DOC 51 1747/003, blz. 54.

¹⁰⁵ Basisallocatie 55.22.41.04.

- Bergen – uitbreiding van het justitiepaleis (erfpacht in combinatie met promotieopdracht): een aantal betwistingen hebben tot gevolg dat alle verrekeningen nog niet werden goedgekeurd. Tijdens de uitvoering van de werken bezorgde de Minister van Justitie een nieuw behoeftenprogramma aan de Regie der Gebouwen. Hierin waren belangrijke nieuwe eisen opgenomen, voornamelijk met betrekking tot de beveiliging van het gebouw. De nieuwe eisen hadden tot gevolg dat de aan de gang zijnde werken moesten worden bijgestuurd. Dit leidde tot meerwerken en verrekeningen. Pas na de goedkeuring van de verrekeningen en de consolidatie van de lening zullen de exacte cijfers bekend zijn;
- Bergen – nieuw gerechtshof (lening): dit project wordt – gedeeltelijk – verwezenlijkt met een lening van de Europese Investeringsbank. Het is nog niet uitgemaakt of in dit geval intercalaire interesten verschuldigd zullen zijn;
- Luik – uitbreiding gerechtshof (lening): zelfde probleem als het vorige.

Daarenboven is het niet duidelijk of er kredieten zijn ingeschreven voor enkele projecten die ofwel reeds in uitvoering zijn¹⁰⁶ of waarvoor reeds een aantal studies werden uitgevoerd¹⁰⁷. Het risico bestaat bijgevolg dat onvoldoende kredieten worden voorzien voor de verdere afwerking van de projecten, zodat de uitgaven die hiervoor in het verleden werden gedaan nutteloos dreigen te worden.

Voor twee geplande projecten, die kaderen in het meerjarenplan Justitie¹⁰⁸, werden evenmin reeds ordonnanceringskredieten voorzien¹⁰⁹. Aangezien de Ministerraad nog geen beslissing nam over deze projecten is evenwel nog niet bekend of deze betalingen door middel van alternatieve financieringen zullen gebeuren. Indien de Ministerraad zou beslissen deze projecten uit te voeren, zal de begroting van de Regie moeten worden aangepast.

Ten slotte is het waarschijnlijk dat ook de machtiging die aan de Minister van Financiën, bevoegd voor de Regie der Gebouwen, om alternatieve financieringen aan te gaan naar aanleiding van de begrotingscontrole nog zal worden uitgebreid. Zo wordt onder meer overwogen een aantal projecten, die kaderen in het Meerjarenplan voor de federale wetenschappelijke instellingen, te realiseren door middel van een alternatieve financiering.¹¹⁰ Deze nog niet door de Ministerraad goedgekeurde projecten werden nog niet opgenomen in de wetsbepaling 2.19.2.

---

¹⁰⁶ Leuven-Villerscollege en Bergen-Rijksarchief.

¹⁰⁷ Antwerpen -Rijksarchief.

¹⁰⁸ Antwerpen – centrum voor geïnterneerden en Mechelen – uitbreiding gerechtshof.

¹⁰⁹ Respectievelijk 4,5 miljoen euro en 1,65 miljoen euro.

¹¹⁰ Het gaat om volgende projecten:

- Tervuren – Koninklijk Museum voor Midden-Afrika – geraamde kost: 66,5 miljoen euro
- Brugge – Rijksarchief – geraamde kost: 11,7 miljoen euro
- Péronnes-lez-Binche – Rijksarchief en geologische dienst (nog geen kostenraming).

SECTIE 21 - PENSIOENEN

1. Oprichting van de “Pensioendienst voor de overheidssector” als autonome instelling

In de loop van dit jaar besliste de regering de Administratie der Pensioenen, tot dusver een niet-fiscale administratie van de FOD Financiën, om te vormen tot een autonome instelling. De nieuwe “Pensioendienst voor de overheidssector” zal worden opgericht in de vorm van een instelling van categorie A volgens de wet van 16 maart 1954. Een wetsontwerp in die zin werd op 8 september 2005 neergelegd bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers¹¹¹. Het is de bedoeling deze omvorming te laten ingaan op 1 januari 2006, doch omwille van de onzekerheid over de tijdige afronding van het wetgevende proces wordt de begroting voor 2006 zowel in de vorm van een begroting van een FOD als in de vorm van een begroting van een parastatale categorie A ingediend. De diverse basisallocaties uit de begroting van de FOD worden daarbij eenvoudig omgezet naar eenzelfde krediet in de begroting van de parastatale.

Nochtans is deze indeling, gebaseerd op een logica uit het verleden, inmiddels voorbijgestreefd. Zo lijkt bijvoorbeeld het enerzijds samenvoegen van de raming van het krediet voor de rustpensioenen van het “overheidspersoneel, de magistraten en pleitbezorgers” en het “personeel van het Rijksonderwijs en van het onderwijs van de Gemeenschappen” in één basisallocatie (51.10.11.31) en het anderzijds opnemen in aparte basisallocaties van de ramingen voor de rustpensioenen voor het “gesubsidieerd officieel onderwijs (provinciaal en gemeentelijk)” en het “gesubsidieerd vrij onderwijs” (respectievelijk 51.10.43.01 en 51.10.44.01) enkel ingegeven door historische motieven (vroeger was de financiering van de wedden en de pensioenen van de verschillende onderwijsnetten verschillend). Momenteel is de affiniteit tussen de toepasselijke pensioenregeling(en) van de verschillende onderwijsnetten echter veel groter dan bijvoorbeeld die tussen het pensioenstatuut van het onderwijzend personeel en van de andere ambtenaren.

Deze voorbijgestreefde indeling van de begroting maakt het erg moeilijk de weerslag van bepaalde beleidskeuzes of van wijzigingen aan de reglementeringen terug te vinden in de begrotingscijfers of in de verantwoording ervan. De huidige indeling van de begroting laat niet toe dit document te gebruiken als een controle- of beleidsinstrument. Zo is het in de huidige opmaak bijvoorbeeld niet mogelijk de kostprijs van specifieke regelingen als de pensioenminima, het recent ingevoerde complement wegens leeftijd of de pensioenen toegekend wegens lichamelijke ongeschiktheid¹¹² af te leiden.

Het Rekenhof wijst er op dat de omvorming van de “Administratie der Pensioenen” naar de “Pensioendienst voor de overheidssector” een geschikt moment vormt om een grondige herschikking van de verschillende begrotingsposten door te voeren. Een dergelijke operatie dient te leiden tot een grotere transparantie voor zowel de administratie als het parlement.

---

¹¹¹ Parl. St., Kamer, DOC 51 1991/001.

¹¹² De ambtenaren die om lichamelijke redenen hun functie niet meer kunnen voortzetten, worden “gepensioneerd wegens lichamelijke ongeschiktheid”. Deze “pensioenen” zijn, tenminste tot de betrokkene de eigenlijke pensioenleeftijd bereikt, eigenlijk het equivalent van een “invaliditeitsuitkering” in de privé-sector. Zij zorgen dus voor een vertekend beeld van de kostprijs van de “echte” rustpensioenen van de openbare sector.

2. Perequatie

De verantwoording bij deze begrotingssectie biedt zoals de voorbije jaren weinig informatie. De aanpassing van de kredieten wordt vrijwel uitsluitend verantwoord op basis van een factor “prijs” en een factor “volume”. Hoewel de eigenlijke ramingen de voorbije jaren achteraf gezien relatief accuraat bleken, roept deze beperkte verantwoording dit jaar toch vragen op.

Zo wordt ter verantwoording van een gestegen kostprijs amper verwezen naar één van de belangrijkste kenmerken van de ambtenarenpensioenen, m.n. het systeem van de “perequatie”. Zoals bekend zijn de rust- en de overlevingspensioenen van de overheidssector niet enkel gekoppeld aan de evolutie van de index, maar volgen ze in principe ook automatisch de evolutie van de lonen.

De verantwoording verwijst enkel naar de gelijkschakeling van de wedde van onderwijzer en kleuterleider met de wedde van regent in het onderwijs als oorzaak van een kleine verhoging van de uitgaven van de rust-en overlevingspensioenen.

Nochtans zal het stelsel van de perequatie tot gevolg hebben dat in de nabije toekomst een groot gedeelte van de lopende pensioenen wordt aangepast aan de recent toegekende weddenverhogingen in de openbare sector. Een paar voorbeelden:

- door de “Copernicus”-hervorming werden de voorbije jaren de wedden van het merendeel van de federale ambtenaren van de verschillende FOD’s, POD’s en instellingen van openbaar nut verhoogd, met uitwerking op diverse data in 2002, 2003 en 2004¹¹³. De concrete uitwerking van deze weddeverhogingen is nog niet volledig afgerond, maar telkens wanneer er een besluit tot vaststelling van de nieuwe schalen is getroffen, moeten normaliter ook de lopende pensioenen die betrekking hebben op dezelfde graden worden verhoogd en dit met terugwerkende kracht tot de datum van uitwerking van het bedoelde weddenbesluit. Indien zoals verwacht in de loop van 2006 nog een omvangrijk aantal bezoldigingsbesluiten worden gepubliceerd¹¹⁴, zal ook een aanzienlijk aantal pensioenen dienen te worden geperequateerd;
- Op basis van een koninklijk besluit van 2 augustus 2002 werd een jaarlijkse specificiteitstoelage van 2.200 euro (indexcijfer 138,01) toegekend aan het toezichts- en technisch personeel in de buitendiensten van het Directoraat-generaal strafinrichtingen. Deze toelage werd niet in aanmerking genomen voor de berekening van het pensioen van dat personeel. Voortaan wordt die toelage gebaremiseerd (d.w.z. opgenomen in de weddenschaal of in de baremaschaal) in twee stappen : een gedeelte op 1 januari 2005, de rest op 1 december 2006. Deze integratie is gebeurd door de artikelen 3 en volgende van het koninklijk besluit van 20 juli 2005 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 november 1997 tot vaststelling van geldelijke bepalingen ten gunste van sommige ambtenaren van de buitendiensten van het Directoraat-generaal Strafinrichtingen. Daar de weddenscalen van dat personeel werden verhoogd, dient bijgevolg een perequatie te gebeuren van de lopende pensioenen.

---

¹¹³ De ingangsdatum van de weddenverhogingen verschilde per niveau: voor het laagste niveau werden de wedden aangepast op 1/1/2002, voor het hoogste niveau op 1/12/2004.

¹¹⁴ Bijvoorbeeld voor de ambtenaren van niveau A met een bijzondere graad.

Onlangs heeft de Koning voor het eerst gebruik gemaakt van de mogelijkheid voorzien in artikel 12, § 3, van de wet van 9 juli 1969 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van het personeel van de openbare sector¹¹⁵. Volgens deze bepaling kan de Koning immers beslissen dat de pensioenverhoging die voortvloeit uit de herziening van bezoldigingen slechts integraal wordt betaald als de weddenverhoging niet hoger is dan 5 % en dat als die verhoging meer dan 5 % bedraagt, de pensioenverhogingen worden uitbetaald per achtereenvolgende jaarlijkse schijven die met een weddenverhoging van maximum 5 % overeenstemmen. Uit de verantwoording, die vrijwel geen aandacht besteedt aan de perequatie, kan niet worden afgeleid of het de bedoeling is deze uitzondering te veralgemenen.

3. Indexprognose

Bij de raming van de kredieten voor 2006 werd rekening gehouden met een overschrijding van de spilindex tijdens de maand januari, zodat een indexverhoging voorzien is in de maanden februari of maart, naargelang het tijdstip van betaling (vooraf of achteraf) van de betrokken pensioenen. De hier bedoelde overschrijding vond evenwel reeds plaats eind juli 2005 en heeft dus al uitwerking voor de uitbetaling van de pensioenen vanaf de maanden augustus of september 2005.

Uitgaande van een stijging op jaarbasis van de gezondheidsindex van 2,2% zou de spilindex voor de sociale uitkeringen opnieuw worden overschreden in mei 2006. De pensioenbegroting houdt echter geen rekening met een bijkomende indexverhoging in 2006. Het is evenmin duidelijk of de nodige kredieten hiervoor zijn voorzien in de provisie bij de FOD B&B.¹¹⁶

4. Begrotingsfondsen

De geraamde saldi van het « Fonds voor de overlevingspensioenen », van de « Pool der parastatalen » en van het « Fonds voor het evenwicht van de pensioenstelsels » op 31 december 2006 zijn heel laag of zelfs onbestaande. Zij gaan al sedert verschillende jaren in dalende lijn¹¹⁷.

---

¹¹⁵ Koninklijk besluit van 22 mei 2005 met toepassing van artikel 12, § 3 van de wet van 9 juli 1969 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van het personeel van de openbare sector.

¹¹⁶ Basisallocatie 41.10.01.01.

¹¹⁷ Commentaar en opmerkingen van het Rekenhof op het ontwerp van aangepaste begroting voor het begrotingsjaar 2005 (Parl. Doc.Kamer, nr. 51 1747/003, blz.55).

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de cijfergegevens zoals die worden vermeld in het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor 2006 :

(in miljoen euro)

Fonds	Saldo per 31 december 2004	Saldo per 31 december 2005	Saldo per 31 december 2006
Fonds voor de overlevingspensioenen	56,7	4,9	0
Pool der parastatalen	20,8	17,2	0
Fonds voor het evenwicht van de pensioenstelsels	18,0	1,1	1,4

De toestand van elk van die begrotingsfondsen wordt hieronder onderzocht :

4.1... Programma 21.51.1- Pensioenen en gelijkgestelde prestaties

Fonds voor de overlevingspensioenen

Dat fonds zou in 2006 een evenwicht tussen ontvangsten en uitgaven moeten bereiken¹¹⁸.

Wat de voor dat fonds bestemde ontvangsten betreft, dient te worden opgemerkt dat het aandeel van het saldo van het Pensioenfonds van de geïntegreerde politie bestemd voor de financiering van de overlevingspensioenen¹¹⁹ vermindert (van 173,9 miljoen euro in 2005 naar 116,9 miljoen euro voor 2006). Daar de pensioenuitgaven ten laste van het Pensioenfonds van de geïntegreerde politie immers constant stijgen, vermindert het aan het Fonds voor overlevingspensioenen terug te storten saldo op overeenstemmende wijze.

Om het evenwicht van het fonds te vrijwaren werden de variabele kredieten¹²⁰ bestemd voor de betaling van de rustpensioenen¹²¹ globaal met 92 miljoen euro verminderd en belopen ze nu 287 miljoen euro in plaats van 379 miljoen euro in 2005. Er werden niet-gesplitste kredieten¹²² waarvan de uitgaven van dezelfde aard zijn als die van de variabele kredieten, voor eenzelfde bedrag vermeerderd.

Er dient te worden opgemerkt dat de ontvangsten van het fonds echter ontoereikend blijven voor de financiering van de overlevingspensioenen¹²³, daar de vermindering van de voor het

¹¹⁸ De geraamde ontvangsten van het jaar 2006 vermeerderd met de overdracht van het saldo van het vorig jaar bedragen 1,3 miljard euro ; de variabele kredieten worden op hetzelfde bedrag geraamd.

¹¹⁹ Op basis van artikel 7 van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het Fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid.

¹²⁰ Basisallocaties 51.10.11.34, 51.10.11.35, 51.10.43.02 en 51.10.44.02.

¹²¹ Met toepassing van artikel 61 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen wordt het overschot van de opbrengst van de persoonlijke bijdrage van 7,5 % op de wedden die het Fonds voor de Overlevingspensioenen stijft, aangewend voor de financiering van de uitgaven in verband met de rustpensioenen van het personeel van de Staat, van het leger, van de gewezen rijkswacht en van het onderwijs (artikel 2.21.3 van de wet houdende de algemene uitgavenbegroting 2005).

¹²² Basisallocaties 51.10.11.31, 51.10.11.33, 51.10.43.01 en 51.10.44.01.

¹²³ Geraamd op 1 miljard euro.

fonds bestemde ontvangsten enkel een effect heeft op de middelen van het fonds bestemd voor de financiering van de rustpensioenen¹²⁴.

Tot slot werd de uitgavenstijging die werd gegenereerd door de perequatie van de pensioenen van het gevangenispersoneel niet in aanmerking genomen in het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2006. De kosten daarvan worden door de Administratie van Pensioenen op 2,7 miljoen euro geraamd¹²⁵.

4.2 Programma 21.51.5 – Pensioenen en gelijkgestelde prestaties van het personeel van de organismen van openbaar nut

Fonds van de rustpensioenen van de instellingen van openbaar nut (Pool der parastatalen).

De uitgaven ten laste van de Pool der parastatalen die 225,6 miljoen euro beliepen in 2005, bedragen 250,2 miljoen euro voor 2006. Daar het bedrag van de voor 2006 geraamde ontvangsten niet in dezelfde mate stijgt, zal het fonds geen positief saldo meer vertonen. De eigen ontvangsten blijken niet meer toereikend om op termijn het voortbestaan van het fonds te verzekeren.

4.3 Programma 21.51.6

Fonds voor het Evenwicht van de Pensioenstelsels

Op basis van de wet van 17 september 2005 houdende invoering van een egalisatiebijdrage voor pensioenen wordt het Fonds voor het Evenwicht van de Pensioenstelsels vanaf 2005 gestijfd door een nieuwe ontvangst, namelijk de inhouding van 13,07 % van het vakantiegeld van het rijkspersoneel en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die van de Staat afhangen. Daar de Gewesten en de Gemeenschappen alsmede de instellingen die ervan afhangen, niet in het toepassingsgebied van de wet werden opgenomen, bedraagt de opbrengst die in 2006 van de inhouding wordt verwacht, 43,1 miljoen euro in plaats van 85,1 miljoen euro waarop aanvankelijk werd gerekend.

De ontvangsten van het fonds zijn in hoofdzaak bestemd voor de betaling van de rustpensioenen van het rijkspersoneel, van het onderwijs van de Gemeenschappen, van het gesubsidieerd officieel onderwijs en van het vrij gesubsidieerd onderwijs en van het leger.

Wegens de vermindering van de op dat fonds¹²⁶ beschikbare kredieten werden de variabele kredieten verminderd en werden de meeruitgaven gespreid over de niet-gesplitste kredieten van programma 21.51.1 waarvan de uitgaven van dezelfde aard zijn als deze van de variabele kredieten. Zo blijken de eigen ontvangsten van het fonds ontoereikend te zijn om het voortbestaan ervan te verzekeren. Op 31 december 2006 wordt verwacht dat het fonds nog een licht positief saldo van 1,4 miljoen euro zou vertonen.

---

¹²⁴ 259 miljoen euro in 2004, 379 miljoen euro in 2005 en 287 miljoen euro in 2006.

¹²⁵ Zijnde 2 miljoen euro voor de rustpensioenen ten laste van de niet-gesplitste kredieten (basisallocaties 51.10.11.31) en 719.000 euro voor de overlevingspensioenen ten laste van variabele kredieten (basisallocatie 51.12.34.25).

¹²⁶ Beschikbaar saldo van 183,6 miljoen euro in de ontwerpbegroting 2006, vergeleken met 236,5 miljoen euro in de aangepaste begroting 2005.

SECTIE 24 - FOD SOCIALE ZEKERHEID

Programma 24.55.2 – Gehandicapten

Het krediet ingeschreven op basisallocatie 55.22.34.06 ‘Tegemoetkomingen aan personen met een handicap’ bedraagt 1.506 miljoen euro. In vergelijking met het krediet ingeschreven op de aangepaste begroting van het jaar 2005 vormt dit een stijging met 2,9 %. De verantwoording vermeldt in dit verband dat de begrotingsvooruitzichten zijn gebaseerd op de verwerkingscapaciteit van de betrokken diensten en de evolutie van de prijzenindex.

Het Rekenhof stelt zich vragen bij de toereikendheid van dit krediet. Uit projecties van de FOD blijkt immers dat het aantal te behandelen dossiers zou kunnen toenemen met ruim 23% over de periode 2004-2006. Inzonderheid wordt een sterke stijging verwacht van het aantal rechthebbende bejaarden met daaraan gekoppeld een stijging van het aantal maandelijkse betalingen. De mate waarin het departement er zal in slagen de nog steeds aanzienlijke achterstand op te halen en de afhandelingstermijn van de dossiers¹²⁷ nog verder terug te dringen, zal vanzelfsprekend ook een weerslag hebben op het uiteindelijk benodigd krediet. Bij een krediet dat in reële termen ongewijzigd blijft, lijkt het evenwel onwaarschijnlijk dat deze achterstand verder zal kunnen worden gereduceerd.

Voorts wijst het Rekenhof er op dat de orderekening van de thesaurie waarop de prefinanciering geschiedt¹²⁸ nog altijd een debetsaldo van 34 miljoen euro vertoont.¹²⁹ Indien de overheid er niet in slaagt de middelen die nodig zijn voor de aanzuivering hiervan te vinden op de begroting van het jaar 2005, zal dit de ontoereikendheid van het krediet voor het jaar 2006 nog verder vergroten. Het niet aanzuiveren van deze debetpositie vormt een oneigenlijk gebruik van de orderekening van de thesaurie waarbij de uitgaven in kwestie buiten de algemene uitgavenbegroting worden gehouden.

---

¹²⁷ De gemiddelde onderzoekstermijn wordt voor 2006 geraamd op 7,8 maand.

¹²⁸ De wetsbepaling 2.24.6 machtigt de Schatkist voorschotten toe te kennen wanneer de verrichtingen in verband met de betaling van de tegemoetkomingen aan de gehandicapten een debettoestand zouden veroorzaken.

¹²⁹ Cf. ook de commentaar en opmerkingen bij het ontwerp van aangepaste staatsbegroting voor het jaar 2005, Parl. St., Kamer, DOC 51 1370/002, blz. 83.

SECTIE 25 – FOD VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU

1. Structuur van de begroting

Zoals de voorgaande jaren werden opnieuw fundamentele wijzigingen aangebracht aan de begrotingsstructuur van sectie 25.

Binnen organisatieafdeling 21 “Beheersorganen” werden de activiteiten “interne communicatie” en “externe communicatie” samengevoegd in de activiteit “communicatie”. Een gelijkaardige samenvoeging vond plaats tussen de twee activiteiten van de stafdienst P&O: de activiteit “Human Resources” werd samengevoegd met de activiteit “Personeelsdienst”.

Voor de dienst ‘Incidenten- en crisismanagement’ werd een nieuwe organisatieafdeling gecreëerd. Deze dienst groepeerde de activiteiten van de dienst 100 (programma 51.5) en medische bewaking (programma 52.2) en zal worden belast met de uitbouw van de medische dispatching in uitvoering van de bepalingen van de programmawet van 9 juli 2004 met betrekking tot de oprichting van het Agentschap voor de oproepen van de hulpdiensten en de Cel dispatching dringende medische hulpverlening. De kredieten van de programma’s 51.5 en 52.2 werden volledig getransfereerd naar deze nieuwe organisatieafdeling, samen met een gedeelte van de personeelskredieten van de programma’s 51.0 en 52.0.

Alle activiteiten van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV), die voorheen in twee verschillende programma’s waren ingeschreven, werden samengevoegd in het programma 56.3. Deze kredieten worden verder uitgesplitst in verschillende activiteiten overeenkomstig de verschillende afdelingen van het WIV.

Met bovenvermelde wijzigingen aan de structuur van de begroting wordt vooral getracht uiting te geven aan de wijzigingen in de interne organisatie van de diensten en in de verdeling van de bevoegdheden binnen de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Deze opeenvolgende wijzigingen bemoeilijken de vergelijkbaarheid van de uitgaven over de jaren heen. In zijn reactie op de opmerkingen geformuleerd door het Rekenhof bij de initiële begroting voor het jaar 2005 had de Minister van Begroting geantwoord dat meer werk zou worden gemaakt van de onderlinge vergelijkbaarheid van de begrotingsgegevens over de verschillende begrotingsjaren.¹³⁰ De verantwoording bevat evenwel geen informatie dienaangaande.

2. Verantwoording van de kredieten

Net zoals vorig jaar is de verantwoording bij de begroting voor de meeste programma’s en basisallocaties uiterst summier. De nagestreefde doelstellingen worden slechts zelden geoperationaliseerd en de evolutie en de berekeningswijze van de meeste belangrijke kredieten worden niet toegelicht. Dit geldt eveneens voor de nieuwe organisatieafdeling 59 – Dienst Incidenten- en crisismanagement.

---

¹³⁰ Parl. St., Kamer, DOC 51 1370/002, blz. 143.

3. Programma 25.21.0 – Leiding en beheer

Het krediet ingeschreven op basisallocatie 21.03.34.79 “Vergoedingen aan derden – verantwoordelijkheid van de Staat” bedraagt 384.000 euro. Dit bedrag stemt vrijwel overeen met het krediet dat was ingeschreven op de begroting van 2005.

De FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu gaat er evenwel van uit dat de kans reëel is dat de Belgische Staat in de loop van 2006 zal worden veroordeeld in een groot aantal rechtszaken die hun oorsprong vinden in de dioxinecrisis.¹³¹ Volgens een interne raming zou het totaal bedrag van de verschuldigde schadevergoedingen kunnen oplopen tot 150 miljoen euro. Desalniettemin werden op de bovenvermelde basisallocatie hiervoor nog geen kredieten voorzien.

Het Rekenhof is van oordeel dat het gelet op de mogelijke budgettaire gevolgen, waarvan het bedrag nog niet precies kan worden vastgesteld doch die dreigen zeer groot te zijn, aangewezen is om voor deze (potentiële) uitgaven een provisie aan te leggen.

4. Programma 25.51.1 – Financiering gezondheidsvoorzieningen

In 2006 worden de middelen, bestemd voor de betaling van het aandeel van de federale Staat in de verblijfsdag beschut wonen (in 2005 ten bedrage van 7,6 miljoen euro)¹³², niet meer opgenomen onder sectie 25. Tijdens het begrotingsconclaaf werd beslist deze middelen (in 2006 ten belope van 7,9 miljoen euro) op te nemen binnen de begroting van het RIZIV.

De verantwoording verstrekt echter geen toelichting over de modaliteiten van de overdracht en de redenen die hieraan ten grondslag liggen. Het Rekenhof kan enkel vaststellen dat eens te meer uitgaven die voorheen waren opgenomen in de begroting van de FOD's worden verschoven naar de sociale zekerheid. Het Rekenhof herinnert eraan dat de voorbije jaren reeds een gelijkaardige verschuiving plaats vond van de financiering van de ligdagprijs van de ziekenhuizen en van de ligdagprijs van de psychiatrische verzorgingstehuizen¹³³.

Dit impliceert dat in het programma 25.51.1 – Financiering gezondheidsvoorzieningen, naast de personeels-, werkings- en investeringsuitgaven enkel nog de kredieten met betrekking tot de toelagen aan de gewestelijke platforms betreffende de palliatieve zorgen zijn opgenomen.

5. Programma 25.52.3 – Medische expertise

Het krediet op basisallocatie 52.31.34.28 – “Arbeidsongevallen” wordt aangewend voor de terugbetaling van medische kosten aan slachtoffers van arbeidsongevallen en beroepsziekten. Deze medische kosten die zich voordoen in een bepaald jaar, worden op basis van facturen aangerekend op het krediet van dat jaar of van het daarop volgende jaar. In het verleden werd een aanzienlijke achterstand opgelopen in de behandeling van de desbetreffende dossiers en

---

¹³¹ Het betreft niet alleen gerechtelijke dossiers waarbij een hogere schadevergoeding wordt geëist voor schade geleden tijdens de dioxinecrisis, maar ook dossiers waarin schadevergoeding wordt geëist voor directe schade door het vernietigen van producten.

¹³² Basisallocatie 51.13.34.38.

¹³³ Cf. commentaar en opmerkingen van het Rekenhof betreffende de ontwerpbegroting voor het jaar 2004 (Parl. St., Kamer, DOC 51 0324/004, blz. 77) respectievelijk voor het jaar 2005 (Parl. St., Kamer, DOC 51 1370/002, blz. 84-85).

bijgevolg in de uitbetaling van de medische kosten, zodat jaar na jaar een relatief groot saldo aan beschikbaar krediet werd overgedragen. Sinds 2003 werd deze achterstand echter gedeeltelijk opgehaald door een snellere afhandeling van dossiers binnen de bestaande procedure, zodat het saldo van het beschikbare overgedragen krediet van het voorafgaande jaar sterk verminderde.

Het krediet ten belope van 9,1 miljoen euro dat werd voorzien voor het jaar 2004 bleek dan ook onvoldoende om alle nog voor dat jaar terug te betalen medische kosten aan slachtoffers van arbeidsongevallen en beroepsziekten te financieren. Bijgevolg werd een deel van deze facturen, ten belope van in totaal 313.000 euro, doorgeschoven naar het begrotingsjaar 2005. Om deze uitgaven te kunnen financieren werd het initieel voor 2005 ingeschreven krediet tijdens de begrotingscontrole verhoogd van 9,7 miljoen euro naar 10 miljoen euro.

Het krediet dat op deze basisallocatie is ingeschreven voor het jaar 2006 (10,2 miljoen euro) bedraagt amper meer dan dit voor 2005. Op basis van het ordonnanceringsritme van de uitgaven voor 2005¹³⁴ en rekening houdend met het verwachte effect van de inkorting¹³⁵ van de bestaande procedure vanaf september 2005 (en dus een nog snellere afhandeling van dossiers)¹³⁶, is het Rekenhof van oordeel dat dit krediet wellicht ontoereikend zal blijken en zal dienen te worden aangepast in de loop van 2006.

6. Programma 25.54.0 – Bestaansmiddelenprogramma (Terugvordering van de onrechtmatig geïnde bijdragen aan het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten)

Het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten werd opgericht door de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 met als doel de producenten te laten bijdragen in de bestrijding van de dierenziekten en de bevordering van de kwaliteit van de dierlijke producten.

Verschillende slachthuizen of exporteurs van dieren hadden voor de rechtbanken van de Staat de terugbetaling gevorderd van de in deze periode betaalde bijdragen.

Op 21 oktober 2003 oordeelde het Europees Hof van Justitie te Luxemburg dat de bijdragen voor dit begrotingsfonds in de periode tussen 1 januari 1988 en 9 augustus 1996 onrechtmatig waren omdat de rechtsgrondslag voor de inning ervan niet in overeenstemming was met het Gemeenschapsrecht.

Een eerste doch slechts gedeeltelijke financiële afhandeling in 7 dossiers vond plaats in november 2004¹³⁷. Na het leggen van uitvoerend beslag bij de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu door één van de eisende partijen heeft de

---

¹³⁴ Het krediet van 2005 werd reeds volledig geordonnanceerd.

¹³⁵ 80 % van de facturen zou worden afgehandeld zonder tussenkomst van een arts.

¹³⁶ Het lijkt bijgevolg waarschijnlijk dat eind 2005 opnieuw een tekort zal ontstaan dat zal worden doorgeschoven naar de begroting van 2006.

¹³⁷ Van het teruggevorderde bedrag van ongeveer 25 miljoen euro werd 12.574.000 euro betaald, deels met de opbrengst van de verkoop van het domein van Argenteuil (7.463.000 euro) en deels via het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten (runderfonds) (5.111.000 euro).

Ministerraad op 9 juni 2005 in toepassing van artikel 44 van de gecoördineerde wetten¹³⁸ op de rijkscomptabiliteit, de beraadslaging nr. 3198 aangenomen om onverwijld over de nodige kredieten te kunnen beschikken voor het betalen van het saldo van de schuldvorderingen ingesteld door de verschillende slachthuizen. De uitgaven voor een bedrag van 13 miljoen euro zouden worden aangerekend op een nieuwe basisallocatie 54.02.34.79 “Vergoedingen aan derden – verantwoordelijkheid van de Staat” van sectie 25 van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu¹³⁹. Daarnaast zou volgens de beraadslaging een wetsontwerp worden ingediend tot opening van de kredieten ten belope van in totaal 225 miljoen euro verschuldigd voor de overige dossiers.

Het Rekenhof heeft op 22 juni 2005 geoordeeld dat bovengenoemde beraadslaging niet volledig beantwoordde aan de voorwaarden van artikel 44 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit¹⁴⁰. De benodigde kredieten konden worden voorzien hetzij door middel van een aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2004, hetzij door deze op te nemen in de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2005.

Het Rekenhof stelt bovendien vast dat het bovenvermelde wetsontwerp tot opening van de bijkomende kredieten ten belope van 225 miljoen euro nog steeds niet werd ingediend. Indien het niet meer de bedoeling zou zijn deze uitgaven aan te rekenen op de begroting van het jaar 2005, dient de begroting van het jaar 2006 de nodige kredieten te voorzien. Het Rekenhof wijst er op dat het uitstellen van de betaling van de verschuldigde bedragen zal leiden tot een zeer hoog bedrag aan verwijlintresten.

7. Programma 25.54.3 – Dotatie Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)

Voor het begrotingsjaar 2006 wordt een bedrag van 67 miljoen euro ingeschreven op basisallocatie 54.31.41.41 van sectie 25 als dotatie voor het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Dit betekent een vermindering met 5,6 miljoen euro ten opzichte van de aangepaste begroting 2005 (72,6 miljoen euro)¹⁴¹ en met 3,4 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting 2005 (63,6 miljoen euro).

Tijdens het begrotingsconclaf bij de opmaak van de begroting 2005 besliste de regering dat met het oog op de bepaling van de dotatie voor het jaar 2006 een audit zou worden uitgevoerd. Tot op heden heeft zo'n audit evenwel nog niet plaatsgevonden.

Bovendien wijst het Rekenhof op de wettelijke controleopdracht van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu ten opzichte van het FAVV, die wordt voorzien in artikel 7 van het koninklijk besluit van 12 mei 2003 ter uitvoering van artikel 303, 2°, van de programmawet van 24 december 2002. In deze bepaling wordt de

¹³⁸ Artikel 44, § 1, van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit laat de ministerraad toe, zo er geen of onvoldoende krediet voorhanden is, bij gemotiveerde beslissing gebruik te maken van deze uitzonderlijke procedure in dringende gevallen, veroorzaakt door uitzonderlijke of onvoorzienbare omstandigheden.

¹³⁹ Tot op heden werd op deze nieuwe basisallocatie een bedrag ten belope van 7.304.745,21 euro aangerekend.

¹⁴⁰ Brief van 22 juni 2005 (kenmerk A 3-3.093.549 B1) aan de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Het hof wees er inzonderheid op dat niet is aangetoond dat de omstandigheden die tot die dringendheid van de uitgave hebben geleid, onvoorzienbaar waren.

¹⁴¹ De verhoging met 7,0 miljoen euro bij de begrotingscontrole 2005 heeft te maken met de terugbetaling van de door het FAVV in 2003 geprefinancierde uitgaven van de meerkost verbonden aan vogelpest en bruinrot.

interne controledienst van de FOD belast met het nazicht van het in artikel 303, 2°, van de programmawet bedoeld boekhoudkundig beheer¹⁴², waarbij eenmaal per jaar verslag dient te worden uitgebracht bij de Minister over het toezicht. Tot op heden werd een dergelijk verslag niet uitgebracht.

---

¹⁴² Overeenkomstig artikel 303, 1°, van de programmawet van 24 december 2002 mag het FAVV voor rekening van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid en Leefmilieu rechtstreeks de ontvangsten innen bedoeld in artikel 5 van de wet van 23 maart 1998 betreffende de oprichting van een Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke produkten, in artikel 82 van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1976-1977 en in artikel 4 van de wet van 17 maart 1993 betreffende de oprichting van een Begrotingsfonds voor de produktie en de bescherming van planten en plantaardige producten.

SECTIE 32 – FOD ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE

Risico op ontoereikende kredieten

De kredieten die zijn ingeschreven onder sectie 32 van het ontwerp van algemene uitgavenbegroting, zijn vastgesteld rekening houdend met een globale enveloppe aan ordonnanceringskredieten van 340,5 miljoen euro die werd goedgekeurd op de Ministerraad van 11 oktober 2005.

Er werd een belangrijke vermindering toegepast op de werkingskosten van het departement, zonder dat er dienaangaande een specifieke verantwoording wordt verstrekt.

De kredieten die werden ingeschreven om het hoofd te bieden aan de permanente uitgaven voor aankopen van niet-duurzame goederen en van diensten voorzien voor de logistieke ondersteuning van de ganse FOD¹⁴³ (11,4 miljoen euro) liggen tegelijk lager dan de verwezenlijkingen 2004 inzake vastleggingen (13,8 miljoen euro) en dan het aangepast krediet voor 2005 (13,5 miljoen euro).

---

¹⁴³ Basisallocatie 21.20.12.01 – Logistieke ondersteuning departement. Bestendige uitgaven voor de aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.

SECTIE 33 – FOD MOBILITEIT EN VERVOER

Programma 33.56.2 – Directie vervoerinfrastructuur

Fonds ter financiering van de internationale rol en de hoofdstedelijke functie van Brussel

De financiering van de internationale rol en van de hoofdstedelijke functie van Brussel bepaald in artikel 43 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen werd geconcretiseerd in een samenwerkingsakkoord dat op 15 september 1993 tussen de federale Staat en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd gesloten. Nadien werden negen bijakten bij het oorspronkelijke samenwerkingsakkoord gesloten. Die legden de jaarlijkse investeringsprogramma's vast en bepaalden de sommen die door de Staat werden toegekend voor de verwezenlijking ervan. Die middelen zijn ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting, op sectie 33 – FOD Mobiliteit en vervoer, ten laste van het begrotingsfonds, opgericht door de wet van 10 augustus 2001 en ingeschreven in programma 33.56.2 – Directie vervoerinfrastructuur.

Bijakte nr. 9 bij het samenwerkingsakkoord, die op 22 april 2005 werd afgesloten, stipuleerde dat voor het jaar 2006 het bedrag voor de vastleggingen op 101,1 miljoen euro zou liggen. Het bedrag van de thans in 2005 uitgevoerde vastleggingen belooft echter slechts 32,2 miljoen euro, terwijl de bijakte in kwestie had voorzien in een totaal bedrag van 270,5 miljoen euro voor vastleggingen in 2005, uitgaande van een vastleggingssaldo van 169,3 miljoen euro op 31 december 2004. Er zal dus op het einde van 2005 waarschijnlijk nog een belangrijk niet-aangewend vastleggingssaldo overblijven. De verschillende bijakten bij het samenwerkingsakkoord bepalen dat de in de loop van het jaar niet gerealiseerde vastleggingsramingen in geval van niet-naleving van de investeringsprogramma's automatisch worden overgedragen naar het investeringsprogramma van het volgend jaar. Dat principe heeft tot gevolg gehad dat de volumes van de investeringprogramma's die in de opeenvolgende bijakten zijn opgenomen, progressief zijn gestegen ; deze volumes vertonen voortaan de neiging om significant hoger te liggen dan de niveaus van uitvoering van de investeringsprogramma's in de loop van de voorgaande jaren. Ingaand tegen dat principe heeft de regering naar aanleiding van het opmaken van de ontwerp-begroting van de Staat voor 2006 beslist de voor 2006 geplande vastleggingen te beperken tot 153 miljoen euro.

SECTIE 44 – POD MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, ARMOEDEBESTRIJDING EN SOCIALE ECONOMIE

1. Algemene opmerking

Het Rekenhof stelt vast dat de verantwoording geen of onvoldoende toelichting verstrekt bij de berekeningswijze en de evolutie van een aantal belangrijke kredieten. Het betreft hier inzonderheid het krediet voorzien voor de uitvoering van het lenteprogramma Sociale Economie¹⁴⁴, het ordonnanceringskrediet ter financiering van de Europees Sociaal Fonds (ESF)- projecten¹⁴⁵ en de kredieten voor toelagen aan de OCMW's.¹⁴⁶

2. Programma 44.55.1 – Bestaanszekerheid

De verantwoording bevat geen informatie met betrekking tot de berekeningswijze van de toelage aan de OCMW's in verband met het recht op maatschappelijke integratie.¹⁴⁷ Het hiervoor voorziene krediet stijgt met 6,2 % van 370,7 miljoen euro in 2005 tot 393,8 miljoen euro in 2006.

Bij de raming van dit krediet werd in de praktijk uitgegaan van een stijging van het aantal rechthebbenden met 2% en van de gemiddelde kost met 6% ten opzichte van een referentieperiode (april 2004). Tevens wordt rekening gehouden met een toename van de tewerkstelling in de sector sociale economie.

Het Rekenhof wijst er op dat dit krediet evenwel geen rekening houdt met de bestaande achterstand. Het in dit verband verschuldigde saldo werd door de FOD geraamd op ongeveer 20 miljoen euro.

Voorts verdient het aanbeveling bij de kredietraming uit te gaan van recenter cijfermateriaal en een langere referentieperiode te hanteren.

3. Programma 44.55.4 – Sociale Economie

Het ordonnanceringskrediet ingeschreven op basisallocatie 55.43.33.02-Financiering ESF stijgt van 3,3 miljoen euro in 2005 naar 5 miljoen euro in 2006. Deze basisallocatie wordt aangewend om de OCMW-projecten te steunen die begeleidings- en opleidingsacties voorstellen aan een bijzonder kwetsbaar doelpubliek (personen die een beroep doen op leefloon of maatschappelijke hulp). Dit programma wordt gedeeltelijk¹⁴⁸ gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds en heeft als doel het verhogen van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt van de allerzwaksten.

De verantwoording bevat geen informatie in verband met de berekeningswijze van dit krediet of de uitvoering van dit programma. In zijn commentaar bij de aangepaste begroting voor het

---

¹⁴⁴ Basisallocatie 55.42.43.03.

¹⁴⁵ Basisallocatie 55.43.33.02.

¹⁴⁶ Basisallocaties 55.11.43.16, 55.11.43.81, 55.12.43.23.

¹⁴⁷ Basisallocatie 55.11.43.16.

¹⁴⁸ De ESF-bijdrage belooft maximaal 50 % van de totale,voor financiering in aanmerking komende, kosten.

jaar 2005¹⁴⁹ wees het Rekenhof op de ontoereikendheid van dit ordonnanceringskrediet en op de laattijdige storting van de voorschotten aan de OCMW's.

Het Rekenhof stelt vast dat het ordonnanceringskrediet voor 2006 werd berekend op basis van cijfergegevens opgemaakt naar aanleiding van de begrotingscontrole voor het jaar 2005. Het verdient aanbeveling hier meer actuele cijfergegevens te hanteren.

Voorts wijst het erop dat de debetpositie van het "Fonds voor Sociale Economie"¹⁵⁰, die het gevolg is van de prefinanciering van de uitgaven in afwachting van de ontvangsten, verder blijft toenemen. Volgens een raming van de FOD zou deze stijgen van 4,8 miljoen euro eind 2004 tot circa 7 miljoen euro eind 2006.

Dit blijft weliswaar onder de in de wetsbepaling voorziene bovengrens van 8 miljoen euro.

---

¹⁴⁹ Parl. St., Kamer, DOC 51 1747/003, blz. 62-63.

¹⁵⁰ Wetsbepaling 2.44.9 machtigt het organiek fonds "Fonds voor Sociale Economie" een debettoestand te vertonen welke het bedrag van 8 miljoen euro niet mag overschrijden in ordonnanceringen.

SECTIE 46 – POD WETENSCHAPSBELEID

1. Algemene evolutie van de kredieten

De ordonanceringskredieten ingeschreven op sectie 46 – Wetenschapsbeleid, van de voorliggende ontwerpbegroting stijgen globaal met 48,7 miljoen euro ten opzichte van de begrotingscontrole 2005 (+10,4 %).

Het Rekenhof merkt op dat de algemene stijging van de kredieten voor het wetenschapsbeleid grotendeels kan worden verklaard door de toename van het krediet bestemd voor de financiering van de Belgische participatie in de activiteiten van het Europees Ruimtevaartagentschap¹⁵¹ (+42,8 miljoen euro). Deze stijging is het gevolg van de in 2005 genomen maatregel om lasten over te dragen¹⁵².

Los van de kredieten bestemd voor het Europees Ruimtevaartagentschap stijgen de andere kredieten op sectie 46 – Wetenschapsbeleid, van de ontwerpbegroting globaal met 1,7 % in vergelijking met de kredieten die waren toegekend bij de begrotingscontrole 2005 (2,2 % wanneer rekening wordt gehouden met het aandeel van de provisionele kredieten bestemd voor die POD).

Daar dat percentage lager ligt dan de algemene stijgingsvooruitzichten van de kredieten die door de regering werden gehanteerd (2,9 %) en die overeenstemmen met de raming van de groei van het indexcijfer der consumptieprijzen voor 2006, vloeit hieruit voort dat de kredieten bestemd voor het wetenschapsbeleid in reële termen lager liggen dan die van het jaar 2005. Rekening houdend met de quasi-onsamendrukbaarheid van de personeelsuitgaven, komt die vermindering daarenboven in hoofdzaak ten laste van de werkingskosten¹⁵³ (-3,7 % in nominale waarde in vergelijking met de kredieten 2005). Deze opmerking kan mutatis mutandis worden toegepast op de werkingskredieten van de wetenschappelijke, technische en culturele instellingen aangezien de stijging van de kredieten van de dotaties van die instellingen forfaitair werd bepaald op 1,5 % in vergelijking met 2005¹⁵⁴.

Evenzo zal het verschil tussen de groei van die kredieten en de verwachte groei van het BBP in 2006 (2,2 %) het nog moeilijker maken de doelstelling te halen die werd geformuleerd naar aanleiding van de Europese top van Barcelona in maart 2002 en die is opgenomen in het actieplan van de Europese Commissie van 4 juni 2003. Volgens die doelstelling zou in 2010 het aandeel van de uitgaven voor onderzoek 3 % van het BBP moeten bedragen voor alle sectoren samengenomen, waarvan 1 % van het BBP enkel voor de overheid. In 2004 beliepen de kredieten van de Belgische overheden terzake 0,64 % van het BBP¹⁵⁵.

---

¹⁵¹ Basisallocatie 60.22.35.12.

¹⁵² Er werd meer bepaald beslist niet de volledige in 2005 verschuldigde bijdrage in te schrijven, maar deze te verdelen over 4 jaarlijkse schijven (zie commentaar en opmerkingen van het Rekenhof over de ontwerpbegroting 2005, Parl. Doc., Kamer, DOC 51 1370/002, p. 92).

¹⁵³ Basisallocatie van het type 12.xx.

¹⁵⁴ Met uitzondering echter van de dotatie bestemd voor het Koninklijk Museum van Midden-Afrika, die is verhoogd met 11% en op 2.925.000 euro is gebracht.

¹⁵⁵ Zie in dat verband « Begrotingskredieten voor O & O van de Belgische overheid in de loop van de periode 1989-2004 », gepubliceerd door de Commissie « Federale Samenwerking » van de Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid, mei 2005, blz. 29.

2. Ontoereikende kredieten

Wegens de besparingsmaatregelen die voor de POD werden doorgevoerd, zullen verschillende projecten niet ten uitvoer kunnen worden gelegd of worden voortgezet. Meer bepaald :

- 2.1 Het krediet dat bestemd is voor de financiering van de Belgische bijdrage tot de activiteiten van het Europees Ruimtevaart Agentschap waarvan hierboven reeds sprake was, werd vastgesteld op 166,7 miljoen euro¹⁵⁶. Dat bedrag stemt niet overeen met de som die wordt bekomen door optelling van de bijdrage die normaal verschuldigd is voor 2006 (162,7 miljoen euro) en de aanvullingen die resulteren uit de overdrachten van budgettaire lasten uitgevoerd in 2003 (7,5 miljoen euro) en in 2005 (11,2 miljoen euro), dwz. 181,4 miljoen euro. Dat leidt bijgevolg tot een nieuwe overdracht van lasten ten belope van 14,7 miljoen euro.
- 2.2. Wegens de hoogdringendheid ingevolge het verval van een gedeelte van het cultureel patrimonium van een aantal wetenschappelijke en culturele instellingen van de Staat werd beslist dat patrimonium te digitaliseren over een periode van tien jaar. De Ministerraad had daartoe op 30 april 2004 het principe van de financiële tegemoetkoming van de Staat ten belope van 43,8 miljoen euro goedgekeurd, te spreiden over tien jaar, waarbij het saldo moest worden ingebracht door de wetenschappelijke en culturele instellingen zelf (30 miljoen euro), alsmede door een lening bij de Europese Investeringsbank (73,9 miljoen euro). Het Rekenhof stelt net zoals in 2005 vast dat slechts een krediet van 2,2 miljoen euro is voorzien voor de verwezenlijking van dat tienjarenplan¹⁵⁷.
- 2.3 Binnen programma 46.60.1 – Onderzoek-ontwikkeling op nationaal vlak, is sedert verschillende jaren een krediet ingeschreven om de terugkeer naar België te bevorderen van hooggekwalificeerde Belgische onderzoekers die thans buiten de Europese Unie werkzaam zijn. Het is de bedoeling de “braindrain” tegen te gaan. Deze doelstelling geeft op nationaal vlak concrete vorm aan de wil om een Europese Onderzoeksruimte te creëren zoals die door de Europese Commissie voorgestaan en door de Lidstaten ondersteund wordt.

In de voorliggende ontwerpbegroting belopen de kredieten op de daartoe¹⁵⁸ specifiek bestemde basisallocatie 915.000 euro. Dat bedrag ligt lager dan het bedrag dat is ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting 2005 (1.240.000 euro) en is ook kleiner dan het bedrag dat voorkomt in de meerjarenramingen die bij die begroting werden bijgevoegd (2.479.000 euro voor 2006 en de volgende jaren)¹⁵⁹. De vraag rijst of het mogelijk is met dit krediet, zoals verhoopt, een dertigtal onderzoekers terug te halen in 2006.

---

¹⁵⁶ Basisallocatie 60.22.35.12.

¹⁵⁷ Basisallocatie 60.11.12.51 – Uitgaven verbonden aan de contracten, overeenkomsten en mandaten met betrekking tot de O&O-programma's en -acties op nationaal vlak.

¹⁵⁸ Basisallocatie 60.11.12.65 – Financiering van het programma voor de terugkeer van het Belgisch wetenschappelijk kunnen.

¹⁵⁹ Verantwoording van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2005. Derde deel, Parl. St., Kamer, Doc 51-1371/001, blz. 1780.

- 2.4 Overeenkomstig de ministeriële omzendbrief in verband met de voorbereiding van de begroting 2006 zijn de kredieten bestemd voor de toelagen aan het Europacollege (Brugge) en het Europees universitair instituut (Firenze) slechts met 1,5% gestegen ten opzichte van 2005. Wat deze laatste instelling betreft, zou het bedrag van het uitgetrokken krediet ontoereikend kunnen blijken te zijn in het licht van de verplichtingen van de Staat inzake inzonderheid de herkapitalisatie van het pensioenfonds.
- 2.5 De kredieten ingeschreven in programma 46.61.5 als dotaties voor de financiering van het universitair onderwijs verstrekt aan buitenlandse studenten houden geen rekening met het effect van een recente actualisering van de macro-economische gegevens die hebben gediend om ze te berekenen¹⁶⁰. Dat leidt tot een onderschatting van de kredieten met 2,6 miljoen euro (1,7 miljoen voor de Franse Gemeenschap¹⁶¹ en 0,9 miljoen voor de Vlaamse Gemeenschap¹⁶²).

3. Programma 46.60.1 – Onderzoek-ontwikkeling op nationaal vlak. Overschatting van een krediet

Het bedrag van het krediet dat nodig is voor het dekken van de uitgaven voor onderzoek in het raam van het AIRBUS-programma (12,0 miljoen euro¹⁶³) houdt geen rekening met de jongste ramingen op dat vlak (10,1 miljoen euro) die ook zijn gehanteerd voor het bepalen van het krediet dat is uitgetrokken voor de uitgaven van dezelfde aard in sectie 32 – Economie, KMO, Middenstand en Energie¹⁶⁴ van de ontwerpbegroting. Hierdoor zijn de uitgaven met 1,9 miljoen euro overschat.

Rekening houdend met de normen die de regering toepast om de uitgaven te beheersen, meer in het bijzonder met het feit dat zij gebonden is door een kredietenveloppe per sectie van de algemene uitgavenbegroting, heeft die overschatting kredietverminderingen voor een overeenstemmend bedrag met zich mee gebracht op andere basisallocaties van sectie 46 – Wetenschapsbeleid.

---

¹⁶⁰ Overeenkomstig artikel 62 van de bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten. De economische begroting van 30 september 2005 heeft het schommelingspercentage van het gemiddeld indexcijfer der consumptieprijzen voor 2006 op 2,9 % geraamd.

¹⁶¹ Basisallocatie 61.60.45.02 – Financiering van het universitair onderwijs dat wordt verstrekt aan buitenlandse studenten (Franse Gemeenschap).

¹⁶² Basisallocatie 61.60.45.01 – Financiering van het universitair onderwijs dat wordt verstrekt aan buitenlandse studenten (Vlaamse Gemeenschap).

¹⁶³ Basisallocatie 60.14.81.01.

¹⁶⁴ Basisallocatie 44.40.81.03.

SECTIE 51 – RIJKSSCHULD

Programma 51.45.4 – Diversen

Artikel 8, §3, 1°, van de wet houdende de Rijksmiddelenbegroting machtigt de Schatkist ertoe financiële beheersverrichtingen uit te voeren.

Deze beheersverrichtingen zijn beleggingen, die worden verricht binnen het kader van een actief beheer van de kasoverschotten, de financiering van publieke entiteiten¹⁶⁵, de terugkopen van effecten die in portefeuille zullen worden gehouden, de deposito's tegen vergoeding bij de Nationale Bank en de financiering van het Rentenfonds.

De financiering van publieke entiteiten bestaat erin dat de Schatkist, die tegen voordeliger voorwaarden dan andere openbare instellingen kapitalen kan verwerven bij financiële tussenpersonen, een deel van haar liquide middelen op tijdelijke basis belegt bij sommige van deze entiteiten.

De Schatkist heeft hiertoe twee financieringswijzen ontwikkeld : een directe ontlening of een ontlening met een vooropzeg van 48 uur.

In het geval van een directe ontlening zijn het bedrag, de interestvoet en de vervaldag gekend bij de ondertekening van het contract.

Een ontlening met een vooropzeg van 48 uur is een ontlening waarvan de vervaldag onbepaald is. Bijkomende middelen kunnen hierbij worden ontleend of gedeeltelijk terugbetaald mits mededeling van de verrichting 48 uur vóór haar valutadatum. De interesten worden betaald op de vervaldag van de ontlening of de laatste werkdag van elke maand.

In sommige gevallen kunnen de Schatkist en de publieke entiteit een overeenkomst sluiten over een kredietlijn, die het maximale bedrag vertegenwoordigt dat de publieke entiteit zal kunnen ontlenen.

Op 31 augustus 2005 financierden vier instellingen zich bij de Schatkist : de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (250,2 miljoen euro), het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers (51,5 miljoen euro), de Nationale Kas voor Rampenschade (18 miljoen euro) en de Nationale Delcrederedienst (101,6 miljoen euro).

De verrichtingen met betrekking tot de financiering van deze instellingen worden geregistreerd op een thesaurierekening waarop het geheel van alle beleggingen van de Schatkist wordt opgenomen¹⁶⁶.

Teneinde de naleving van het in de Grondwet¹⁶⁷ ingeschreven universaliteitsprincipe van de begroting te verzekeren, principe krachtens hetwelk alle ontvangsten en uitgaven van de Staat in de begroting en de rekeningen moeten worden opgenomen, acht het Rekenhof het wenselijk dat de financiering van alle publieke entiteiten zou worden ingeschreven op de

¹⁶⁵ Een publieke entiteit is een entiteit die behoort tot de overheidssector zoals gedefinieerd in het Europees Rekeningenstelsel (ESR 95).

¹⁶⁶ Thesaurierekening 10.66.02 – Diverse beleggingen.

¹⁶⁷ Artikel 174, 2de alinea.

rijksschuldbegroting onder een basisallocatie met de economische klasse 8 – Kredietverleningen en –terugbetalingen.

Dit principe wordt reeds toegepast voor de financiering die werd toegekend aan de NV Berlaymont 2000. Hierbij wordt het uitgeleende bedrag opgenomen in de Algemene uitgavenbegroting en de terugbetaling ervan ingeschreven op de Rijksmiddelenbegroting.

Teneinde de renovatiewerkzaamheden aan het Berlaymontgebouw te financieren, heeft de Schatkist destijds een kredietlijn van 670 miljoen euro toegekend aan de publieke entiteit Berlaymont 2000. Ingevolge een akkoord tussen de belanghebbende partijen werd hierbij voorzien dat deze lening aan de Schatkist zou worden terugbetaald via de Staatsbegroting (117 miljoen euro)¹⁶⁸ en via de Europese Commissie (553 miljoen euro)¹⁶⁹.

Terwijl het gedeelte van de lening ten laste van de Staat werd ingeschreven op de rijksschuldbegroting bij de eerste begrotingsaanpassing voor 2005¹⁷⁰, wordt nu voorzien via een tweede aanpassingsblad het gedeelte van de lening ten laste van de Europese Commissie eveneens op de begroting voor 2005 in te schrijven. Op deze manier zal de lening, die destijds aan Berlaymont 2000 werd toegekend, volledig worden ingeschreven op de rijksschuldbegroting voor 2005. In dit verband verdient het aanbeveling de omschrijving van de basisallocatie 45.40.85.01 te wijzigen in ‘Kredietlijn toegekend aan Berlaymont 2000’.

Het door de Europese Commissie terugbetaalde bedrag wordt vanaf 2006 ingeschreven op de Rijksmiddelenbegroting¹⁷¹.

---

¹⁶⁸ Oorspronkelijk ten laste van de Regie der Gebouwen. Zie hiervoor de Commentaar en opmerkingen bij het ontwerp van Staatsbegroting voor het begrotingsjaar 2005, Parl. St., Kamer, DOC 51 1370/002, blz. 151.

¹⁶⁹ De terugbetaling van deze lening door de Europese Commissie heeft de vorm aangenomen van annuïteiten over een periode van 27 jaar.

¹⁷⁰ Basisallocatie 45.40.85.01 – Terugbetaling van de kredietlijn Berlaymont 2000.

¹⁷¹ Artikel 89 - Terugbetaling door de Europese Commissie van het door de Belgische Staat toegekend krediet voor de financiering van restauratiewerkzaamheden aan het Berlaymontgebouw.

HOOFDSTUK III - TERUGBETALING- EN TOEWIJZINGSFONDSEN

Toewijzing aan de sociale zekerheid

1. Het bedrag ingeschreven op het artikel 66.37 -Toewijzingsfonds betreffende de bijdrage van de BTW aan de sociale zekerheid en aan het Fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie¹⁷² overtreft met 55,5 miljoen euro het bedrag dat wordt bekomen op basis van de BTW-ontvangsten – geraamd op 22.153.884.000 euro¹⁷³ – en de verscheidene vermeerderingen en verminderingen die zijn uiteengezet in de verantwoording bij de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2006.
2. De tekst bij het artikel 66.33 van de terugbetaling- en toewijzingsfondsen “Aan de sociale zekerheid toegewezen opbrengst van de accijnzen op tabakfabrikaten” zou overeenkomstig de verscheidene wijzigingen van de programmawet van 2 januari 2001 moeten worden aangepast. Het artikel 66, § 5, van die wet vernoemt weliswaar de accijnzen op de verkoop van tabakfabrikaten, maar in artikel 67ter is sprake van accijnzen, en in artikel 67quinquies van accijnzen en van de met de accijnzen gelijkgestelde taksen. Het bedrag van 623,4 miljoen euro dat op het artikel 66.33 van de terugbetaling- en toewijzingsfondsen is ingeschreven blijkt 129,9 miljoen euro minder te bedragen dan de ontvangsten die aan de sociale zekerheid moeten worden toegewezen. Ten eerste bepaalt artikel 66, § 5, van de programmawet van 2 januari 2001 dat 67.632.954 euro wordt toegewezen aan de alternatieve financiering. Ten tweede zou in uitvoering van artikel 67ter, tweede lid, een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit het in de wet ingeschreven bedrag van de toewijzing ten gunste van het RIZIV moeten verhogen tot 555.686.000 euro¹⁷⁴. Ten slotte voorziet het artikel 67quinquies in een bedrag van 130 miljoen euro ten gunste van het RIZIV. Bijgevolg diende op het artikel 66.33 het bedrag van 753.319.000 euro te worden ingeschreven in plaats van 623.419.000 euro.

---

¹⁷² De wettelijke bepalingen die deze voorafnemingen toestaan zijn de volgende: voor de alternatieve financiering en de alternatieve financiering van de geneeskundige verzorging, artikel 66, §§ 1 tot 4, en artikel 67bis van de programmawet van 21 januari 2001; voor de financiering van het Fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie, de artikelen 190 en 191 van de programmawet (I) van 24 december 2002.

¹⁷³ Cf. ontwerp van Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2006, *Parl. St.*, Kamer DOC 51 2043/001, p. 247.

¹⁷⁴ Op bladzijden 221 en 247 van de Algemene Toelichting (DOC 51 2042/001) zijn in de kolom RIZIV op de lijn accijnzen respectievelijk ingeschreven : 510.951.000 euro en 44.735.000 euro, samen dus 555.686.000 euro.

DEEL IV – SOCIALE ZEKERHEID

1. Inleiding

Voor het jaar 2006 wordt voor de sociale zekerheid een evenwicht vooropgesteld. Met het oog hierop nam de regering tijdens het begrotingsconclaf een aantal specifieke maatregelen die hierna worden toegelicht.

De twee volgende punten handelen respectievelijk over het Globaal Beheer van de werknemers en de zelfstandigen. In het laatste hoofdstuk wordt ingegaan op enkele specifieke prestaties: de prestaties van de verzekering voor geneeskundige verzorging (met aandacht voor de globale begrotingsdoelstelling en voor prestaties die buiten die begrotingsdoelstelling worden betaald), de uitkeringen van het RIZIV en de pensioenuitgaven.

Voor de tabellen in de onderstaande tekst is uitgegaan van de cijfers voor 2005 en 2006 zoals die zijn opgenomen in de Algemene Toelichting bij het ontwerp van begroting 2006.

2. Globaal Beheer van de werknemers

Zoals blijkt uit de hiernavolgende tabel wordt het begrotingsoverschot in het Globaal Beheer van de werknemers geraamd op 14,4 miljoen euro.

Tabel - Globaal Beheer van de sociale zekerheid van de werknemers (in miljoen euro)
(exclusief interne overdrachten)

	<i>Aangepaste begroting 2005 (1)</i>	<i>Begroting RSZ-Globaal Beheer 2006 (2)</i>	<i>Begroting 2006 (3)</i>	<i>Evolutie begroting = (3) - (1)</i>
<i>Bijdragen ontvangen door het Globaal Beheer (A)</i>	34.382,6	35.303,6	35.345,7	963,1
<i>Staatstoelagen</i>	5.356,7	5.469,1	5.469,1	112,4
<i>Alternatieve financiering</i>	8.807,7	8.906,7	9.564,5	756,8
<i>Bijdragen ontvangen door de OISZ en de fiscale administratie (toegewezen ontvangsten) (B)</i>	1.941,0	1.782,9	1.922,9	-18,2
<i>Externe overdrachten, opbrengsten beleggingen en diverse ontvangsten</i>	1.445,6	1.272,0	1.348,2	-97,4
Lopende ontvangsten	51.933,6	52.734,3	53.650,4	1.716,8
<i>Prestaties (C)</i>	46.513,7	48.682,5	48.678,7	2.165,0
<i>Betalings- en beheerskosten, externe overdrachten, intrestlasten en diverse uitgaven</i>	5.077,5	5.137,3	4.941,4	-136,1
Lopende uitgaven	51.591,2	53.819,8	53.620,1	2.028,9
Saldo lopende verrichtingen	342,4	-1.085,5	30,3	-312,1
Saldo kapitaalrekeningen	-15,8	-15,9	-15,9	-0,1
BUDGETTAIR RESULTAAT	326,6	-1.101,4	14,4	-312,2
Dekkingscoëfficiënt (bijdragen/prestaties; (A+B)/C)	78,1 %	76,2%	76,6%	-1,5%

Het 29ste verslag aan de regering van de RSZ - Globaal Beheer raamde het begrotingstekort voor 2006 zonder bijkomende maatregelen op 1.101,4 miljoen euro. Er werden door de regering nog voor 1.115,8 miljoen euro aan maatregelen genomen om de begroting met een licht positief saldo te laten afsluiten.

Hierna volgt een beknopte commentaar van de ontvangsten en de globale uitgaven. De uitgaven voor specifieke prestaties komen aan bod in punt 4.

2.1. Ontvangsten

2.1.1. Bijdragen

De bijdragen ontvangen door het Globaal Beheer stijgen in 2006 met 2,8% daar waar ze in 2005 nog stegen met 4,1%. De toename van de bijdragen is het gevolg van de stijging van de

loonmassa. De geraamde stijging van de loonmassa bedraagt 4,24 % voor de privé-sector en 2,35 % voor de overheidssector. Het effect van de stijging van de loonmassa wordt echter deels geneutraliseerd door een toename van de bijdrageverminderingen met 480,9 miljoen euro tot 5.514,4 miljoen euro.

De belangrijkste elementen in de toename van de bijdrageverminderingen betreffen (het stijgingspercentage ten opzichte van 2005 is tussen haakjes aangegeven):

- Dotaties Sociale Maribel: + 58,3 miljoen euro (+14,1%). De dotaties Sociale Maribel worden door de FOD Sociale Zekerheid bepaald. Het Rekenhof heeft geen informatie kunnen bekomen over de wijze waarop deze zijn berekend.
De financiering van de barema's voor thuishulp, wijkgezondheidscentra en het Rode Kruis zal vanaf 2006 gebeuren via het RIZIV (cf. punt 4.1.2. in dit verslag) daar waar dit voorheen gebeurde via de RSZ. Het bedrag dotaties Sociale Maribel van 2006 bevat hiervoor een aan het RIZIV overgedragen financiering van 33,6 miljoen euro;
- Hoge lonen: + 99,1 miljoen euro (+45,1%);
- Doelgroepen: + 96 miljoen euro (51,4%). De stijging betreft voornamelijk de bijkomende bijdrageverminderingen werknemers voor 60,0 miljoen euro;
- Persoonlijke bijdragen: +294,2 miljoen euro (+121,6%). De bijdragevermindering werkbonus stijgt van 242,0 miljoen euro naar 536,2 miljoen euro.

De belangrijkste maatregelen met betrekking tot de inning van de bijdragen die de regering nam tijdens het begrotingsconclaaf zijn de volgende:

- *Maatregelen inzake sociale fraude: + 40 miljoen euro*

De regering kondigde een reeks maatregelen aan ter bestijding van de sociale fraude. Voor de fraude inzake bijdragen wordt de opbrengst van de genomen maatregelen geraamd op 40 miljoen euro.

Het Rekenhof heeft geen informatie bekomen over de wijze waarop de vooropgestelde opbrengst is berekend. Er dient opgemerkt dat het budgettair effect van deze maatregelen mede zal afhangen van de snelheid waarmee ze in praktijk kunnen gebracht worden.

- *Sociale zekerheidsbijdrage op bedrijfswagens: + 66,9 miljoen euro*

De ontvangst van de forfaitaire sociale bijdrage op bedrijfswagens wordt geraamd op 255,8 miljoen euro, waar dit door de RSZ werd geraamd op 188,9 miljoen euro.

De wet van 20 juli 2005 voerde een vermoeden in dat ieder voertuig dat eigendom van de werkgever is of wordt gehuurd of geleased voor de maatregel in aanmerking komt tenzij de werkgever bewijst dat het voertuig enkel voor beroepsdoeleinden wordt gebruikt. Daarnaast bevestigt de regering dat er geen uitzondering wordt gemaakt voor voertuigen gebruikt voor collectief transport van werknemers. Het wettelijke vermoeden werd ingevoerd naar aanleiding van de tweede begrotingscontrole voor 2005. Er bleek immers dat het vooropgezette aantal voertuigen van 300.000 niet zou worden gehaald.

De verhoogde ontvangst voor 2006 wordt aldus mogelijk gemaakt door de toename van het aantal onderworpen bedrijfswagens. De RSZ, als verantwoordelijke inningsinstelling, en de sociale inspectie van de FOD Sociale Zekerheid dienen de gegevens uit de multifunctionele

aangifte (DmfA) te controleren aan de hand van gegevens uit de databanken van de Dienst voor Inschrijving van Voertuigen (DIV) en beschikbare gegevens bij de leasingmaatschappijen. De door de DIV beschikbaar gestelde gegevens zijn momenteel onvoldoende gestructureerd om een vlotte controle toe te laten. De overeenstemming met de gegevens bij de (Belgische) leasingmaatschappijen werd reeds opgestart. De voertuigen die eigendom zijn van de werkgever kunnen hierdoor niet worden gecontroleerd.

- *Bijkomende bijdrageverminderingen: - 60 miljoen euro*

Er worden bijkomende bijdrageverminderingen ingevoerd voor de werknemers jonger dan 30 jaar met een laag inkomen. Deze treden in werking vanaf 1 juli 2006. De budgettaire weerslag hiervan werd geraamd op 240 miljoen euro op jaarbasis. Voor 2006 blijft het effect beperkt tot 60 miljoen euro.

De bijkomende bijdragevermindering, die cumuleerbaar is met de reeds bestaande bijdrageverminderingen, daalt gradueel met de leeftijd van 300 euro per kwartaal voor – 19- jarigen tot 30 euro voor -29 jarigen. Nieuw is dat de bijdragevermindering hoger kan zijn dan de verschuldigde bijdragen (jongere bonus plus).

2.1.2. *Alternatieve financiering*

Ten opzichte van de hypothese gehanteerd bij de begrotingscontrole voor het jaar 2005 ⁽¹⁷⁵⁾ stijgen de ontvangsten uit de alternatieve financiering van 8.291,8 miljoen euro tot 9.564,5 miljoen euro (+ 15,3 %).

De belangrijkste maatregel die de regering nam tijdens het begrotingsconclaaf betreft de verbreding van de financieringsbasis van de sociale zekerheid.

Een belangrijk deel van de stijging van de alternatieve financiering houdt verband met de door de regering besliste maatregel om vanaf 2006 een deel van de roerende voorheffing toe te kennen aan de globale beheren. Het toegekende bedrag zal niet lager mogen liggen dan 430,3 miljoen euro, jaarlijks te indexeren. Op basis van dit minimumbedrag wordt in 2006 het bedrag van de alternatieve financiering verhoogd met 387,3 miljoen euro voor de werknemers en 43,0 miljoen euro voor de zelfstandigen.

De *ontvangsten uit accijnzen* worden substantieel verhoogd van 333,6 miljoen euro in de aangepaste begroting 2005 tot 565,0 miljoen euro in 2006. Het grootste gedeelte van de toename houdt verband met het deel dat aan het RIZIV wordt toegewezen (cf. infra).

De alternatieve financiering door middel van *BTW-ontvangsten* stijgt met 565,8 miljoen euro waarvan 552,3 miljoen euro voor het RSZ – Globaal Beheer en 13,5 miljoen euro voor het RIZIV.

---

¹⁷⁵ Bron: Aanpassing van de begroting 2005, Algemene Toelichting, *Parl. St.*, Kamer, 2004-2005, doc. 51-1745/001, p. 130.

Alternatieve financiering bestemd voor het Globaal Beheer (in miljoen euro)		Alternatieve financiering van de geneeskundige verzorging (in miljoen euro)	
BTW-ontvangsten	7.198,2	BTW-ontvangsten	1.241,7
Roerende voorheffing	387,3	Roerende voorheffing	0
Aandelenopties	34,3	Aandelenopties	0
Accijnzen op tabaksproducten	54,1	Accijnzen op tabaksproducten	510,9
Andere (o.a. bijdrage op verpakkingen)	16,3	Andere (o.a. bijdrage op verpakkingen)	121,7
Totaal voor Globaal Beheer	7.690,2	Totaal voor RIZIV	1.874,3
Alternatieve financiering voor de sociale zekerheid van de werknemers:			9.564,5

- Bedragen voor de RSZ - Globaal Beheer

De BTW-ontvangsten bestemd voor het werknemersstelsel stijgen met 219,1 miljoen euro (+ 4,6 %). De bijkomende BTW-toewijzing voor de financiering van de kostprijs van de dienstencheques stijgt met 210,1 miljoen euro (+28,1%). De bijkomende BTW-toewijzing kostprijs werkbonus stijgt met 495,0 miljoen euro (+ 104,5%).

- Bedragen voor de geneeskundige verzorging

De ontvangsten uit de alternatieve financiering voor het RIZIV zijn afkomstig uit drie bronnen: een voorafname op de BTW-ontvangsten, een deel van de opbrengsten uit de accijnzen en een aandeel in de heffing op de verpakkingen.

Vanaf 2004 werden geleidelijk aan een aantal uitgaven overgedragen van de federale begroting naar de begroting van het RIZIV. Voor de financiering van deze uitgaven ontvangt het RIZIV middelen via de alternatieve financiering (meer bepaald: voorafnamen op de BTW-ontvangsten). In 2006 wordt in totaal 1.349,4 miljoen euro voorafgenomen op de BTW-ontvangsten en aan het RIZIV overgedragen (in 2005: 1.344,8 miljoen euro). Het aandeel van de werknemersregeling in dit bedrag is vastgesteld op 92,02%, hetzij 1.241,7 miljoen euro.

Met de ontvangsten betaalt het RIZIV de in 2004 en 2005 van de FOD Volksgezondheid overgedragen uitgaven voor het aandeel van de Staat in de budgetten van de financiële middelen van de ziekenhuizen en in de opnemingsprijs van de psychiatrische verzorgingstehuizen (¹⁷⁶). Vanaf 2006 betaalt het RIZIV ook de uitgaven voor de dagprijzen voor beschut wonen (2,9 miljoen euro, voorheen op de begroting van de FOD Volksgezondheid) en de kosten voor geneeskundige verzorging voor gedetineerden (9,3 miljoen euro, voorheen op de begroting van de FOD Justitie).

Het aandeel van het RIZIV in de *ontvangsten van de accijnzen* wordt in 2006 opgetrokken van 280,7 miljoen euro (¹⁷⁷) naar 510,9 miljoen euro. De financiering zal structureel worden gewaarborgd door het aandeel van het RIZIV uit te drukken als een percentage van de totale

¹⁷⁶ Artikel 67bis van de programmawet van 2 januari 2001.

¹⁷⁷ In de toelichting bij het begrotingsontwerp wordt voor 2005 een bedrag vermeld van 527,8 miljoen euro. Daarin is echter een eenmalige financiering begrepen van 247 miljoen euro, bestemd voor het betalen van de achterstallen van de ziekenhuizen.

ontvangsten aan accijnzen. De regeling zal concreet worden uitgewerkt in de komende programmawet.

Tot slot is ook de *opbrengst van de heffing op de verpakkingen*, geraamd op 130 miljoen euro, bestemd voor het RIZIV, tak "geneeskundige verzorging". Het aandeel van de werknemersregeling in dit bedrag wordt vastgesteld op 121,7 miljoen euro.

2.1.3. Diverse ontvangsten: heffingen ten laste van de farmaceutische firma's

De vroegere heffingen op de omzet van de geneesmiddelenindustrie worden vanaf 2006 vervangen door een eenvormige heffing waarvan het percentage is vastgesteld op 10,15%. De totale opbrengst van die heffingen wordt geraamd op 304,2 miljoen euro, waarvan 274,8 miljoen euro wordt toegewezen aan de werknemersregeling.

Daarnaast wordt het systeem van de "clawback", dat de responsabilisering van de geneesmiddelenindustrie concretiseert, vanaf 2006 vervangen door een nieuw mechanisme. In essentie kwam de "clawback" erop neer dat 65% van de (technisch gecorrigeerde) overschrijding van de begroting van financiële middelen voor een bepaald jaar, in het volgende jaar van de geneesmiddelenindustrie werd teruggevorderd door middel van een heffing op de omzet. Tijdens het eerste jaar waren reeds voorschotten verschuldigd op de verwachte overschrijding.

Vanaf 2006 wordt het systeem vervangen door een reservefonds dat de geneesmiddelenindustrie zelf moet aanleggen. Op 15 augustus 2006 moet dit fonds een bedrag van 79 miljoen euro bevatten, waarvan 75,2 miljoen euro wordt ingeschreven in de werknemersregeling. Hiervoor zullen alle farmaceutische firma's een bijdrage moeten storten van 2,55% op de omzet die zij in 2005 hebben gerealiseerd met vergoedbare specialiteiten op de Belgische markt. Bij wanbetaling of bij laattijdige betaling kan het RIZIV de bij wet voorziene sancties opleggen.

Als uit de herziene technische ramingen (in september 2006) blijkt dat de begrotingsenveloppe voor de farmaceutische specialiteiten zal worden overschreden (¹⁷⁸), wordt het bedrag van de geraamde overschrijding door het reservefonds aan het RIZIV gestort. De begrotingsdoelstelling voor de farmaceutische specialiteiten en de globale begrotingsdoelstelling worden in dat geval met het overeenstemmende bedrag exogeen verhoogd (cf. ook punt 4.1.1.).

Zowel het bundelen van de bestaande heffingen in één bedrag als het aanleggen van een reservefonds (ter vervanging van het ingewikkelde "clawback"-systeem) zijn bedoeld als vereenvoudiging. Het is weinig waarschijnlijk dat zij zullen bijdragen tot een structurele uitgavenbeheersing voor de farmaceutische specialiteiten (ook de vroegere systemen konden niet voorkomen dat de uitgaven voor farmaceutische specialiteiten jaarlijks hoger lagen dan de begrotingsenveloppe).

---

¹⁷⁸ Het bedrag van de overschrijding wordt echter eerst verminderd met het effect van de nieuwe maatregelen voor het begrotingsjaar.

2.2. Uitgaven

2.2. Strijd tegen de sociale fraude

Een algemene maatregel voor alle uitkeringen houdt verband met de bestrijding van uitkeringsfraude. De verbeterde strijd tegen uitkeringsfraude moet in 2006 40 miljoen euro aan besparingen opleveren. Gegevens over de raming van dit bedrag zijn niet beschikbaar, evenmin als een verdeling van dit bedrag over de takken van de sociale zekerheid.

2.2.1. Besparing in de administratiekosten van de instellingen van sociale zekerheid

De vermindering van de administratiekosten treft zowel de uitgaven van de openbare instellingen van de sociale zekerheid (vermindering met 16 miljoen euro) als de administratiekosten van de verzekeringsinstellingen (3,5 miljoen euro voor de werknemersregeling en 0,2 miljoen euro voor de regeling van de zelfstandigen).

2.2.3. Externe overdrachten van de RVP

De externe transferts van de RVP werden door de instelling zelf begroot op 170,6 miljoen euro¹⁷⁹. Een deel hiervan, ten belope van 95,6 miljoen euro, wordt evenwel uitgesteld. Dit uitstel zal bijgevolg de begroting van de volgende jaren bezwaren.

3. Globaal Beheer van de zelfstandigen

In tegenstelling tot de initiële begrotingen van de voorgaande jaren vertoont de begroting 2006 een batig saldo van 71,1 miljoen euro. Dat batig saldo is grotendeels toe te schrijven aan de aanzienlijke stijging van de alternatieve financiering (+ 161,7 miljoen euro). Dankzij die uitzonderlijke inbreng diende geen enkele nieuwe maatregel te worden genomen om de ontvangsten uit bijdragen op te trekken of de stijging van de uitgaven te beperken, zoals dat het geval was om het begrotingsevenwicht in 2005 te realiseren.

Lopende verrichtingen 2006		Kapitaalverrichtingen 2006	
Ontvangsten van het sociaal statuut	4.431.239.000	Geen schulden	
Uitgaven van het sociaal statuut	3.997.770.000		
Voorafnamen : (Administratiekosten, kosten van betalingen en externe overdrachten)	362.328.000		
SALDO	71.141.000	Saldo	0

¹⁷⁹ In uitvoering van de Wet tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privé-sector van 5 augustus 1968 en de Wet tot regeling van de overdracht van pensioenrechten tussen Belgische pensioenregelingen en die van instellingen van internationaal publiek recht van 10 februari 2003 (respectievelijk 131,7 en 38,8 miljoen euro).

3.1. De ontvangsten

De geraamde ontvangsten voor het Globaal Beheer voor de zelfstandigen voor het jaar 2006 worden hierna weergegeven.

(in miljoen euro)

Lopende ontvangsten	Aangepaste begroting 2005 Voorlopige toestand (september 2005)	2006	Schommeling 2005/2006
Bijdragen	2.543,8	2.646,3	4,03%
Gewone bijdragen	2.357,2	2.477,7	5,12 %
Consolidatiebijdragen	0	0,0	-
Vennootschapsbijdragen	170,7	152,3	-10,78%
Specifieke bijdrage	16,0	16,3	1,99%
Staatstoelagen	1.080,0	1.108,6	2,65%
Alternatieve financiering	373,8	535,5	43,25%
BTW	331,8	422,8	27,43%
Roerende voorheffing	0,0	43,0	
Aandelenopties	1,4	1,5	10,75%
Accijnzen tabak	32,3	58,3	80,43%
Overige	8,3	9,8	18,07%
Toegewezen ontvangsten	118,6	114,3	-3,63%
Externe overdrachten	0,0	0,0	0%
Inkomsten uit beleggingen	6,2	5,8	-6,09%
Varia	12,6	20,6	64,14%
TOTAAL	4.135,0	4.431,2	+7,16%

De ontvangsten stijgen sterk (7,16 %) in vergelijking met de in de aangepaste begroting 2005 geraamde ontvangsten.

3.1.1. Bijdragen

De ontvangsten uit bijdragen van het sociaal statuut vertonen een stijging met 4,03 % in vergelijking met de aangepaste begroting 2005. Deze stijging is niet evenredig met de evolutie van de inkomsten van de ondernemingen die slechts met 1,02 % zijn gegroeid in 2003 tegenover 2002¹⁸⁰. De in de begroting 2006 ingeschreven ontvangsten omvatten de extra ontvangsten die worden verwacht van de invoering op 1 juli 2005 van het “maxi” sociaal statuut van de medewerkende echtgenoot, die naar aanleiding van de voorafbeelding van de

¹⁸⁰ Volgens de studiedienst van de Nationale Bank van België belopen de bedrijfsinkomsten 20.828 miljoen euro in 2003 (referentiejaar voor de berekening van de bijdragen in 2006), in vergelijking met 20.365 miljoen euro in 2002.

begroting 2006 op 20,81 miljoen euro werden geraamd. De ontvangsten uit bijdragen omvatten eveneens een bedrag van 8 miljoen euro dat de opbrengst van de nieuwe bijdragen vertegenwoordigt die krachtens de wet van 13 juli 2005 zijn verschuldigd door de instellingen waarin een openbaar mandataris een bezoldigd mandaat uitoefent.

Wat de vennootschapsbijdragen betreft, dient de vermindering met 10,78 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2005 te worden gerelativeerd. De in 2005 geïnde bijdragen zijn immers uitzonderlijk sterk gestegen door achterstallige bijdragen van het jaar 2004.

Overeenkomstig de bepalingen van de bestuursovereenkomst van de RSVZ eindigen de taken die samenhangen met de invordering van het saldo van de solidariteits-, de matigings- en de consolidatiebijdragen op 31 december 2004 ; op die manier komen die ontvangsten niet meer voor in de begroting van het Globaal Beheer van de zelfstandigen.

3.1.2. Staatstoelagen

De evolutie van de toelage van de Staat hangt samen met de schommeling van het indexcijfer van de consumptieprijzen, overeenkomstig artikel 24, § 1, van de wet van 26 juli 1996.

3.1.3. Alternatieve financiering

De begroting 2006 voorziet in een nieuwe stijging van de alternatieve financiering.

Het aan de zelfstandigen overgedragen aandeel van de BTW-ontvangsten, verminderd ter compensatie van de overname van de schuld van het verleden (zie hieronder), werd verhoogd ter financiering van de stijging van het minimumpensioen op 1 september 2004 en op 1 december 2005¹⁸¹, ten belope van 18,75 miljoen euro in 2004, 50 miljoen euro in 2005 en 75 miljoen euro in 2006 te verzekeren. Een tweede supplement van 77 miljoen euro wordt toegewezen aan het stelsel van de zelfstandigen om het begrotingsevenwicht¹⁸² te waarborgen, ondanks het batig saldo van 71 miljoen euro in dat stelsel. Een derde supplement van 7,92 miljoen euro vertegenwoordigt het bedrag van de besparingen die in de IGO (inkomensgarantie voor ouderen) werden verwezenlijkt ingevolge de stijging van het minimumpensioen¹⁸³.

De ontvangsten afkomstig van de accijnzen op tabaksproducten, die worden toegewezen aan het RIZIV ten voordele van de verzekering voor geneeskundige verzorging, stijgen met 80,43 % tot 58,26 miljoen euro.

Een overdracht van 15 % van de opbrengst van de roerende voorheffing vormt een nieuwe component van de alternatieve financiering van de sociale zekerheid. Het gedeelte dat wordt toegewezen aan het Globaal Beheer van de zelfstandigen vertegenwoordigt 43,0 miljoen euro.

De categorie « overige » van de alternatieve financiering omvat het aandeel van de bijdrage op verpakkingen toegewezen aan de financiering van de geneeskundige verzorging van het

¹⁸¹ Goedgekeurd op 16 en 17 januari 2004, in de buitengewone Ministerraad van Gembloers.

¹⁸² Met toepassing van artikel 66, §3bis, van de programmawet van 2 januari 2001.

¹⁸³ De drie supplementen bovenop het basisbedrag van de BTW dat aan het stelsel van de zelfstandigen wordt toegewezen, zullen worden toegestaan overeenkomstig artikel 66, § 3, van de programmawet van 2 januari 2001 dat daartoe door een wet zal worden aangepast.

stelsel van de zelfstandigen waarvan het bedrag van 8,3 miljoen euro gelijk is aan dit vermeld in de begroting 2005¹⁸⁴, alsmede een enveloppe voor dienstencheques van 1,5 miljoen euro die aan het Globaal Beheer van de zelfstandigen zullen worden gestort.

Vanaf 1 januari 2001 heeft de Staat de last van alle leningen overgenomen die het RSVZ op 31 december 1996 heeft afgesloten ter dekking van de geconsolideerde schuld van het verleden. Het bedrag van de door de Staat overgenomen leningen beliep 582,5 miljoen euro. De modaliteiten voor de overname van die schuld bepaalden dat het bedrag van de door de Staat overgenomen leningen in de periode van 2001-2009 zou worden gecompenseerd door een afneming van 66.931.300 euro van het aandeel van de alternatieve financiering toegekend aan het stelsel van de zelfstandigen¹⁸⁵. In 2002 diende voor het vrijwaren van het begrotingsevenwicht een eerste vermindering van de afneming met 22.310.000 euro¹⁸⁶ te gebeuren en de recuperatie van dat bedrag werd uitgesteld tot in 2009. In 2004 diende een gelijkaardige maatregel te worden genomen en de compensatie werd met 17.810.300 euro verminderd tot 49.121.000 euro¹⁸⁷. In 2005 werd de compensatie daarentegen vermeerderd met 44.057.800 euro tot 110.988.000 euro¹⁸⁸.

Om de eindvervaldatum van 2009 te eerbiedigen die werd vastgelegd voor de totale compensatie van het bedrag van de door de Staat overgenomen leningen, zullen de verminderingen uitgevoerd op de inkomsten van de alternatieve financieën kunnen worden verminderd met 5.943.300 euro van 2006 tot 2009 en zullen ze dus 60.988.000 euro bedragen¹⁸⁹.

Het is belangrijk te onderstrepen dat het batig saldo van het begrotingsjaar 2006 dus niet zal dienen voor een nieuwe stijging van de terugbetaling van de schuld.

3.1.4. Inkomsten uit beleggingen

De inkomsten uit beleggingen verminderen in 2006 met 6,09% ten aanzien van de aangepaste begroting voor 2005 als gevolg van een vermindering van de beschikbare financiële middelen.

3.2. De prestaties van de stelsels van het Globaal Beheer der zelfstandigen

---

¹⁸⁴ Naar aanleiding van de begrotingscontrole « bis » in juli 2005.

¹⁸⁵ Overeenkomstig artikel 66, §3, van de programmawet van 2 januari 2001.

¹⁸⁶ Programmawet van 2 januari 2001 gewijzigd door artikel 32, 6°, van de programmawet van 30 december 2001.

¹⁸⁷ Art. 129 van de programmawet van 9 juli 2004.

¹⁸⁸ Art.15 van de programmawet van 11 juli 2005.

¹⁸⁹ Art.15 van de programmawet van 11 juli 2005.

Stelsel van de zelfstandigen

(in miljoen euro)

Uitgaven vóór overdracht	Aangepaste begroting 2005 (september 2005)	2006	Vershil
RIZIV – Geneeskundige verzorging	1.286,5	1.380,1	7,27%
RIZIV - Uitkeringen	218,6	240,5	10,00%
RSVZ – Pensioenen	2.122,1	2.227,0	4,94%
RSVZ - Kinderbijslag	333,7	342,5	2,64%
RSVZ - Faillissementsverzekering	2,3	4,3	85,54%
TOTAAL	3.963,4	4.194,4	5,83%

De globale vermeerdering van de uitgaven ten belope van 5,83 % vloeit voort uit meerdere factoren.

3.2.1. Geneeskundige verzorging

De prestaties voor geneeskundige verzorging stijgen met 7,27 %. Deze stijging vloeit voort uit de regels die het aandeel van de zelfstandigen in de globale begrotingsdoelstelling voor de geneeskundige verzorging vastleggen op 1.186,7 miljoen euro¹⁹⁰. Daarbij komt nog een exogeen bedrag van 19,1 miljoen euro bestemd om de sociale correcties door te voeren in het stelsel van de zelfstandigen¹⁹¹ waarvan de belangrijkste de integratie is van de kleine risico's in de verplichte verzekering voor de nieuwe zelfstandigen en de hulpbehoevende gepensioneerden

3.2.2. Uitkeringen

De prestaties van de tak uitkeringen vertonen een aanzienlijke stijging van 10 %. Die stijging vloeit niet enkel voort uit het optrekken in 2006 van de invaliditeitsuitkeringen van de zelfstandigen tot hetzelfde niveau als dat van de loontrekkenden, ingevolge de beslissingen van de buitengewone Ministerraad van Gembloers, maar eveneens uit de stijging van de invaliditeitsuitkeringen van de zelfstandigen die hun onderneming hebben stopgezet.

¹⁹⁰ Zie de vastlegging van de globale begrotingsdoelstelling.

¹⁹¹ Het feit dat de voor 2006 geplande sociale correcties als exogene uitgaven worden beschouwd, heeft als gevolg dat de eventuele en waarschijnlijke stijging van die uitgaven in de komende jaren, in tegenstelling tot de andere uitgaven voor geneeskundige verzorging opgenomen in de globale begrotingsdoelstelling, niet beperkt is door de groeicnorm bepaald in artikel 40, § 1, 3^e lid, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. In 2006 is de werkelijke groeicnorm vastgelegd op 4,5 % in vergelijking met de globale jaarlijkse begrotingsdoelstelling van het voorgaande jaar, alsmede met de voorziene stijging van de gezondheidsindex met 2,2 % in de loop van het begrotingsjaar in kwestie.

3.2.3 Pensioenen

De pensioensector vertoont nog een stijging die samenhangt met de beslissingen die op 16 en 17 januari 2004 werden genomen in de buitengewone Ministerraad van Gembloers in verband met de jaarlijkse verhoging van het minimumpensioen op 1 september, vanaf 2004¹⁹².

3.2.4 Kinderbijslagen

De evolutie van de kinderbijslagen ten voordele van de zelfstandigen omvat de kosten van de progressieve hervorming die in 2003 in werking is getreden. Deze hervorming voorzorg in de stijging van de bijslagen ten voordele van ernstig zieke of gehandicapte kinderen geboren na 1 januari 1997.

3.2.5 Faillissementsverzekering

Het bedrag dat werd vastgelegd voor de faillissementsverzekering in 2006 stemt juist overeen met het bedrag dat in de aangepaste begroting 2004 werd vastgelegd, terwijl de Ministerraad van 15 oktober 2004 voor de begroting 2005 en de aangepaste begroting 2005 van oordeel was dat dit bedrag met 2 miljoen euro kon worden verminderd zonder het risico dat de behoeften niet zouden kunnen worden gedekt.

Rekening houdend met de evolutie van de uitgaven tussen 2002 en 2004¹⁹³ lijkt het nochtans weinig waarschijnlijk dat de uitgaven het voor het jaar 2006 geraamde bedrag bereiken.

4. Specifieke prestaties

4.1. RIZIV - Geneeskundige verzorging

4.1.1. Globale begrotingsdoelstelling van verstrekkingen voor gezondheidszorg

Vanaf de begrotingsopmaak 2006 is de bij het RIZIV gevolgde procedure ingrijpend gewijzigd (¹⁹⁴), inzonderheid door een aanpassing van de taken van de Algemene Raad en het Verzekeringscomité. Voortaan keurt de Algemene Raad samen met de globale begrotingsdoelstelling ook de door het Verzekeringscomité voorgestelde partiële begrotingsdoelstellingen goed.

In zijn vergadering van 10 oktober 2005 heeft de Algemene Raad de globale begrotingsdoelstelling voor 2006 vastgesteld op 18.427,1 miljoen euro (¹⁹⁵). Het bedrag is

¹⁹² De laatste stijging is gepland op 1 september 2007.

¹⁹³ 2002: 1.114,0 miljoen euro, 2003: 1.573,1 miljoen euro, 2004: 1.806,8 miljoen euro.

¹⁹⁴ Bepalingen van het koninklijk besluit van 17 september 2005 tot wijziging, met betrekking tot de vaststelling van de begroting voor geneeskundige verzorging, de opdrachten van de commissie voor begrotingscontrole en de documenten met betrekking tot afsluiting van de rekeningen, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994.

¹⁹⁵ In dit bedrag is het bedrag van de "algebraïsche verschillen" reeds verrekend. De techniek van de algebraïsche verschillen is gekoppeld aan de begrotingsenveloppen van de klinische biologie en de medische beeldvorming. Bij een overschrijding van die gesloten enveloppen wordt het bedrag van de overschrijding in mindering gebracht van de enveloppe van een later jaar. Omgekeerd wordt het verschil tussen de enveloppe en de lagere

vastgesteld overeenkomstig de geldende wettelijke bepalingen en houdt rekening met een reële groeinorm van 4,5% en een verwachte stijging van het gezondheidsindexcijfer van 2,2%. Bovenop dit bedrag komt nog een bedrag van 27 miljoen euro aan exogene uitgaven. In zijn vergadering van 11 oktober 2005 nam de Ministerraad nog enkele bijkomende beslissingen⁽¹⁹⁶⁾ met betrekking tot de zelfstandigen, voor een totaal bedrag van 19 miljoen euro dat eveneens aan de exogene uitgaven moet worden toegevoegd. Daardoor verhoogt het bedrag aan exogene uitgaven tot 46 miljoen euro.

Exogene uitgaven maken weliswaar deel uit van de goedgekeurde begrotingsdoelstelling, maar worden niet opgenomen in het bedrag dat als uitgangspunt dient voor de berekening van de doelstelling van het volgende jaar. In tegenstelling tot de vroeger gehanteerde techniek van de "buitengewone of bijzondere uitgaven" bepaalt de Algemene Raad in dit geval niet welke verstrekkingen of initiatieven met de exogene uitgaven worden gefinancierd. Het gebruik van exogene uitgaven, zonder aan te geven voor welke verstrekkingen of initiatieven ze zijn bestemd, impliceert een afwijking van het wettelijk vastgelegde groeipad van de begroting. Hoewel het bedrag in 2006 gering is (46 miljoen euro tegenover 108,4 miljoen euro in 2005), leidt de techniek wel tot een structurele toename van de uitgaven. Daardoor kan een aanpassing van de reële groeinorm op langere termijn noodzakelijk zijn. Het Rekenhof wijst er op dat de exogene uitgaven, niettegenstaande ze gedeeltelijk worden gefinancierd met bijdragen van de farmaceutische firma's⁽¹⁹⁷⁾, geen rechtsgrond vinden in de huidige tekst van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994⁽¹⁹⁸⁾.

De regering heeft bij de vaststelling van de begrotingsdoelstelling voor een bedrag van 270,8 miljoen euro aan nieuwe initiatieven voorgesteld. De begrotingsdoelstelling bevat ook een bedrag van 132,2 miljoen euro aan besparingen, waarvan het grootste gedeelte (102 miljoen euro) wordt opgelegd aan de sector van de farmaceutische verstrekkingen. Enkele van de belangrijkste nieuwe initiatieven komen hierna aan bod:

- Provisie voor het opvangen van een uitgavenstijging (80,4 miljoen euro)

De grootste post bij de nieuwe initiatieven is een provisie van 80,4 miljoen euro die moet verhinderen dat de begrotingsdoelstelling wordt overschreden. Die provisie kan enkel worden aangewend voor het opvangen van een eventuele tijdelijke meeruitgave voorafgaand aan de inwerkingtreding van de correctiemaatregelen (199) die het effect op jaarbasis van een

---

uitgaven toegevoegd aan de begroting van een later jaar. De impact van die correcties op de begroting 2006 is gering (toevoeging van 2,4 miljoen, tegenover 38,2 miljoen euro in 2005).

¹⁹⁶ De belangrijkste beslissing is de integratie van de kleine risico's in de ziekteverzekering van de zelfstandigen ten belope van 15,4 miljoen euro.

¹⁹⁷ De heffing op de omzet van 10,15% die voor 2006 verschuldigd is (cf. ook punt 1.1.3.) omvat "een bijdrage van 1% die exogeen aan de begrotingsdoelstelling wordt toegevoegd na aftrek van de gerecupereerde referentiebedragen in ziekenhuizen" (zie: Algemene Toelichting, blz. 226). Deze toelichting verklaart het bedrag van 27 miljoen euro waarvan hoger sprake.

¹⁹⁸ In artikel 40, §1, vierde lid, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994, wordt wel verwezen naar "buitengewone of uitzonderlijke uitgaven die niet worden opgenomen in de basis waarop de globale begrotingsdoelstelling wordt berekend". Met die bepaling wordt echter verwezen naar specifieke uitgaven en niet naar een algemeen (onverdeeld) bedrag.

¹⁹⁹ Die correctiemaatregelen kunnen worden opgelegd op basis van de resultaten van de permanente audit die door artikel 7 van het koninklijk besluit van 17 september 2005 wordt ingevoerd. De maatregelen worden geacht een structureel karakter te hebben. Als geen structurele maatregelen worden toegepast, kan een automatische en

overschrijding volledig dienen weg te werken. Als de provisie niet of slechts voor een deel wordt aangewend, zullen voor het niet aangewende gedeelte, uitgaven die normaliter ten laste zijn van de administratiekosten van het RIZIV ten laste genomen worden van de globale begrotingsdoelstelling. Het is niet duidelijk om welke administratiekosten het in dat geval zou gaan. Het Rekenhof merkt op dat de verschuiving van uitgaven van de begroting voor administratiekosten naar de globale begrotingsdoelstelling de opvolging (en vergelijking) van de uitgaven die worden gedekt door de globale begrotingsdoelstelling bemoeilijkt.

- Maximumfactuur

De maximumfactuur voor gezondheidszorgen⁽²⁰⁰⁾ is erop gericht de gezondheidskosten tot een maximumbedrag te beperken, afhankelijk van de inkomsten van het gezin (maximumfactuur "kleine inkomens" en fiscale maximumfactuur) of van de sociale categorie waartoe een van de gezinsleden behoort (sociale maximumfactuur). Vanaf 2006 zullen de uitgaven voor de fiscale maximumfactuur worden geïntegreerd in de uitgaven voor de maximumfactuur "kleine inkomens"⁽²⁰¹⁾. De integratie lost het probleem op van de verschillen in terugbetaling al naargelang van de vraag of een verzekerde recht had op de sociale maximumfactuur of de maximumfactuur "kleine inkomens" dan wel op de fiscale maximumfactuur⁽²⁰²⁾. Samen met de integratie worden ook enkele wijzigingen doorgevoerd in de voorwaarden voor de fiscale maximumfactuur (b.v. afschaffing van de hoogste drempel voor de terugbetaling).

Aan de wijzigingen en de integratie van de regeling (die gepaard gaat met een snellere terugbetaling aan de rechthebbenden) is een éénmalige meerkost van 53,2 miljoen euro verbonden. Omdat dit bedrag ruim één derde van de beschikbare marge in de geneeskundige verzorging voor 2006 in beslag neemt, heeft de regering beslist de uitgaven niet volledig ten laste te nemen van de begroting 2006. De financiële weerslag zal worden gespreid over twee jaar: in 2006 wordt het gedeelte met betrekking tot 2005 ten laste genomen (geraamd op 27,8 miljoen euro), terwijl de betalingen voor de verwachte uitgaven met betrekking tot 2006 en 2007 worden toegevoegd aan de begroting van 2007.

- Andere maatregelen

Andere belangrijke maatregelen houden verband met de honoraria van geneesheren (38,2 miljoen euro) en de farmaceutische verstrekkingen (37,2 miljoen euro).

4.1.2. Uitgaven buiten de globale begrotingsdoelstelling

---

onmiddellijk toepasbare vermindering van honoraria, prijzen of andere bedragen of van de vergoedingstarieven worden opgelegd.

²⁰⁰ Cf. Hoofdstuk IIIbis van Titel III van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 en het koninklijk besluit van 16 juli 2002 (uitvoeringsbesluit).

²⁰¹ Daardoor verschuiven de uitgaven van de begroting van de administratiekosten naar de globale begrotingsdoelstelling. Ook zullen de terugbetalingen voor de fiscale maximumfactuur in de toekomst door de verzekeringsinstellingen worden uitgevoerd, net zoals de andere betalingen in het kader van de maximumfactuur.

²⁰² Het belangrijkste verschil lag in de tijd nodig voor de terugbetaling van de uitgaven (bij de fiscale maximumfactuur kon die tijd oplopen tot twee jaar). Andere nadelen hielden verband met de in aanmerking te nemen prestaties (remgelden voor kleine risico's van zelfstandigen tellen niet mee voor de fiscale maximumfactuur).

Vanaf 1 januari 2006 zal het RIZIV de barema's financieren voor de wijkgezondheidscentra, de thuisverpleging en de bloedtransfusiecentra van het Rode Kruis in uitvoering van het sociaal akkoord van de non-profitsector van 1 maart 2000. Voor de financiering wordt bij de RSZ voorzien in een toewijzing aan de verschillende sectorale fondsen Sociale Maribel⁽²⁰³⁾ (cf. ook punt 1.1.1.). Concreet zullen de uitgaven van het RIZIV hierdoor verhogen met 33,6 miljoen euro (gedeelte RSZ) en 1,7 miljoen euro (gedeelte RSZPPO). Deze uitgaven worden niet in de globale begrotingsdoelstelling voor de geneeskundige verzorging opgenomen.

Hoewel de dotaties voortaan door het RIZIV worden betaald in de plaats van door de RSZ en de RSZPPO, blijven de uitgaven in de praktijk nog altijd ten laste van het RSZ Globaal Beheer. Ofschoon het RIZIV reeds diverse betalingen doet in het kader van het genoemd sociaal akkoord zoals de financiële tegemoetkomingen voor de eindeloopbaanregeling in de gezondheidssector⁽²⁰⁴⁾ en de harmonisering van de lonen in rust- en verzorgingstehuizen, rustoorden voor bejaarden en centra voor dagverzorging⁽²⁰⁵⁾ met de lonen in de ziekenhuizen, kon geen informatie bekomen worden over de reden van deze operatie.

4.2. RIZIV - Uitkeringen

Vergeleken met 2005 stijgen de totale uitgaven voor de uitkeringsverzekering tot 3.597,3 miljoen euro (+ 4,8 %).

De stijging van de uitgaven is het gevolg van het toenemende aantal rechthebbenden en vroeger besliste maatregelen .

Vooraf in de invaliditeitsuitkeringen wordt de stijging mede veroorzaakt doordat maatregelen, waartoe in 2004 en 2005 is beslist, vanaf 2006 volledig uitwerking hebben. Zo leidt de herwaardering van de uitkeringen met 2% voor gerechtigden voor wie de arbeidsongeschiktheid uiterlijk op 31 augustus 1997 is aangevangen, in 2006 tot een stijging van de uitkeringen voor invaliditeit met 23,4 miljoen euro.

De geleidelijke verhoging, vanaf 1997, van de pensioenleeftijd voor vrouwen leidt in de invaliditeitsuitkering tot een uitgave van 88,7 miljoen euro in 2006 (+26 %).

4.3. Rijksdienst voor Pensioenen (RVP)

4.3.1. Prestaties ten voordele van de werknemers

De uitgaven voor de prestaties voor rust- en overlevingspensioenen van de werknemers in het repartitiestelsel, die ten laste vallen van het Globaal Beheer, belopen voor het jaar 2006

---

²⁰³ Het stelsel van de Sociale Maribel betreft de vermindering van de sociale bijdragen in de non-profitsector zoals geregeld door artikel 35,§5,2^{de} lid, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

²⁰⁴ Zoals bepaald in het meerjarenplan voor de gezondheidssector van 1 maart 2000, afgesproken tussen de federale regering en de representatieve organen van de private non-profitsector, en voor de openbare gezondheidssector ingeschreven in het protocol nr. 120/2 van 28 november 2000 van het gemeenschappelijk Comité voor alle Overheidsdiensten.

²⁰⁵ Koninklijk besluit van tot uitvoering van artikel 57 en 59 van de programmawet van 2 januari 2001 wat de harmonisering van de barema's en de baremaverhoging in bepaalde gezondheidsinrichtingen betreft.

15.273,8 miljoen euro. Dat is een stijging met 635,4 miljoen euro (+4,34 %) ten opzichte van de uitgaven voor het jaar 2005 (14.638,4 miljoen euro), volgens ramingen opgemaakt in september 2005.

Deze stijging is groter dan de toename (+3,00 %) van die uitgaven van 2004 (14.215,285 miljoen euro) naar 2005 (14.638,4 miljoen euro).

De bovenvermelde stijging van 635,4 miljoen euro kan in hoofdzaak door de volgende vier factoren worden verklaard :

- a) de verhoging van het spilindexcijfer van 116,15 tot 118,47 in juni 2006 ;
- b) de stijging in constante prijzen van de rustpensioenen (+ 2 %) ingevolge de toename van het aantal gepensioneerden, de stijging van de lonen en de inaanmerkingneming van meer volledige loopbanen voor de berekening van de pensioenen ;
- c) de nieuwe initiatieven voortvloeiend uit het Generatiepact dat door de regering werd goedgekeurd (globale kostprijs : 8,5 miljoen euro), namelijk :
  - de invoering van een proportioneel minimumpensioen, dat vanaf een loopbaan van dertig jaar ook rekening zal houden met de deeltijdse prestaties (kostprijs : 5 miljoen euro) ;
  - de verhoging van het gewaarborgd jaarinkomen voor iedereen (kostprijs : 4,3 miljoen euro) ;
  - de aanmoediging voor oudere werklozen om een zelfstandige activiteit op te starten waarbij deze volledig wordt gelijkgesteld voor de berekening van het pensioen (kostprijs : 0,3 miljoen euro) ;
  - het optrekken van de grensbedragen voor toegelaten arbeid na het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd (kostprijs : 3,0 miljoen euro) ;
  - de vermindering van de mogelijkheden tot het cumuleren van toegelaten arbeid voor de gepensioneerden die nog niet de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt (besparing : 4,1 miljoen euro) ;
- d) de herinvoering van het principe waarbij een gedeelte van de wettelijke kapitalisatie ten laste wordt gelegd van het Globaal Beheer, met name de financiering van een gedeelte van de renten die verschuldigd zijn op het ogenblik van de pensionering van de bijdrageplichtigen (globale kostprijs : 121,1 miljoen euro), d.w.z. :
  - het opnieuw ten laste leggen van het Globaal Beheer van het gedeelte « bijdrage van de Staat » van de renten, zijnde een kostprijs van 8,0 miljoen euro (deze uitgave vertegenwoordigde 8,5 miljoen euro in 2005 en kwam toen ten laste van de kapitalisatie, overeenkomstig artikel 11 van de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen) ;

- het opnieuw ten laste leggen van het Globaal Beheer van de jaarlijkse indexering van die renten, zijnde een kostprijs van 113,1 miljoen euro (deze uitgave bedroeg 121,2 miljoen euro in 2005 en was toen ten laste gelegd van de kapitalisatie in de vorm van een lening, waarvan de modaliteiten nog moeten worden gedefinieerd door een koninklijk besluit, krachtens artikel 12 van de bovenvermelde wet van 20 juli 2005).

Er dient in dat verband nog te worden opgemerkt dat :

- De twee bovenvermelde financiële overdrachten van het wettelijk kapitalisatiestelsel naar het Globaal Beheer van de sociale zekerheid in verband met het jaar 2005 ten belope van respectievelijk 8,5 miljoen euro en 121,2 miljoen euro, zijn gebeurd in dezelfde context als een derde financiële overdracht van de kapitalisatie naar de repartitie in 2005, namelijk een overdracht van een bedrag van 59,5 miljoen euro dat overeenstemt met de meerwaarden voortvloeiend uit de herwaardering van de onroerende goederen van het wettelijk kapitalisatiestelsel op 31 december 2004 (artikel 10 van de bovenvermelde wet van 20 juli 2005) ;
- Aangezien die instelling belangrijke wiskundige reserves inzake renten moet blijven aanleggen, zouden die drie overdrachten (globaal bedrag : 189,2 miljoen euro) tot thesaurieproblemen kunnen leiden bij de RVP die de betaling van de renten kunnen belemmeren vanaf 2007.

4.3.2. Prestaties ten voordele van de zelfstandigen

De uitgaven voor de prestaties voor rust- en overlevingspensioenen van de zelfstandigen van het repartitiestelsel, die ten laste van het Globaal Beheer vallen, belopen voor het jaar 2006 2.214,9 miljoen euro, d.w.z. een stijging met 111,7 miljoen euro (+5,31 %) in vergelijking met die van het jaar 2005 (2.103,2 miljoen euro) volgens de ramingen in september 2005.

Deze stijging is groter dan de groei (+4,31 %) van deze uitgaven van 2004 (2.016,3 miljoen euro) naar 2005 (2.103,2 miljoen euro).

De bovenvermelde stijging met 111,7 miljoen euro kan in hoofdzaak door de volgende vier factoren worden verklaard :

- a) de stijging van het spilindexcijfer dat zal evolueren van 116,15 naar 118,47 in juni 2006;
- b) de optrekking van de rustpensioenen, ingevolge de stijging van het aantal gepensioneerden, de toename van de inkomsten en de inaanmerkingneming van meer volledige loopbanen voor de berekening van de pensioenen ;
- c) de gevolgen van de opeenvolgende stijgingen van het gewaarborgd minimumpensioen in december 2005 (64,5 miljoen euro) en in december 2006 (5,4 miljoen euro), wat leidt tot 69,9 miljoen euro totale kosten voor het jaar 2006 ;
- d) de nieuwe initiatieven die voortvloeien uit het generatiepact dat door de regering werd goedgekeurd (globale kostprijs: 5,6 miljoen euro), namelijk :

- de aanpassing aan de welvaart van de pensioenen van de personen die met pensioen zijn gegaan in 1997, 1998 en 1999 (kostprijs : 5 miljoen euro) ;
- de vermindering van de anticipatiepercentages die op de pensioenen worden geheven (kostprijs : 0,6 miljoen euro) ;
- het optrekken van de grensbedragen van de toegelaten arbeid na de wettelijke pensioenleeftijd (kostprijs : 0,4 miljoen euro) ;
- de vermindering van de cumulmogelijkheden met een toegelaten beroepsactiviteit voor de gepensioneerden die de wettelijke pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt (besparing : 0,4 miljoen euro).